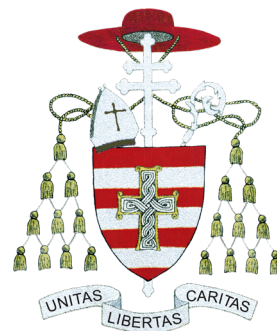
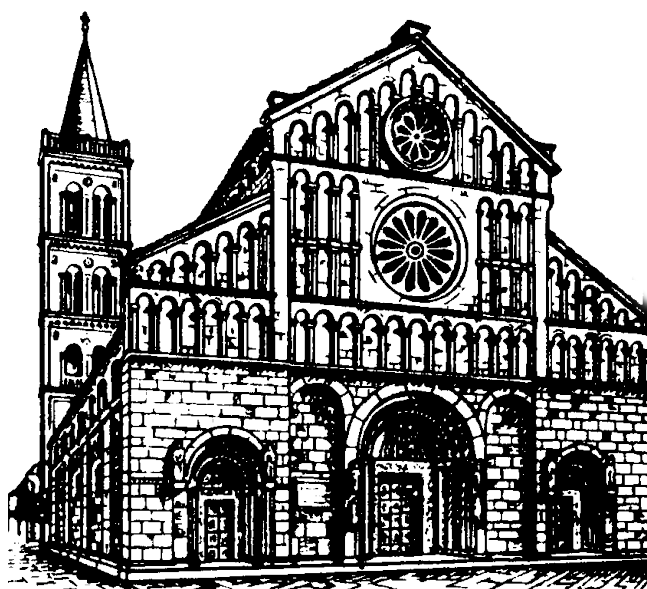

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Broj: 7-8/2021. SRPANJ - KOLOVOZ

VJESNIK ZADARSKE NADBISKUPIJE

Izdaje: Nadbiskupski ordinarijat, Jurja Biankinija 2, 23000 Zadar

tel: 023/208-650; faks: 208-640;

e-mail: izdavastvo@zadarskanadbiskupija.hr

Odgovara: Mons. Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

Uredništvo: Don Josip Lenkić, don Šimun Šindija, don Damir Šehić, Ines Grbić, prof

Fotografije: Ines Grbić; Računalni slog: don Šimun Šindija

Tisak: TVG - TISKARA

Slika na nslovnoj stranici: Vitraj 1899 sv. Josip

Prvi susret Katehetskog društva sv. Krševana 2. srpnja 2021. u sjemeništu Zmajević

Papa Bergoglio osam godina poslije – između radikalnih reformi, odobravanja i osporavanja

1. Uvodne misli

U ožujku je bilo osam godina od njegova izbora kad se 13. ožujka 2013. pojavio na Lodi sv. Petra pred svijetom koji je doslovno bio ispunio trg. Kad smo prošle godine pratili u molitvi pred praznim Trgom sv. Petra nismo mogli ne misliti i na početak njegova pontifikata. U tih osam prošlih godina može se nazreti određena bilanca koja je obilježena:

velikim događajima i velikim svjetskim krizama (od ekonomske do zdravstvene);

uz popularnost kao i određena osporavanja i kritike unutar Kat. Crkve, primjećuje se njegova popularnost i među nevjernicima kao i sljedbenicima drugih religija;

primjećuje se i primjeren respekt među svjetskim moćnicima.

Njegov izbor za Papu, kao i odabir imena "Franjo", donio je određene novosti koje su bile popraćene iznenađenjima, kritikama, kao i izrazima oduševljenja. Ubrzo, međutim, papa Franjo suočit će se s velikim izazovima od kojih navodim samo dva: jedan s moralnim dimenzijama (susret u Vatikanu 2018.), a drugi godinu dana kasnije s financijskim problemima (2019.):

Susret s predsjednicima BK svijeta u Vatikanu 21.-24. veljače 2018. urodio je naknadnim izmjenama kaznenog poglavlja u Zakoniku kanonskoga prava. Slučaj nekretnina u Londonu (kard. Becciu, 2019.) sastavni je dio procesa reforme Vatikanske kurije koju je najavio kod prvog susreta s kardinalima (2013.) i počeo provoditi već slijedeće godine, kao i reforma Vatikanske banke (IOR). Prošle godine (2020.) Kongr. za kler objavila je dokument „Pastoralna preobrazba župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve“. A Papino vijeće za promicanje nove evangelizacije objavilo je prošle godine „Diretorij za katehezu“ (treći poredu: 1971. Pavao VI., 1997. Ivan Pavao II., i 2020. Papa Franjo). U tijeku je prijevod na hrvatski, a na Zadarskom sveučilištu Teol.-kateh. odjel u rujnu imat će simpozij o Direkotoriju. Obradena su bioetička pitanja (br. 373-378) kroz 4 ključna pojma: Bog je prvi i posljednji izvor života; Osoba je jedinstvo tijela i duha; Znanost je u službi osobe; te Život treba biti prihvaćen u svakom stanju jer je otkupljen vazmenim otajstvom Isusa Krista. Održavanjem dviju sinoda o obitelji s pobudnicom "Amoris Laetitia", osobna nazočnost na simpoziju u Napulju (2019.) s izlaganjem „Teologija nakon Veritatis gaudium u kontekstu Mediterana“, „Preobrazba župe“ i novi „Diretorij za katehezu“ daju naslutiti određene pravce i pomake u reformi pristupa studiju morala, pastorala i teologije uopće.

Gdje su obrazloženi razlozi navedenih reformi?

2. Papa ih je objavio kao svoj "manifest" u Apostolskoj pobudnici Evangelii Gaudium (2013. o kojoj će prema programu govoriti gosp. Tomislav Smiljanić). Na stranicama dokumenta prepoznaje se njegova osobnost. Na upit zašto je napisao ovu pobudnicu, on veli da je

– „osjetio živu želju pozvati sve vjernike neka nošeni misijskom radošću krenu u evangelizaciju svijeta“ (br. 1).

– pa poziva Crkvu i njezine članove neka novim žarom „iziđu iz vlastite udobnosti i pođu na sve periferije koje trebaju svjetlo evanđelja“ (20).

Papa time najavljuje kakvu Crkvu želi: Ne onu koja je ograđena zidovima, već zajednicu koja traži način susreta i posredovanja Radosne vijesti. U tom vidu smatra da je potrebna „pastoralna obnova i preobrazba župa“ kako bi Crkva postale više misionarska (27). „Često se, naime, ponašamo kao kontrolori

milosti“. A „Crkva nije carinarnica, nego očev dom gdje ima mjesta za svakoga“ (47). Stoga i piše da mu je draža i „uprljana Crkva, koja je izišla na ulicu, nego kad je obuzeta mišlju kako mora biti u središtu, pa završi u nekim protokolarnim uzlovima“. I poziva sve voditi briga o „najranjivijim dijelovima čovječanstva i svijeta“ (216).

3. Četiri su principa pobudnice za izgradnju društva „mira, pravde i bratstva“ (221). Koja?

* Prvi glasi: vrijeme je važnije od prostora (222). To načelo omogućuje raditi polako i na duge staze, bez opsesivne želje da se vide rezultati (223).

* U drugom principu, u kojem jedinstvo prevladava nad konfliktom, Papa tumači kako se konflikte ne smije ignorirati, niti skrivati (226). Istina, neki se pred konfliktom ponašaju kao da se ništa nije dogodilo, dok se drugi upuštaju u raspravu pa postaju taocima konflikata. Ispravno je suočiti se s konfliktom i „rješavati ga logikom mironosnog Govora na Gori“ (227). To stvara ozračje „zajedništva u različitosti“, a ono je plod Duha koji „usklađuje različitosti“ (230).

* Budući da postoji opasnost da ljudi „žive u stvarnosti u kojoj postoji samo riječ, slika i retorika“, Papa uvodi treće načelo kojim ističe kako je „stvarnost važnije od ideja“. A to znači kako valja „izbjegavati praznu retoriku, etičke sustave lišene dobrote, intelektualne rasprave lišene mudrosti“ (231), kako se ne bi dogodilo (što se, nažalost, često događa) da političare, a nerijetko i vjerske vođe, narod ne razumije i ne slijedi. Jer, „zapali su, veli Papa, u carstvo ideja pa politiku i vjeru sveli na retoriku“ (232).

* Tako dolazimo do četvrtog principa koji glasi da je cjelina veća od sastavnih dijelova (234). (Gestalt psihologija, Perls i Wertheimer). Tu Papa ističe da je važno „uskladiti lokalno s globalnim“, inače upast ćemo u dvije krajnosti: Postati „dio slijepih putnika iz posljednjeg vagona, ili pak dio „folklornog muzeja“ koji ponavlja uvijek iste stvari. Temeljem ovih principa Papa pristupa odnosu vjere, razuma i znanosti, te potiče na ekumenizam i međureligijski dijalog.

4. Crkva je suputnica onih koji Boga traže Pobudnica je puna poticaja kojima želi pokazati put Crkvi. Prožeta je pozitivnim duhom koji se ne plaši opisati krutu realnost problema i teškoća. Osnovna misao je „reforma Crkve ima biti misionarska“. Od „birokratskog i statičnog pastoralala“ on želi prijeći u onaj koji je obilježen „misijskom perspektivom“, u duhu „trajnog pastoralnog obraćenja“. Govor je vrlo jasan i neposredan. Ide u srce problema s kojim se susreću današnji ljudi. I želi neka „Duhom Svetim ispunjeni evangelizatori bez straha, poput apostola, navješćuju čudesna djela Božja“ (259). To nas podsjeća na razdoblje prvih kršćana koji su „puni radosti i hrabrosti navješćivali Radosnu vijest“ (263).

Zanimljive su posljednje rečenice pojedinih poglavlja (posebice prvog i drugog) kojima završava pojedine dijelove pobudnice. Navodim ih s označenim brojevima kako bi se bolje osvijetlilo pojedine njegove nakanе i poticaje:

„Ne dopustimo da nam se ukrade misijski zanos (80), radost evangelizacije (83) nada (86) i zajedništvo (92).

„Ne dopustimo da nam se ukrade evanđelje' (97), ideal bratske ljubavi (101) i misionarska snaga' (109).

Usudio bih se parafrazirati ove Papine riječi pa završiti kako ne bi valjalo da nam police u knjižnicama „ukradu pobudnicu“ (pohrane je u arhiv da se skuplja na nju prašina). Želimo li shvatiti duh reforme koju Papa provodi, valja pobudnicu uvrstiti u naše pastoralne programe, teološke traktate i zadatke kao ideal odgoja i obrazovanja, evangelizacije i misijskog zanosa. Neka i ovo Vaše druženje, poštovani profesori i doktorandi moralnog bogoslovlja, bude prigoda razmišljati u tom vidu. Neka bude blagoslovljeno Vaše zborovanje na ovom otočiću punom prirodnih ljepota s bogatim vjerskim i kulturnim značenjem.

Školjić, 12. srpnja 2021.

Želimir Puljić, nadbiskup zadarski

SVETA STOLICA

Papa: Dragocjeno blago besplatne zdravstvene skrbi mora biti dostupno svima

Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji, Rim, Poliklinika Agostino Gemelli, 11. srpnja 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Sretan sam što mogu nastaviti ovaj susret na kojem molimo Anđeo Gospodnji i ovdje iz Poliklinike „Gemelli“. Hvala svima: osjetio sam vašu bliskost i podršku vaših molitava. Hvala od srca! Evanđelje koje se čita u današnjoj liturgiji navodi kako su učenici, koje je poslao Isus, „mnoge nemoćnike mazali uljem i oni su ozdravljali“ (Mk 6, 13). To „ulje“ nas podsjeća također na sakrament bolesničkog pomazanja, koje osnažuje duh i tijelo. Ali to „ulje“ je također slušanje, bliskost, brižnost, nježnost onoga koji brine o bolesnoj osobi: ono je kao nježan dodir koji pomaže, umanjuje bol i pridiže. Svima nam je, prije ili kasnije potrebno to „pomazanje“ bliskosti i nježnosti i svi ga možemo udijeliti nekom, posjetom, telefonskim pozivom, ispruženom rukom prema potrebitom. Sjetimo se da na Posljednjem sudu – Matej, 25. poglavlje – jedna od stvari koju će nas se pitati jest bliskost bolesnima.

U ovim danima provedenim u bolnici iskusio sam još jednom koliko je važna zdravstvena usluga dostupna svima, kao što je to u Italiji i drugim državama. Besplatna zdravstvena skrb, koja će osigurati dobru uslugu dostupnu svima. To dragocjeno blago ne smijemo izgubiti. Moramo ga zadržati! A u to moramo svi ulagati napore, jer je to na korist svima i zahtijeva doprinos sviju. I u Crkvi se dogodi katkad da neka zdravstvena ustanova, zato što se njome nije baš najbolje upravljalo, ne stoji baš dobro financijski, i prvo što padne napamet jest prodati je. Ali poziv, u Crkvi, nije imati novca, nego služiti, a služenje je uvijek besplatno. Ne zaboravite to: spašavati besplatne ustanove.

Želim izraziti svoje poštivanje i ohrabriti sve liječnike, zdravstvene djelatnike i osoblje iz ove i drugih bolnica. Njihov je posao težak! Molimo za sve bolesne. Ovdje je nekoliko mališana mojih prijatelja bolesnika... Zašto djeca pate? Zašto djeca pate – to je pitanje koje nas dira u srce. Valja ih pratiti molitvom i moliti za sve bolesne, posebno za one koji se nalaze u najtežem stanju. Neka se nikoga ne ostavi samog, neka svatko primi ulje slušanja, bliskosti, nježnosti i pomoći. Molimo to po zagovoru Marije, naše Majke, Zdravlja bolesnih.

Isus nas poziva usvojiti logiku malenosti i dara

Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 25. srpnja 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evandjelje liturgije ove nedjelje donosi poznatu zgodu o umnažanju kruhova i riba, kojima Isus prehranjuje oko pet tisuća ljudi koji su ga došli slušati (usp. Iv 6, 1-15). Zanimljivo je vidjeti kako se dogodilo to čudo: Isus ne stvara kruhove i ribe ni iz čega, to ne, nego to čudo izvodi polazeći od onoga što mu donose apostoli. Jedan od njih kaže: „Ovdje je dječak koji ima pet ječmenih kruhova i dvije ribice! Ali što je to za tolike?“ (r. 9). To je malo, to je ništa, ali je Isusu dovoljno.

Pokušajmo se sada staviti na mjesto toga dječaka. Učenici od njega traže da s drugima podijeli sve što ima za jesti. Čini se besmislenim, štoviše, nepravednim prijedlogom. Zašto uzeti nekome, a pogotovo dječaku, ono što je ponio od kuće i ima pravo zadržati za sebe? Zašto uzeti nekom ono što ionako nije dovoljno da se svi najedu? To je, ljudski gledano, nelogično. Ali za Boga ne. Štoviše, upravo zahvaljujući tom malo besplatnom, i stoga herojskom, daru Isus može prehraniti

sve. To je velika pouka za nas. Kaže nam da Gospodin može učiniti mnogo s ono malo što mu stavljamo na raspolaganje. Bilo bi lijepo pitati se svakoga dana: „Što danas donosim Isusu?“. On može učiniti mnogo s našom molitvom, našim činom ljubavi prema drugima, čak i našom bijedom predanom njegovu milosrđu. Isusu damo ono malo svoga i On čini čuda. Bog voli djelovati tako: čini nešto veliko od malih, besplatnih stvari.

Sve velike istaknute ličnosti iz Biblije – od Abrahama do Marije pa sve do dječaka iz današnjeg Evanđelja – pokazuju tu logiku malenosti i dara. Logika dara je uvelike različita od naše. Mi nastojimo gomilati i povećavati ono što imamo; Isus, međutim, traži da dijelimo, da umanjujemo. Mi volimo dodavati, sviđaju nam se zbrajanja; Isusu se sviđaju oduzimanja, oduzeti nešto od sebe i to dati drugima. Mi volimo zgrtati za sebe; Isus cijeni kad dijelimo s drugima, kad nešto zajedno dijelimo. Zanimljivo je da se u izvješćima o umnažanju kruhova koje nalazimo u evanđeljima nikada ne javlja glagol „umnažati“. Štoviše, glagoli koji se koriste su suprotnog predznaka: „razlomiti“, „davati“, „dijeliti“ (usp. r. 11; Mt 14, 19; Mk 6, 41; Lk 9, 16). Ali se ne koristi glagol „umnažati“. Pravo čudo, kaže Isus, nije umnažanje koje rađa hvastanjem i moći, nego dijeljenje, dijeliti zajedno s drugima, koje povećava ljubav i omogućuje Bogu činiti čuda. Pokušajmo više dijeliti s drugima, pokušajmo taj put kojemu nas Isus uči.

Ni danas umnažanje dobara ne rješava probleme bez pravedne razdiobe. Nekako nam odmah pada na pamet drama gladi, kojom su posebno pogođeni najmanji. Prema službenim podacima svakoga dana u svijetu oko sedam tisuća djece mlađe od pet godina umre zbog razloga vezanih uz pothranjenost, jer nemaju osnovno za život. Na sablazan poput ove Isus upućuje i nama poziv, poziv sličan onom što je vjerojatno primio dječak iz Evanđelja, koji nema imena i u kojem se možemo vidjeti svi mi: „Hrabro, daj ono malo što imaš, svoje talente, svoja dobra, stavi ih na raspolaganje Isusu i braći. Ne boj se, ništa neće biti izgubljeno, jer, ako dijeliš s drugima, Bog umnaža. Otjeraj od sebe lažnu skromnost da se osjećaš nedoraslim, imaj vjere. Vjeruj u ljubav, vjeruj u moć služenja, vjeruj u snagu besplatnosti“.

Neka nam Djeвица Marija, koja je odgovorila s „da“ na izvanrednu Božju ponudu, pomogne otvoriti srce Gospodinovim pozivima i potrebama drugih.

Istinsko traženje Isusa

Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 1. kolovoza 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Uvodni prizor iz Evanđelja, u današnjoj liturgiji (usp. Iv 6, 24-35), predstavlja nam nekoliko lađice koje plove prema Kafarnaumu: mnoštvo je pošlo tražiti Isusa. Mogli bismo pomisliti da je to jako dobro, no ipak nas Evanđelje uči da nije dovoljno tražiti Boga, moramo se zapitati i zašto ga tražimo. Isus, naime, tvrdi: „tražite me, ali ne stoga što vidjeste znamenja, nego stoga što ste jeli od onih kruhova i nasitili se“ (r. 26). Ljudi su, naime, svjedočili čudu umnažanja kruhova, ali nisu shvatili značenje tog čina: zaustavili su se na vanjskom čudu i materijalnom kruhu: samo na tome, nisu proniknuli dublje u značenje toga.

Evo, dakle, prvog pitanja koje si možemo svi postaviti: zašto tražimo Gospodina? Zašto ja tražim Gospodina? Koji su razlozi moje vjere, naše vjere? Moramo to razabrati, jer među mnogim napastima postoji jedno koje bismo mogli nazvati napašću idolopoklonstva. Ona nas tjera tražiti Boga kojim ću se služiti, kojeg ću koristiti kao što koristim proizvode koje kupujem, kako bismo riješili svoje probleme, kako bismo zahvaljujući njemu imali ono što sami ne možemo steći, iz interesa. Ali na taj način vjera ostaje površna i – dopustit ću si tu riječ – utemeljena samo na mirakulizmu: tražimo Boga kako bismo se nasitili, a kad smo siti onda ga zaboravimo. U središtu te nezrele vjere nema Boga, postoje samo naše potrebe. Mislim na naše interese, mnoge

stvari... Ispravno je Božjemu srcu prikazati svoje potrebe, ali Gospodin, koji djeluje daleko iznad naših očekivanja, želi živjeti s nama prije svega u odnosu ljubavi. A prava ljubav je nesebična, besplatna: ne volimo kako bismo zauzvrat primili uslugu! To je interes i mnogo puta u životu sve gledamo kroz interes.

Može nam pomoći drugo pitanje, ono koje mnoštvo postavlja Isusu: „Što nam je činiti da bismo radili djela Božja?“ (r. 28). Kao da su ljudi, izazvani od Isusa, govorili: „Kako možemo pročistiti svoje traženje Boga? Kako prijeći s magijske vjere, koja misli samo na vlastite potrebe, na vjeru koja se sviđa Bogu?“ Isus pokazuje put: odgovara da je Božje djelo prihvatiti onoga koga je Otac poslao, to jest prihvatiti njega samog, Isusa. To ne znači nizati pobožnosti jednu za drugom ili pridržavati se posebnih zapovijedi, nego prihvatiti Isusa u život, živjeti povijest ljubavi s njim. On će pročistiti našu vjeru. Sami to ne možemo. Ali Gospodin želi odnos ljubavi s nama: prije stvari koje primamo i činimo, postoji On koga treba ljubiti. S njim postoji odnos koji nadilazi logike interesa i proračunatosti.

To vrijedi u odnosu na Boga, ali vrijedi i u našim ljudskim i društvenim odnosima: kad prije svega tražimo zadovoljenje svojih potreba, prijeti nam opasnost da koristimo ljude i instrumentaliziramo situacije za svoje ciljeve. Koliko smo puta čuli neku osobu da govori: „Ali ta ti iskoristi ljude, a zatim ih zaboravi“. Iskoristiti ljude za vlastiti probitak: to je ružno. A društvo koje stavlja u središte interese umjesto ljudi je društvo koje ne rađa život. Evanđelje nas poziva na ovo: umjesto da budemo zabrinuti samo za materijalni kruh koji taži našu glad, trebamo prihvatiti Isusa kao kruh života i, polazeći od prijateljstva s njim, učiti ljubiti jedni druge. Besplatno i bez proračunatosti. Besplatna ljubav i bez računica, bez iskorištavanja ljudi, besplatna, velikodušna, širokogrudna ljubav.

Pomolimo se sada Presvetoj Djevici, njoj koja je s Bogom živjela najljepšu povijest ljubavi, da nam udijeli milost da se otvorimo susretu s njezinim Sinom.

Poniznost je put koji vodi u slavu neba

Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji na svetkovinu Uznesenja BDM na nebo, 15. kolovoza 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan i sretan vam ovaj blagdan!

Na današnju svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo u liturgiji se razliježe Veliča. Ovaj je hvalospjev kao neka „fotografija“ Majke Božje. Marija „veliča Gospodina jer pogleda na poniznost službenice svoje“ (usp. Lk 1, 47-48).

Poniznost je Marijina tajna. Poniznost je privukla Božji pogled na nju. Ljudsko oko uvijek traži veličinu i daje se zaslijepiti blještavilom. Bog, međutim, ne gleda vanjštinu, Bog gleda srce (usp. 1 Sam 16, 7) te je očaran poniznošću: Boga očarava poniznost srca. Danas, gledajući na Mariju na nebo uznesenu, možemo reći da je poniznost put koji vodi u nebo. Riječ „poniznost“ dolazi od latinske riječi humus, što znači „zemlja“. Zvuči paradoksalno ali da bismo se uspeli visoko, na nebo, moramo ostati nisko, kao zemlja! Isus nas tome uči: „koji se ponizuje, bit će uzvišen“ (Lk 14, 11). Bog nas ne uzdiže zbog naših talenata, zbog bogatstava, zbog sposobnosti, već zbog poniznosti. Bog je zaljubljen u poniznost. Bog uzdiže onoga koji se ponizuje, koji služi. Marija, naime, ne pripisuje samoj sebi drugog „naslova“ doli službenica: ona je službenica Gospodnja (Lk 1, 38). Ne govori drugo o sebi, ne traži drugo za sebe.

Danas se, dakle, možemo zapitati, svaki od nas se može zapitati u svome srcu: kako ja stojim s poniznošću? Tražim li da me drugi prepoznaju, priznaju i hvale ili mislim na to kako drugima služiti? Znam li slušati kao Marija ili želim samo govoriti i privlačiti pažnju? Znam li šutjeti, kao

Marija, ili uvijek brbljam? Znam li popustiti, zaustaviti svađe i rasprave ili nastojim uvijek samo steći nadmoć? Razmišljajmo o tim pitanjima: kako ja stojim s poniznošću?

Marija, u svojoj malenosti, prva osvaja nebo. Tajna je njezina uspjeha upravo u tome što se priznala malenom, što se priznala potrebnom. Kod Boga samo onaj koji priznaje da je nitko i ništa, može primiti sve. Samo onaj koji umire sebi, biva ispunjen njime. Marija je „milosti puna“ (r. 28) upravo zbog svoje poniznosti. I za nas je poniznost polazna točka, početak naše vjere. Od temeljne je važnosti da budemo siromašni duhom, odnosno da budemo potrebiti Boga. Onaj koji je pun sebe, ne ostavlja prostora Bogu – a mi smo mnogo puta puni sebe – dok onaj koji ostaje ponizan dopušta Gospodinu da čini velika djela (usp. r. 49).

Pjesnik Dante nazvao je Djevicu Mariju „poniznom i uzvišenom više no bilo koje stvorenje“ (Raj XXXIII, 2). Lijepo je pomisliti da je najponiznije i najuzvišenije stvorenje u povijesti, prva koja je dušom i tijelom osvojila nebo, provela život unutar zidova obiteljskog doma, u svakodnevnosti, u poniznosti. Dani Milosti pune nisu se ni po čemu isticali. Često su bili isti, provedeni u tišini: izvana, ništa izvanredno. No, pogled je Božji uvijek ostao na njoj, zadivljen njezinom poniznošću, raspoloživošću, ljepotom njezina srca nikada okaljana grijehom.

To je velika poruka nade za nas; za tebe, koji živiš uvijek iste, naporene i često teške dane. Marija te danas podsjeća da Bog i tebe zove na taj cilj slave. Nisu to samo lijepe riječi, to je istina. Nije neki izmišljen sretan kraj, neka pobožna iluzija ili neka lažna utjeha. Ne, to je čista stvarnost, živa i istinita kao Majka Božja uznesena na nebo. Slavimo je danas sinovskom ljubavlju, slavimo je radosni ali ponizni, nošeni nadom da ćemo jednoga dana biti s njom na nebu!

I molimo je sada da nas prati na putu koji od Zemlje vodi k Nebu. Neka nas podsjeti kako je tajna puta sakrivena u riječi poniznost – ne zaboravimo tu riječ – i da su poniznost i služenje tajna za postizanje cilja, za prispjeti u nebo.

Utjelovljenje nas poziva prepoznati Isusa u drugima

Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 22. kolovoza 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evandjelje današnje liturgije (Iv 6, 60-69) pokazuje nam reakciju mnoštva i učenikâ na Isusov govor nakon umnažanja kruhova. Isus je pozvao tumačiti to znamenje i vjerovati u njega, koji je istinski kruh koji je s neba sišao, kruh života; i objavio je kako je kruh koji će On dati njegovo tijelo i njegova krv. Te riječi zvuče oporo i nerazumljivo ušima ljudi, tako da od toga časa – kaže se u Evandelju – mnogi od njegovih učenika odstupaju od njega, to jest prestaju slijediti Učitelja (rr. 60.66). Tada Isus pita Dvanaesticu: „Da možda i vi ne kanite otići?“ (r. 67), a Petar, u ime cijele skupine, potvrđuje odluku da ostane s njim: „Gospodine, kome da idemo? Ti imaš riječi života vječnoga. I mi vjerujemo i znamo, ti si svetac Božji“ (Iv 6, 68-69). Lijepe li ispovijedi vjere!

Zadržimo se nakratko na stavu onih koji odstupaju i odlučuju prestati slijediti Isusa. Otkud ta nevjera? Koji je razlog toga odbijanja?

Isusove riječi izazivaju veliku sablazan: On kaže da je Bog odlučio očitovati samoga sebe i ostvariti spasenje u slabosti ljudskog tijela. To je tajna utjelovljenja. Upravo je Božje utjelovljenje to što izaziva sablazan i što za te ljude – ali često i za nas same – predstavlja stanovitu prepreku. Isus, naime, kaže kako je on istinski kruh spasenja, koji donosi život vječni, samo njegovo tijelo je taj kruh spasenja. Kaže da je za ulazak u zajedništvo s Bogom, prije no obdržavanje zakona i vjerskih propisa, važno biti u konkretnom i stvarnom zajedništvu s njim. Jer je spasenje došlo od njega, u njegovu utjelovljenju. To znači da ne trebamo slijediti Boga u snovima i slikama veličine i moći, nego ga treba prepoznati u Isusovu čovječstvu i, samim tim, u braći i sestrama

koje svakodnevno susrećemo na svomu životnom putu. Bog se utjelovio i kad mi to kažemo, u Vjerovanju, na Božić, dan naviještenja, kleknemo na koljena da se poklonimo tom otajstvu utjelovljenja. Bog je postao čovjekom od krvi i mesa: ponizio se toliko da je postao čovjekom kao što smo mi, ponizio se dotle da je na sebe uzeo naše patnje i naš grijeh i traži od nas da ga tražimo, ali ne izvan života i povijesti, već u odnosu s Kristom i braćom. Moramo ga tražiti u životu, u povijesti, u svom svakodnevnom životu. Ovo je, braćo i sestre, put koji vodi k susretu s Bogom: odnos s Kristom i braćom.

I danas Božja objava u Isusovu čovječstvu može izazivati sablazan i nije je lako prihvatiti. To je ono što sveti Pavao naziva „ludošću“ evanđelja u odnosu na one koji traže čuda ili mudrost svijeta (usp. 1 Kor 1, 18-25). Tu „sablaznost“ danas lijepo predstavlja sakrament euharistije: kakvog smisla ima, u očima svijeta, kleknuti pred komadićem kruha? Zašto uopće često blagovati taj kruh? Svijet se sablažnjava.

Nakon što je Isus s pet kruhova i dvije ribe nahranio tisuće ljudi, svi su ga veličali i htjeli su mu iskazati čast koja se iskazuje pobjedniku, zakraljiti ga. Ali nakon što On sâm objašnjava kako je taj čin znak njegove žrtve, to jest darivanja njegova života, darivanja njegova tijela i njegove krvi, te kako onaj koji ga želi slijediti mora biti sličan njemu, njegovo čovječstvo darovano za Boga i za druge, to im se baš ne sviđa, taj Isus dovodi nas u krizu. Štoviše, zabrinimo se ako nas ne dovodi u krizu, jer smo možda razvodnili njegovu poruku! I molimo za milost da se damo izazvati i obratiti njegovim „riječima vječnoga života“. I neka nam Djevica Marija, koja je u svojem tijelu nosila Sina Isusa, i koja se sjedinila s njegovom žrtvom pomogne uvijek svjedočiti svoju vjeru konkretnim životom.

Opasnost religioznosti vanjštine

Papin nagovor uz molitvu Anđeo Gospodnji u nedjelju 29. kolovoza 2021.

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Evanđelje današnje liturgije prikazuje neke pismoznance i farizeje koji su začuđeni Isusovim stavom. Sablažnjavaju se jer njegovi učenici uzimaju hranu bez prethodnog tradicionalnog obrednog pranja. Misle u sebi: „Ovakav način ponašanja suprotan je vjerskoj praksi“ (usp. Mk 7, 2-5).

I mi bismo se mogli zapitati: „Zašto Isus i njegovi učenici zanemaruju te predaje?“ U suštini, to nisu loše stvari, već dobre obredne navike, jednostavna pranja prije blagovanja. Zašto Isus ne pazi na to? Zato što mu je važno vratiti vjeru u središte. Vidimo to neprestano u Evanđelju: to vraćanje vjere u središte. I spriječiti opasnost koja vrijedi za te pismoznance jednako kao i na nas: obdržavati vanjske formalnosti stavljajući srž vjere u drugi plan. I mi mnogo puta „uljepšavamo“ dušu lažnim sjajem. Vanjska formalnost a ne srž vjere: to je opasnost. To je opasnost religioznosti vanjštine: izvana izgledati dobro zanemarujući čišćenje srca. Uvijek postoji napast „dovesti Boga u red“ nekom vanjskom pobožnošću, ali Isus se ne zadovoljava takvim štovanjem. Isus ne želi vanjštinu, želi vjeru koja dolazi do srca.

Naime, odmah potom poziva mnoštvo da bi im rekao veliku istinu: „Ništa što izvana ulazi u čovjeka ne može ga onečistiti“ (r. 15). „Iznutra, iz srca“ (r. 21) rađaju se loše stvari. Te su riječi revolucionarne jer se po tadašnjem shvaćanju smatralo da određena hrana ili vanjski kontakti čine nešto nečistim. Isus stubokom mijenja perspektivu: ne šteti ono što dolazi izvana, već ono što se rađa u nutrini, iznutra.

Draga braćo i sestre, to se i nas tiče. Često mislimo da zlo dolazi prije svega izvana: iz ponašanja drugih, od onih koji misle loše o nama, iz društva. Koliko puta krivimo druge, društvo, svijet za sve što nam se događa! Uvijek su krivi „drugi“: krivi su ljudi, oni koji vladaju, nesreća i tako

SVETA STOLICA

redom. Čini se da problemi uvijek dolaze izvana. I trošimo vrijeme na okrivljavanje; ali, trošiti vrijeme na okrivljavanje drugih gubljenje je vremena. Postajemo ljuti, kiseli i držimo Boga daleko od srca. Kao oni ljudi iz Evandjelja, koji se žale, sablažnjavaju se, raspravljaju i ne prihvaćaju Isusa. Ne može se biti istinski religiozan u jadikovanju: jadikovanje truje srce, vodi te do srdžbe, ogorčenosti i tuge, do žalosti srca, koja zatvara vrata Bogu.

Zamolimo danas Gospodina da nas oslobodi okrivljavanja drugih – kao djeca: „To nisam bio ja! Bio je to netko drugi...“. Zamolimo u molitvi milost da ne traćimo svoje vrijeme zagađujući svijet kukanjem, jer to nije kršćanski. Isus nas poziva da gledamo život i svijet polazeći od našega srca. Ako pogledamo unutra, pronaći ćemo gotovo sve što mrzimo izvana. I ako iskreno molimo Boga da nam očisti srce, tada ćemo početi svijet činiti čistim. Jer postoji nepogrješiv način da se pobijedi zlo: početi ga pobjeđivati u sebi. Prvi oci Crkve, monasi, kad bi ih pitali: „Koji je put do svetosti? Od čega trebam početi?“, prvi korak, govorili su, bio je optužiti samoga sebe: optuži samoga sebe. Optuživati sebe same. Koliki su od nas, tijekom dana, u nekom trenutku dana ili tjedna, sposobni sami sebe optužiti u srcu? „Da, ovaj mi je učinio ovo, onaj drugi ono... onaj opet neko divljaštvo...“. Ali ja? Ja činim isto, ili to činim ovako... To je mudrost: naučiti optuživati sebe. Pokušajte to učiniti, bit će to dobro za vas. Za mene je to dobro, kad to uspijem učiniti, ali dobro je, svima će biti dobro.

Neka nam Djevica Marija, koja je promijenila povijest čistoćom svoga srca, pomogne očistiti i naša, nadvladavajući prije svega porok okrivljavanja drugih i kukanja nad svim i svačim.

HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA

Priopćenje s godišnje sjednice Vijeća HBK i BK BiH za hrvatsku inozemnu pastvu

Godišnja sjednica Vijeća Hrvatske biskupske konferencije i Biskupske konferencije Bosne i Hercegovine za hrvatsku inozemnu pastvu održana je pod predsjedanjem nadbiskupa koadjutora vrhbosanskog i apostolskog upravitelja Vojnog ordinarijata u Bosni i Hercegovini mons. Tome Vukšića, predsjednika Vijeća, 7. srpnja 2021. u sjedištu Hrvatske biskupske konferencije u Zagrebu. Na sjednici su, uz predsjednika nadbiskupa Vukšića, sudjelovali nacionalni ravnatelj Dušobrižništva za Hrvate u inozemstvu i tajnik Vijeća Tomislav Markić, predsjednik Hrvatske redovničke konferencije fr. Slavko Slišković OP i područni delegati hrvatske inozemne pastve: za Austriju fra Ivan Bošnjak OFM, za Njemačku don Ivica Komadina, za Zapadnu Europu vlč. Stjepan Čukman, za Kanadu mons. Ivan Vukšić, za Sjedinjene Američke Države fra Nikola Pašalić OFM i za Južnu Ameriku mons. Drago Balvanović, dok su delegati za Švicarsku fra Branko Radoš OFM i za Oceaniju fra Ivo Tadić OFM, kao i predstavnik pastoralnih suradnika iz Njemačke Željko Galić sudjelovali putem video veze. Predsjednik Konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica Bosne i Hercegovine fra Jozo Marinčić OFM, delegati za Sloveniju fra Marko Prpa OFM i za Skandinaviju mons. Stjepan Biletić, kao i predstavnica redovnica iz Njemačke s. Verica Grabovac opravdali su svoj izostanak.

Otvarajući sjednicu i pozdravljajući prisutne predsjednik Vijeća izrazio je radost zbog održavanja sjednice nakon više od dvije godine, jer prošle godine zbog pandemije koronavirusom sjednica nije održana, a ove je godine termin pomaknut u ljeto, kako bi se omogućilo sudjelovanje što više članova. Sudionike sjednice na početku je pozdravio i generalni tajnik Hrvatske biskupske konferencije Krunoslav Novak, koji je i sam vršio službu voditelja Hrvatske katoličke misije u Mariboru, a više je puta bio na pastoralnoj ispomoći u Hrvatskoj katoličkoj župi Naše Gospe Kraljice Hrvata u Torontu te stoga dobro poznaje radosti i brige pastora hrvatskih iseljenika.

Nadbiskup Vukšić je potom vijećnike izvijestio o zaključcima zajedničkoga godišnjeg zasjedanja biskupa, koje je održano 23. veljače ove godine, a odnose se na hrvatsku inozemnu pastvu, posebno im prenijevši priznanje i zahvalnost biskupa za pomoć prikupljenu u hrvatskim katoličkim župama i misijama za postradale u nedavnom potresu u Sisačkoj biskupiji. Potom je ravnatelj Markić podnio izvješće o djelovanju Ravnateljstva u proteklom periodu, govoreći posebice o aktualnom stanju i personalnim pitanjima, fondu solidarnosti, najvažnijim događanjima protekle godine kao i predstojećim događajima u ovoj godini, a progovorio je i o otvorenim pitanjima i izazovima naše inozemne pastve, među kojima osobito o posljedicama pandemije za pastoral u našim zajednicama, kao i o velikoj pomoći prikupljenoj za stradale u potresu.

U nastavku sjednice izvješća o povjerenim im područjima podnijeli su delegati hrvatske inozemne pastve, podijelivši jedni s drugima poteškoće i izazove s kojima se susreću, osobito u vremenu pandemije i solidarnosti sa žrtvama potresa u Domovini, kao i još uvijek prisutnog iseljavanja hrvatskih katolika iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine u zapadnoeuropske zemlje.

Sudionici su posebice razmotrili personalnu situaciju hrvatskih katoličkih župa, misija i zajednica u inozemstvu, izrazivši zabrinutost zbog nemogućnosti brze popune nekih do sada postojećih mjesta, kao što su npr. Detroit, Adelaide, Lyon ili Nica, te su izrazili nadu da će se moći pronaći prikladna personalna rješenja za ta i druga mjesta u kojima trenutno nema dušobrižnika ili će u skorjoj budućnosti biti upražnjena.

Pismo predsjednika HBK i predsjednika Hrvatskog Caritasa Njemačkoj biskupskoj konferenciji i Njemačkom Caritasu

Predsjednik Hrvatske biskupske konferencije zadarski nadbiskup Želimir Puljić i predsjednik Hrvatskog Caritasa varaždinski biskup Bože Radoš uputili su pismo s izrazima sućuti i solidarnosti predsjedniku i članovima Njemačke biskupske konferencije te predsjedniku Njemačkoga Caritasa:

„Uime Hrvatske biskupske konferencije i Hrvatskoga Caritasa obraćamo vam se u danima kad su vaš narod, Crkva i njezine ustanove suočeni s teškim stradanjem izazvanim prirodnom nepogodom nezamislivih razmjera, poplavama koje su – osobito u Porajnju-Falačkoj i Sjevernoj Rajni Vestfaliji – uzele danak u ljudskim životima, gubitku domova mnogih obitelji, velikih šteta na javnim i infrastrukturnim objektima te strahu, neizvjesnosti i strepnji s kojima će se tisuće ljudi morati još dugo nositi.

Želimo Vam u ovoj prigodi, iz dubine srca, izraziti iskrenu sućut, molitvenu blizinu i zauzetu kršćansku solidarnost Crkve i vjerničkog naroda u Hrvatskoj ponajprije zbog nepovratnog gubitka najdragocjenijega: ljudskih života, te boli koju zbog gubitka moraju nositi obitelji smrtno stradalih. Suosjećamo s ozlijeđenima, pojedincima i obiteljima koje su zbog poplave ostali bez krova nad glavom i u tjeskobi pred neizvjesnom budućnosti.

Budite sigurni, kako je u brojnim zgodama dokazano, prijateljstvo i bratska povezanost naših dviju mjesnih Crkava i naroda živo i da ćemo molitveno i djelatno poduprijeti vaše napore da narednih dana, tjedana i mjeseci budete stradalima pouzdana potpora, životno ohrabrenje i znak nade pomažući im da zacijele rane, obnove domove i, uz Božju pomoć, suoče se s novim životnim izazovima.

Vjerujući da Gospodin „snagom u nama djelatnom može učiniti mnogo obilnije nego li mi moliti ili zamisliti“ (Ef 3,20), stojimo u zajedništvu s vama pred njim pouzdajući se u Njegovu dobrohotnost i milosrđe.

Primite, poštovani i dragi u Kristu, izraze naše solidarnosti, djelatne ljubavi i bratstva!“

Zahvala pape Franje predsjedniku HBK za blizinu i molitve za vrijeme njegovog boravka u bolnici

Zamjenik za Opće poslove u Državnom tajništvu Svete Stolice nadbiskup Edgar Peña Parra uputio je 20. srpnja 2021. pismo predsjedniku Hrvatske biskupske konferencije zadarskom nadbiskupu Želimiru Puljiću u kojem mu prenosi zahvalu pape Franje za blizinu i molitve za vrijeme njegovog nedavnog boravka u bolnici.

U pismu nadbiskup Edgar Peña Parra piše:

„Sveti Otac primio je poruku srdačne blizine, uz iskrene želje za brzim ozdravljenjem, koje ste mu u zajedništvu s ostalim biskupima Hrvatske biskupske konferencije, kao i uime vjernika i svih ljudi dobre volje, željeli poslati za vrijeme njegova oporavka u bolnici.

Njegova Svetost Vam zahvaljuje na iskazanoj sinovskoj odanosti, a nadasve na Vašim molitvama te, dok zaziva na Vas i na sve koji su imali udjela u ovom brižnom činu obilje nagrada nebeskih, od srca udjeljuje Apostolski Blagoslov.“

ZADARSKA NADBISKUPIJA

TURANJ: BLAGDAN GOSPE KARMELSKE

Propovijed mons. Želimira Puljića

Preko Karmela s Marijom do Krista

1. Slavimo blagdan Gospe od brda Karmela koje je u Palestini bilo mjesto gdje je prorok Ilija vatreno branio vjeru Izraela. Tumači svetog Pisma vele kako je Karmel slika Božje nazočnosti, ljupkosti i plodnosti njegove milosti. Sveto brdo Karmel predstavlja mjesto naročite Božje blizine. Veliki mistik i naučitelj iz karmelskog reda, sveti Ivan od Križa, daje uputstva da se Boga može naći „Usponom na brdo Karmel“ kamo se čovjek može popeti samo uz žrtvu i odreknuće. Brdo Karmel je i mjesto gdje je prorok Ilija vatreno branio vjeru Izraela. On je bio poznat po neslomljivoj odlučnosti u Božjoj službi. Isus ga je više puta spomenuo i obasipao pohvalama. S njim je bio na gori preobraženja, na Taboru. A arkanđeo Gabrijel je navijestio i opisao Ivana kao drugog Iliju koji će „ići pred Mesijom u duhu i sili Ilijinoj“ kako bi pripremio narod Gospodinu.

Vatrena borba za vjeru Izraela dragog proroka s brda Karmela uvijek se rado čita i prepričava. Prorok Ilija je živio u doba najdublje religiozne krize, i velikog otpada od Boga u izraelskom kraljevstvu, u vrijeme bezbožnog kralja Ahaba i njegove opake žene Jizabele. Upravo na poticaj Izabele kralj je odlučio iskorijeniti vjeru u jednog i pravog Boga u Izraelu, dao je porušiti Jahvine oltare i svetišta, poubijati svećenike i proroke. A narod je što silom, što milom pošao za bezbožnim kraljem.. Premda je ostao jedini prorok u čitavoj zemlji, nije se dao slomiti, ni zastrašiti. Nastupao je vatrenim žarom, silnim i poznatim govorima. A Bog je pratio njegove riječi i popratnim znakovima: kad je najavljivao sušu i glad (1 Kr 17, 1 – 18), krvavo istrebljenje i propast Ahabove loze (1 Kr 21, 21 – 24), kad je s neba molitvom snio vatru na žrtvu na Karmelu kao dokaz da slijedi pravoga Boga nasuprot Balovih proroka (1 Kr 18, 30 – 40), kako smo čuli u prvom čitanju.

2. No, prorok Ilija je to morao skupo plaćati. Bio je vječni beskućnik i patnik. Borio se na dva kolosijeka: s bezbožnim kraljem Ahabom na jednoj strani, te sa svojim sunarodnjacima koji su se olako dali zavesti od Balovih sljedbenika na drugoj strani. Ilijino uzorno vojevanje na dva kolosijeka daju mi povoda razmišljati o „dvojici trajnih neprijatelja Kristovog duha i evanđelja“ od kojih je jedan izvan nas, a drugi u nama. S njima se sveti Ilija uspješno i hrabro nosio i pokazao kako su to naša „dva zrakoplova koje treba obarati“. I to: Oba! Čovjek je, naime, ranjeno biće. Njegova unutarnja slabost i izvanjska zavodljivost jesu dva neprijatelja s kojima nam se boriti i nositi, poput proroka Ilije. A bez Božje pomoći čovjek je slab i nemoćan, te lako podložan zavođenjima Bala i Balovih napasnika. Jer, ranjen je u svim svojim unutarnjim moćima razuma, volje, srca i savjesti.

Njegov bi razum trebao biti siguran instrument istine, a ipak on tako lako podliježe zabludama. Volja, moć slobodne odluke, trebala bi birati dobro i samo dobro, a ona se ipak tako lako prikloni zlu (!Vidim što je dobro, pisao je stari Ovidije, a ipak slijedim zla nagnuća“). Ljudsko srce, simbol afektivnog života, trebalo bi biti dobrohotno, srce koje ljubi Boga i ljude, a ono je često „ispunjeno nepomirljivom mržnjom do iskorjenjenja“ (do istrage vaše ili naše, kako je govorio srpski književnik i političar Nikola M. Stojanović (1880.-1964.)). Savjest bi trebala bdjeti nad našim odlukama i točno ocijeniti što je dobro, a što zlo. A ona je tako često „slijepa, pospana i mrtva“. (Iako ona stalno čuči u nekom kutku mene i govori: „Dobro te čujem suputniče stari. Svjedoči mojih samotnih minuta. Kad sam sam sa sobom ti se u meni mičeš; ti često iza glasa vičeš: Tvog glasa glas se glasa glasnim glasom“.

3. Osim ovih urođenih nutarnjih „glasnika, razuma, savjesti, srca i volje“, treba imati na pameti

da je čovjek podložan i zavodnjima izvana, pa lako upadne u stupice i mreže onog starog „naspasnika i zavodnika ljudskog roda od početka“. Isus je na to upozoravao kad je govorio o „knezu ovoga svijeta“ (Iv 12, 31), kad je opisivao „velikog lašca i ubojicu ljudskoga roda“ (Iv 8, 44), i „zakletog Božjeg neprijatelja“ (Lk 8, 12), te kad je slikovito opisivao „sijača kukolja po Božjim njivama“ (Mt 13, 39). Zašto je to tako? Zašto je čovjek rođen da bude sebičan i sklon zlim nagnućima? Zašto ga je lakše pokvariti, nego odgojiti da bude uistinu dobar? Muči nas uz to i činjenica da je uvijek bilo lakše rušiti, nego graditi.

No, usprkos svemu tomu apostol naroda sveti Pavao tješi nas kako smo darom krštenja primili posinstvo, pa smo kadri klicati, moliti i vapiti: „Abba, Oče“. Mi nismo, dakle, samo ranjena, već i otkupljena bića. Spašeni smo predragocjenom krvlju Isusa Krista i postali posinjena djeca Božja. I još se nije očitovalo što će biti. Stoga, usprkos moći „suvremenih Balovih proroka“, njihova zavodjenja i kvarenja, nismo bez nade. Imamo naše nebeske saveznike i pomoćnike. Imamo Blaženu Djevicu Mariju od Karmela, moćnu zagovornicu koja je satrla glavu zmije; imamo anđele i svete zaštitnike koji nas čuvaju i orate. Koliko su nam samo puta bili od pomoći i onda kad toga nismo bili svjesni. Gledom na Gospinu blizinu i zaštitničku ulogu prekrasna je slika iz evanđelja kad nam preko ljubljenog učenika Ivana Isus veli: „Evo vam majke“. Budući živimo u vremenu velikog materijalizma kad se vrednuje samo ono što 'piza', što je vidljivo, što blješti i što se nameće, valja nam neumorno moliti i zahvaljivati za pomoć i zagovor silama izvan nas. Crkva nas stoga potiče njima se obraćati i pomoć prositi: „Svi sveti anđeli i arkandeli, molite za nas! Svi sveti redovi blaženih duhova, molite za nas! Gospe od Karmela i svi sveci i svete Božje, zagovarajte nas“.

4. Na starim zidinama Krešimirovog grada Šibenika stoji uklesano na jednom kamenu: „Mene ne štite ni visoke zidine, ni more koje me okružuje. Mene u svakom trenutku čini sigurnim ruka moga Gospodara čiju sliku vidiš uklesanu na ovom kamenu“. Mene u svakom trenutku čini sigurnim ruka moga Gospodara. Kako je to lijepo pročitati i osjetiti duh vjere i predanosti. Blagdan Gospe od Karmela ulijeva nam snagu i sigurnost da se ne bojimo nikakvih zavodjenja i zastrašivanja. Pođimo češće u Marijina svetišta kako bismo osjetili Isusovu blizinu, naklonost i ljubav. Njoj, koju nam predao kao majku, zapjevajmo starodrevni himan: „Tebi Vojvotkinjo, koja si se borila za nas, pripisujemo pobjedu, te izričemo pjesmu zahvale. Raduj se majko Jaganjca i Pastira. Raduj se obrano od nevidljivih neprijatelja. Raduj se dragocjena kruno vjernih vladara, časni ponose bogobojaznih svećenika i nepokolebiva utvrdo Crkve. Gospo od Karmela i kraljice Jadrana, moli za nas!

Tvome Bezgrješnom Srcu, Gospo od Karmela, predajemo svoju sadašnjost i budućnost. Povjervavamo ti članove ove župne zajednice u Turnju, kao i sve vjernike naše Nadbiskupije. Molimo te, prati i štiti naše obitelji, djecu i mlade diljem naše Domovine i čuvaj ih pred suvremenim zavodnicima ljudskoga roda. Obraćamo se večeras i velikom Božjeg borcu s brda Karmela, sv. Iliji, kojeg usrdno molimo neka u našem narode uvijek bude nazočan njegov duh vjernosti, hrabrosti i odvažnosti. Posebice u vremenima duhovne krize i idejne pomutnje. Kao spašena i otkupljena djeca Božja želimo se truditi i biti poput sv. Ilije revni poklonici istine i zauzeti širitelji dobrote, pravde, ljubavi i mira. Ali, i neustrašivi karmelski borci za Boga, Crkvu, čovjeka, vjeru i Domovinu. Tako neka bude, amen!

PAG, SVETKOVINA VELIKE GOSPE*Propovijed mons. Želimira Puljića*

Zanosno narod do tebe kreće, moleć' se tebi i Sinu tvom

1. Velika Gospa nas podsjeća na istinu naše vjere da je Marija dušom i tijelom po završetku svoga zemaljskog života uznesena na nebo. To je kruna Bogu predanog života. Zbog toga rado dolazimo Gospi kako bismo preporučili sebe i sve svoje njezinoj majčinskoj brizi. A marijanska svetišta postaju izvrsnom školom duhovnosti, prikladnim lječilištem duša i mjestom posebnih vjerničkih nadahnuća. Jer, ona je Majka našeg Spasitelja, majka naša i majka Crkve. A majka nam je uvijek bliska, draga i sveta. Nju se poštuje i voli, jer njezina je ljubavi nesebična i vjerna. Kad nas spopadne osjećaj kako su nas svi zaboravili, sigurni smo da nas naša majka neće ni zaboraviti, niti napustiti. Ona je uzvišeno i sveto stvorenje koje zazivamo kad nam je najteže. Majka je veliko prirodno otajstvo pred kojim sagibamo glavu puni poštovanja i zahvalnosti. Ona je milosni izvor života, nositelj najvećeg altruizma, nesebičnosti i požrtvovnosti.

2. To se vidi i osjeća u životu obitelji gdje majke nose glavni teret na svojim krhkim ramenima. A sve članove obitelji i ukućane grle svojim srcem, pažnjom i ljubavlju. One to mogu jer često kleče pred Gospom, najvećom Majkom i najsavršenijom ženom povijesti. Pred njom, na stepenicama oltara i na pričesnoj klupi one mole blagoslov i pomoć. Zato je sveti Ivan Pavao II. u apostolskom pismu „Dostojanstvo žene“ (Mulieris dignitatem) posebice zahvalio ženama-majkama jer one su „Božji osmijeh djetetu koje dolazi na svijet i vodilje prvih koraka na njihovom životnom putu“. Napredak se vrjednuje uglavnom prema „znanstvenim i tehničkim kategorijama“, veli Papa a zaboravlja se „društveno-etička dimenzija“ koja se „nečujno razvija u obitelji i u društvu“ zahvaljujući upravo „urođenom geniju“ žrtve i dobrote koji žene imaju.

Još uvijek nas zbunjuju događaji i vijesti koje slušamo ili čitamo o zlostavljanju i ponižavanju žena. Kao vjernike zbunjuje nas i promicanje „lažne emancipacije“ koju šire određena ideološka središta koja ne prihvaćaju Božji plan s obitelji, a odbacuju kršćansku antropologiju o čovjeku. Stoga, na ovom Gospinom slavlju želimo preporučiti Mariji na nebo uznesenoj, neka bdije i pomaže suvremenim djevojkama da budu dobre i plemenite cure, a sutra odgovorne i zauzete žene i majke. Neka štiti sve vrijedne supruge i dobre majke u našim obiteljima da budu i ostanu na visini majčinskog poziva i zadatka. A to će teško ostvariti bez Boga i Marije, bez vjere i pobožnosti, bez molitve i sakramentalnog života. I premda stvari ponekad izgledaju crno, pod utjecajem „crne kronike“, nismo bez nade. Ima među nama dosta velikih, čestitih, uzornih i plemenitih djevojaka, žena i majki. One su snaga obitelji i društva. One su duša našeg puka, stožer obiteljskoga života i budućnost naših sela i gradova.

3. One su osobita snaga u odgojno-obrazovnim institucijama: dječjim vrtićima, školama, sveučilištima, kao i u staračkim domovima. A u vrijeme nedavne pandemije pred COVIDOM-19 osjetili smo osobitu njihovu predanost i hrabrost u zdravstvenim institucijama. Naime, u nesigurnim uvjetima i opasnim okolnostima medicinsko je osoblje, posebice sestre, pružilo svjedočanstvo osobite zauzetosti i herojske žrtve i brige za naše zdravlje u bolnicama i lječilištima. Uz blagdan Velike Gospe, koja je kao savršena žena i majka okrunjena i na nebo uznesena, želimo večeras zahvaliti Mariji za svjetlo dobrote i dar „ženskog genija“ koji je posebice zasjao u spremnosti medicinskih sestara tijekom pandemije da požrtvoვნo služe u potrebi oboljelih i ugroženih. Njihovo je hrabro svjedočanstvo bilo je nerijetko ravno mučeništvu.

Uz medicinsko osoblje tu su tijekom teške pandemije bili brojni zauzeti ljudi iz društvenog i političkog života koji su u tim teškim danima i mjesecima zdravstvene neizvjesnosti za opće dobro žrtvovali svoje vrijeme i energije, te nesebično pružali svoje znanje i sposobnosti kako bi uz

opasnost virusa poticali na preventivno djelovanje. Usprkos brojnih ograničenja, koje nametalo takvo stanje, omogućili su nužno funkcioniranje ekonomije, te zdravstvenog i odgojno-obrazovnog sustava. Neka Gospa od zdravlja štiti sve koji su još u opasnosti, te sa svojim Sinom podari nam vrijeme mira i zdravog okruženja, kao i normalnog života, rada i funkcioniranja. Molimo je uz to neka nam pomogne liječiti rane stresova i problema i učini nas još više odgovornima i osjetljivima za potrebe svojih bližnjih.

4. Povezani u duhu s tisućama vjernika diljem svijeta i naše Domovine preporučimo večeras našoj nebeskoj Majci sebe i svoje obitelji. Njoj, savršenoj ženi i majci preporučamo večeras posebice djevojke, žene i majke iz naše nadbiskupije i našega naroda. Neka ih Duh Božji vodi i obdari svojim darovima kako bi uvijek imale strahopoštovanje pred Bogom, pred životom i pred vječnošću. Naše molitve i zavjete prinosimo njoj koja „nada naša i zora spasenja“. Svjesni Marijine uloge u prošlosti, kao i potrebe da nam bude blizu u našoj sadašnjosti, obraćamo joj se i žarko molimo neka dođe u domove naših obitelji. Ona je bila i ostala nezaboravni stijeg naših pobjeda i stalan poticaj naših obnova, kako u vjerskom odgoju djece i mladih, tako i u borbi očuvanje kršćanskih vrijednota koje su nam namrli naši stari.

U tom vidu obraćamo se Mariji na nebo uznesenoj i molimo je neka ustane i pohiti u naša sela i gradove, u naše gore i na naše more; onako kao što je žurno išla pohoditi svoju rođakinju Elizabetu. Dok joj se obraćamo i zahvalno molimo da nam dođe, bude i ostane s nama, duša nam radosno pjeva: „Ah, ne oglušiti se, usliši Djevo, ponizne molbe smjerni nam glas. Vjerujemo u te, majko i djevo... Jer, ti si nam bila nada i spas“. Gospo na nebo uznesena, moli za nas. Amen!

ODREDBE

Br. 823/2021.
2021.

Zadar, 1. rujna

Napomena:

- Zaziv Duha Svetoga neka bude u nedjelju 12. rujna 2021. godine.
- Neka se ovo pismo (ili barem brojevi 1,2,4) pročita uz slavlje zaziva Duha Svetoga, te tom prigodom obznani i raspored župnog vjeronauka.

Broj: 774/2021.

Zadar, 23. kolovoza 2021.

Predmet: 45. Katehetski dan Zadarske nadbiskupije

Župnicima i župnim vikarima,

katehisticama, katehetama i bogoslovima

Draga braćo i sestre u Kristu,

S radošću vas pozivam na 45. Katehetski dan koji će se održati u subotu, 4. rujna 2021. godine, u crkvi sv. Pavla, apostola i u prostorijama Katoličke osnovne škole „Ivo Mašina“ na Novom Bokanjcu u Zadru, sa slijedećim programom:

I. dio u crkvi sv. Pavla, apostola:

1. Molitva Srednjeg časa (9, 30)

- Odgoj u vjeri izraz je Božje naklonosti i povjerenja (Ž. Puljić)

2. Č. s. dr. Marijana Mohorić, Biti kateheta uz novi priručnik za krizmanike

II. dio u Katoličkoj osnovnoj školi „Ivo Mašina“

Stanka s okrpjom u predvorju škole: 10,45 - 11,15

3. Rad u skupinama (po učionicama škole) 11,15 - 12,15

4. Susret u športskoj dvorani (12,30-13,00): Kateheta animator i odgojitelj

djece i mladih (mons. Želimir Puljić)

Objed u 13 sati u predvorju škole i razlaz

S radošću vas očekujem i želim plodno zborovanje

uz srdačan pozdrav u Gospodinu,

Želimir Puljić, nadbiskup

Zadar, 20. kolovoza 2021.

Broj: 775/2021.

Predmet: Odluka o izmjenama Odluke o osnivanju Katoličke osnovne škole „Ivo Mašina“ u Zadru

Na temelju čl. 13. Zakona o ustanovama (NN 76/93, 29/97, 47/99, 35/08, 127/19) i čl. 91. st.3. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (NN 87/08, 86/09, 92/10,

ODREDBE

105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13, 152/14, 07/17, 68/18, 98/19, 64/20)
Zadarska nadbiskupija sa sjedištem u Zadru, Jurja Bijankinija 2, upisana u Evidenciju vjerskih
zajednica Katoličke crkve u Republici Hrvatskoj pod brojem 1389, dana 20. kolovoza 2021.
godine donijela je

O D L U K U

o izmjenama Odluke o osnivanju Katoličke osnovne škole "Ivo Mašina" u Zadru

Članak 1.

Naziv Odluke o osnivanju Katoličke osnovne škole "Ivo Mašina" u Zadru br. 558/2017. od 21.
travnja 2017. godine, mijenja se i glasi:

"Odluka o osnivanju Katoličke osnovne škole "Ivo Mašina"."

Članak 2.

Članak 2. mijenja se i glasi:

"Škola će djelovati pod nazivom: Katolička osnovna škola "Ivo Mašina".

Sjedište Škole je u Zadru, Ulica Franje Fanceva kbr. 38."

Članak 3.

Ostale odredbe Odluke ostaju neizmjenjene.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se na mrežnim stranicama Škole.
za Osnivača:

Mons. dr. Želimir Puljić, v.r.

nadbiskup zadarski

Zadar, 7. rujna

Broj: 828/2021.
2021.

Predmet: Kolonije bogoslova Zadarske nadbiskupije

Svim bogoslovima Zadarske nadbiskupije

Poštovani bogoslovi,

ovim Vas obavještavam da će kolonije bogoslova Zadarske nadbiskupije ove godine biti u samo-
stanu Sv. Pavla na otoku Školjiću, od utorka 14. rujna do četvrtka 16. rujna ove godine.

Sa sobom je potrebno ponijeti Časoslov. Zajednički polazak kombijem iz Zadra je u 09:45 sati.
Polazak trajektom iz Gaženice predviđen je u 10:30 sati.

S poštovanjem,

don Ante mr. Dražina, povjerenik

Broj: 758/2021.
2021.

Zadar, 1. rujna

RAZRJEŠENJA I IMENOVANJA

Nadbiskupijska ustanova za uzdržavanje klera i drugih crkvenih službenika

Dekanatski uredi u Nadbiskupiji

1. Don Marin mr. Batur razriješen je službe upravitelja župe Kraljice mira u Zadru, na Stanovima i dopušta se studijska godina (dekret broj: 700/2021., od 12. srpnja 2021.),
2. Don Tomislav Končurat razriješen je službe župnika u župi Gorica-Raštane i imenovan je župnikom u župama Starigrad, Seline i Trbanj-Krušćica (dekret broj: 701/2021., od 12. srpnja 2021.),
3. Don Zvonimir mr. Mikulić razriješen je službe župnika župe Crno i imenovan je župnikom u župi Uznesenja BDM Zadru – Belafuža, dok ostaje duhovnikom u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ u Zadru (dekret broj: 702/2021., od 12. srpnja 2021.),
4. Don Marinko Jelečević razriješen je službe župnika u u župama Starigrad, Seline i Trbanj-Krušćica i imenovan je župnikom u župi Kraljice mira u Zadru – Stanovi (dekret broj 703/2021., od 12. srpnja 2021.)
5. Don Žarko mr. Relota razriješen je službe župnika u župama Zadar-Ploče i Dračevac Zadarski i imenovan je župnikom u župi Bl. Alojzija Stepinca u Zadru-Bili Brig (dekret broj: 704/2021., od 12. srpnja 2021.),
6. Don Filip Kucelin razriješen je službe župnika u župi Ražanac i imenovan je župnikom u župama Preko i Sutomišćica (dekret broj: 705/2021., od 12. srpnja 2021.),
7. Don Mario mr. Sikirić razriješen je službe župnika u župi Bl. Alojzija Stepinca u Zadru-Bili Brig i imenovan je župnikom u župi Ražanac (dekret broj: 706/2021., od 12. srpnja 2021.),
8. Don Dario mr. Tičić razriješen je službe župnika u župi Uznesenja BDM u Zadru-Belafuža i imenovan je župnikom u župi sv. Stošije u Biogradu n/M (dekret broj: 707/2021., od 12. srpnja 2021.),
9. Don Srećko Petrov razriješen je službe župnika u župi Sv. Šimuna i Tadeja na Bokanjcu i imenovan je župnikom u župi Sv. Ivana i Pavla u Petrčanima (dekret broj: 708/2021., od 12. srpnja 2021.),
10. Don Roland Jelić razriješen je službe ravnatelja u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ i imenovan je župnikom u župi Sv. Šimuna i Jude Tadeja na Bokanjcu (dekret broj: 709/2021., od 12. srpnja 2021.),
11. Don Boris Pedić razriješen je službe župnika u župama Preko i Sutomišćica i službe kapelana u Psihijatrijskoj bolnici Ugljan i imenovan je župnikom u župi Gorica-Raštane (dekret broj: 710/2021., od 12. srpnja 2021.),
12. Fra Šime Antonina TOR razriješen je službe župnika u župi Sv. Mihovila Arkandela u Zaglavu (dekret broj: 711/2021., od 12. srpnja 2021.),
13. Fra Mirko Gregov TOR imenovan je župnikom u župi sv. Mihovila Arkandela u Zaglavu (dekret broj: 712/2021., od 12. srpnja 2021.) i župnim upraviteljem u župama Božava, Soline i Veli Rat, s filijalama Zverinac i Verunić (dekret broj: 755/2021., od 23. kolovoza 2021.)
14. Fra Mirko Kralj TOR razriješen je službe župnika u župi Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Za-

ODREDBE

dru (dekret broj: 713/2021., od 12. srpnja 2021.),

15. Fra Jurica Galić TOR razriješen je službe župnog vikara i imenovan je župnikom u župi Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Zadru (dekret broj: 714/2021., od 12. srpnja 2021.),

16. Fra Marijan Jelušić TOR imenovan je župnim vikarom u župi Rođenja sv. Ivana Krstitelja u Zadru (dekret broj: 715/2021., od 12. srpnja 2021.),

17. Fra Nikica Devčić OFM razriješen je službe župnog vikara u župi Presvetog Srca Isusova u Zadru (dekret broj: 716/2021., od 12. srpnja 2021.),

18. Fra Pavle Ivić OFM imenovan je župnim vikarom u župi Presvetog Srca Isusova u Zadru (dekret broj: 717/2021., od 12. srpnja 2021.),

19. Don Petar Belina SDB razriješen je službe župnika u župi Gospe Loretske u Zadru-Arbanasi (dekret broj: 718/2021., od 12. srpnja 2021.),

20. Don Mate Kujundžić imenovan je župnikom u župi Gospe Loretske u Zadru-Arbanasi (dekret broj: 719/2021., od 12. srpnja 2021.),

21. Don Bože Tadić SDB razriješen je službe župnog vikara u župi Gospe Loretske u Zadru-Arbanasi (dekret broj: 720/2021., od 12. srpnja 2021.),

22. Don Ivan Šibalić SDB imenovan je župnim vikarom u župi Gospe Loretske u Zadru-Arbanasi (dekret broj: 721/2021., od 12. srpnja 2021.),

23. Don Ante dr. Sorić razriješen je službe župnika u župi Petrčane (dekret broj: 723/2021., od 12. srpnja 2021.),

24. Don Ante mr. Dražina razriješen je službe privremenog upravitelja župe Sv. Stošije u Biogradu n/M i imenovan je ravnateljem Nadbiskupskog sjemeništa „Zmajević“ u Zadru (dekret broj: 724/2021., od 12. srpnja 2021.),

25. Don Marko Dokoza razriješen je službe župnog vikara u župi Uznesenja BDM u Zadru-Belafuža – dok ostaje upraviteljem u župama Ugljan i Lukoran (dekret broj: 725/2021., od 12. srpnja 2021.) i imenovan je kapelanom u Psihijatrijskoj bolnici Ugljan (dekret broj: 749/2021., od 12. srpnja 2021.),

26. Don Marko Vujasin razriješen je službe odgojitelja u Nadbiskupskom sjemeništu „Zmajević“ i službe pastoralnog suradnika u župi Petrčane i imenovan je župnim vikarom u župi Zadar-Belafuža (dekret broj: 750/2021., od 12. srpnja 2021.),

27. Don Zvonimir Čorić imenovan je župnikom u župama Zadar-Ploče i Dračevac Zadarski (dekret broj: 751/2021., od 12. srpnja 2021.),

28. Don Tomislav Vlahović imenovan je pastoralnim suradnikom u župi bl. Alojzija Stepinca u Zadru, na Bilom Brigu (dekret broj: 752/2021., od 12. srpnja 2021.),

29. Don Elvis dr. sc. Ražov imenovan je upraviteljem župe Crno (dekret broj: 753/2021., od 12. srpnja 2021.),

30. Fra Jakov Teklić razriješen je službe župnika u župama Božava, Soline i Veli Rat, s filijalama Zverinac i Verunić i imenovan je župnikom u župama Sali, Žman i Luka (dekret broj: 754/2021., od 23. kolovoza 2021.),

31. Don Marinko Jelečević zbog premještaja na novu službu razriješen je službe dekana Raža-

načkog dekanata (dekret broj: 756/2021. od 23. kolovoza 2021.),

32. Don Boris Pedić zbog premještanja na novu službu razriješen je službe člana Svećeničkog vijeća izborne jedinice dekanata Ugljan-Pašman, Dugi otok i Silba (dekret broj: 757/2021., od 23. kolovoza 2021.),

33. Mario Mršić, bogoslov, imenovan je pastoralnim suradnikom u župi Sv. Ante Padovanskog u Zadru-Smiljevac (dekret broj: 813 /2021., od 1. rujna 2021.),

34. Frane Šindija, bogoslov, imenovan je pastoralnim suradnikom u župi Sv. Stošije u Biogradu n/M (dekret broj: 814/2021., od 1. rujna 2021.),

35. Mate Žilić, bogoslov, imenovan je odgojiteljem u Nadbiskupskom sjemeništu "Zmajević" u Zadru (dekret broj: 815/2021., od 1. rujna 2021.),

36. Don Zvonimir mr. Mikulić razriješen je službe povjerenika za duhovna zvanja i ministrante u Zadarskoj nadbiskupiji (dekret broj: 824/2021., od 1. rujna 2021.),

37. Don Ante mr. Dražina imenovan je povjerenikom za duhovna zvanja i ministrante u Zadarskoj nadbiskupiji (dekret broj: 825/2021., od 1. rujna 2021.).

Dekan je dužan zastupati Nadbiskupski ordinarijat u primopredajama župa tako da pomogne župniku pripremiti primopredaju župe, prema obrascu propisanom u Zadarskoj nadbiskupiji, te je provesti prema Nadbiskupovoj odredbi. Dužan je zatim Zapisnik o primopredaji župe dostaviti Nadbiskupskom ordinarijatu.

S poštovanjem Vas pozdravljam,

don Josip Lenkić, kancelar

DUHOVNE VJEŽBE SVEĆENIKA u 2021.

I. turnus: Pastoralni centar "Plitvički Emaus", Mukinje (od 28. lipnja do 1. srpnja 2021.)

Voditelj duhovnih vježbi: mons. Bože Radoš

1. don Andrzej Stepien

7. don Marko Vujasin

2. don Jerko Vuleta

8. don Pavao Zubčić

3. don Nikola Tokić

9. don Zdravko Katuša

4. don Alojzije Knežević

10. don Ivica Bašić

5. don Luka Šustić

11. don Marinko Jelečević

6. don Tomislav Planinić

I. turnus: Nadbiskupsko sjemenište "Zmajević" (od 30. kolovoza do 2. rujna 2021.)

Voditelj duhovnih vježbi: mons. Ratko Perić

1. mons. Želimir Puljić

6. don Martin Jadreško

2. mons. Šime Perić

7. don Ivan Perković

3. don Mario Akrap

8. don Mario Soljačić

4. don Zdenko Milić

9. don Tomislav Vlahović

5. don Tihomir Vulin

10. don Elvis Knežević

ODREDBE

11. don Ante Delić

12. don Srećko Petrov

13. don Igor Ikić

14. don Jure Zubović

15. don Mladen Kačan

16. don Josip R. Pinčić

17. don Zbigniew J. Korcz

18. don Marin Batur

19. don Krešo Ćirak

20. don Damir Juričin

21. don Josip Lenkić

22. don Ante Sorić

23. don Franciszek Kowal

24. don Josip Lisica

25. don Jerolim Lenkić

26. don Damir Šehić

27. don Tomislav Dubinko

28. don Ante Dražina

29. don Anđelko Buljat

30. don Ante Sorić

Privatno obavili:

Don Ivan Jordan: Mrkopolje (Gorski kotar),
od 3. do 6. ožujka 2021.

Don Šimun Šindija, Zagreb 9-12. kolovoza
2021.

NAŠI POKOJNICI

S vjerom u uskrsnuće i život vječni, javljamo braći svećenicima da je u petak, 25. lipnja 2021., okrijepljen Otajstvima vjere, u 80. godini života nakon kratke i teške bolesti blago u Gospodinu završio svoj ovozemaljski životni put

Krsto Šindija pok. Mira

(25. 10. 1941. - 25. 06. 2021.)

otac don Šimuna Šindije

Krsto Šindija je rođen 25. listopada 1941. u obitelji Mira Šindije i Šimice r. Lisica u Bibinjama kao treće dijete. Od malena imao je oštećenje vida od 80 %. Oženio sa Danicom r. Plantak iz župe Remetinec (Novi Marof) s kojom je dobio petero djece, troje sinova (Viktor, + Josip i don Šimun) i dvije kćeri (+Marija i Lucija). Čitav svoj život je bio vezan uz Crkvu i Boga koji mu je davao snage za život. Redovito pohađanje nedjeljne svete Mise a u starosti i svakodnevne su krijepile njegov život. Krunica mu je uvijek bila u džepu koju je volio i svakodnevno molio bivajući svjestan svoje bibinjske naravi.

Počivao u miru Božjem.

IZ ŽIVOTA ZADARSKE NADBISKUPIJE

ZADAR: Počeo susret ravnatelja katoličkih osnovnih i srednjih škola iz Hrvatske

Susret ravnatelja katoličkih osnovnih i srednjih škola koje djeluju u Hrvatskoj počeo je u četvrtak 1. srpnja u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa 'Zmajević' u Zadru. Dvodnevni susret organizacijski je koncipiran kao stručni skup ravnatelja katoličkih škola u Republici Hrvatskoj a inicijativa je Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole.

Domaćini u organizaciji susreta su ravnatelji tri zadarske katoličke škole: dr. don Ante Sorrić, ravnatelj Klasične gimnazije Ivan Pavao II. Zadar, don Roland Jelić, ravnatelj Katoličke osnovne škole Ivo Mašina i Igor Cecić, ravnatelj Osnovne glazbene škole sv. Benedikta koja je jedina katolička škola umjetničkog usmjerenja u Hrvatskoj te s. Ana Lipovac, voditeljica Ureda za katoličke škole u Zadarskoj nadbiskupiji.

U Hrvatskoj djeluju 24 katoličke škole: 12 je klasičnih gimnazija, odnosno katoličkih srednjih škola i 12 katoličkih osnovnih škola.

„Nacionalni ured za katoličke škole u Hrvatskoj djeluje u sastavu HBK i stavlja veliki naglasak na katoličke škole, na identitet koji te škole trebaju svjedočiti u ovom svijetu. I ovim susretom želimo jačati naše zajedništvo, međusobno poznavanje, specifičnosti koje katoličke škole imaju – da nakon korona krize i određenog otuđivanja, ponovno i fizički budemo zajedno. Da razmotrimo što je bilo iza nas i kojim ćemo koracima krenuti naprijed, uvijek imajući na pameti da je nama uzor i primjer Isus Krist“ rekao je vlč. Ivica Žuljević, predstojnik Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole.

Katoličke škole u radu s učenicima jako dobro su iznijele rad zahtjevne školske godine tijekom korona krize. „Budući da smo manje škole i imamo nastavu većinom u jednoj smjeni, korona krizu smo izvrsno podnijeli. Čak se u mnogim katoličkim školama nastava redovito odvijala uživo, ne online, što su podržali mnogi roditelji. Nije to bilo nasuprot nekome dru-

gome, nego naši uvjeti i mogućnosti su takvi da smo se mogli tako organizirati“ istaknuo je vlč. Žuljević, rekavši da je vrijeme distance koje je bilo zbog korona virusa i ravnatelje katoličkih škola međusobno malo udaljilo.

„Mi u katoličkim školama trebali bismo se još bolje poznavati. Nakon ovih turbulentnih vremena i ugroze, ovim susretom želimo se i relaksirati, bolje upoznati, izmijeniti naša iskustva u vođenju škole, poboljšati što je moguće unutar katoličkih škola da bismo mi sami, ali i prema javnosti, djelovali usklađeno, kompaktno; da ne budemo međusobno različiti u našem radu, nego da težimo univerzalnosti u našim katoličkim školama“ naglasio je vlč. Žuljević.

Prvoga dana mr. don Marin Batur, vicekancelar Zadarske nadbiskupije, predstavio je dokument 'Odgajati za međukulturalni dijalog u katoličkoj školi' Kongregacije za katolički odgoj.

O razlogu odabira te teme vlč. Žuljević je rekao: „Želimo pokazati da katoličke škole nisu neko strano tijelo u ovom društvu nego, dapače – katoličke škole svojim kršćanskim vrijednostima i poštovanjem svakoga čovjeka žele doprinijeti bogatstvu ovoga društva, odgoju i obrazovanju. To je Crkva oduvijek činila. Njena povijest i tradicija traju više od 2000 godina. Mi to danas nastavljamo na istim temeljima. I ovim susretom želimo pokazati da katoličke škole nisu zatvorene škole. One su otvorene škole za svakog čovjeka. Nekad možemo čuti da su katoličke škole elitne, zatvorene ili konfesionalne. Ne. U naše katoličke škole ima mogućnost ući svako dijete. Ta je škola odabir roditelja, ali roditelji svojevrijedno prihvaćaju program i vrijednosti koje nude katoličke škole“ istaknuo je vlč. Žuljević.

Predstojnik Nacionalnog ureda smatra da još ima mjesta u tome da se ljudima koji nisu upućeni u rad katoličkih škola otklanjaju predrasude o zatvorenosti katoličkih škola. „Još ima prostora za to činiti. Laganim koracima uspijevamo u našem društvu da katoličke škole budu prihvaćene, da budu partnerske škole i s

Ministarstvom znanosti i obrazovanja RH – jer radi se o istom čovjeku, o istom djetetu, obitelji, ljudima koji su među nama, žive s nama. Zato se mi kao Crkva želimo ozbiljno uključiti u taj, ne samo obrazovni, nego i odgojni proces u našem društvu“ poručio je predstojnik Ivica Žuljević.

„Zahvalni smo i počašćeni što nam je Nacionalni ured HBK dao povjerenje u organizaciji takvog susreta. To je radni aktiv koji uključuje u sebi duhovnu i rekreativnu dimenziju. Na kraju smo školske godine, svima nam je potrebno druženje, zajedništvo, ali i ohrabrenje, podjela iskustava između ravnatelja različitih škola iz cijele Hrvatske“ rekao je mr. don Ante Sorić o susretu koji je počeo zajedničkom molitvom svih sudionika.

ZADAR: Predstavljen dokument ‘Odgajati za međukulturalni dijalog u katoličkoj školi’ na susretu ravnatelja katoličkih škola

Dokument ‘Odgajati za međukulturalni dijalog u katoličkoj školi’ Kongregacije za katolički odgoj predstavio je mr. don Marin Batur, vicekancelar Zadarske nadbiskupije, na susretu ravnatelja katoličkih osnovnih i srednjih škola iz Hrvatske u četvrtak 1. srpnja u dvorani Nadbiskupskog sjemeništa ‘Zmajević’ u Zadru.

Dokument koji je pisan za cijelu Crkvu i ističe prvenstvo vrednota, mr. Batur kontekstualizirao je i za naš društveni trenutak.

„Katoličku školu definira i odgojnu ustanovu čini katoličkom njena povezanost s kršćanskim poimanjem stvarnosti u čijem se središtu nalazi Isus Krist. To ne smije ostati samo na riječima. Lako je govoriti, ali treba nastojati da se u svakodnevnom radu prepoznaje naša kristolikost – ono nešto posebno što ljudi trebaju osjetiti u susretu s nama“ poručio je mr. Batur, rekavši da to ima i svoje zahtjeve, to nastojanje prate teškoće i napor.

„Da učenici i preko njih roditelji, u susretu s nama osjete ono posebno što ovaj svijet nadilazi u pozitivnom smislu. Škola koja se poziva na katoličke principe i vrednote treba promišljati kako ostvariti istinski odgoj na tragu humani-

stičko kršćanske kulture i tradicije“ naglasio je mr. Batur.

„U kontekstu govora o kulturi, pred sobom treba imati dvoje: identitet škole i narav učenika. Katolički odgoj treba dati svjedočanstvo da su ta dva pojma blisko povezana i međusobno protkana. Ponekad je teško spojiti katolički identitet i realno stanje društva, kad uzmemo u obzir poteškoće i razmišljanja mladih, različite utjecaje na njihov odgoj. Potrebno je pravo umijeće da bismo mogli postići da njihova misao i mentalni sklop slijedi i želi u svojoj nutriji prihvatiti posebnost katoličkog identiteta i navještaja. Spojiti to dvoje naš je trajni zadatak. Nitko nije uspio u odgoju odjednom i na brzinu. Zato je prisutnost katoličkih škola od iznimne važnosti za naše društvo i društvo u cjelini“ poručio je mr. Batur.

Predavač je rekao kako je globalizacija društvo učinila višekulturalnim, a u susretu s različitostima treba tražiti uravnoteženost. „Prisutnost različitih kultura može nam biti izvor uzajamnog obogaćivanja, ali treba voditi računa i da su druge kulture obilježene suprotnim navikama i običajima, pa treba tražiti uravnoteženost i pomirljivi odnos. Odgoj se nalazi pred izazovom kako omogućiti suživot raznolikih kulturnih izričaja i promicati dijalog u korist miroljubivog društva“ rekao je don Marin, istaknuvši veliku odgovornost škola koje su u svojim odgojnim projektima pozvane razvijati dimenzije međukulturalnog dijaloga. „U tome katoličke škole imaju težak zadatak, ali ga je nužno ostvariti. Katoličke škole pozvane su dati svoj doprinos zbog vlastite pedagoške i kulturalne tradicije i u tom smislu treba se truditi promišljati kako mijenjati svijet, a osobito mlade, na bolje“ potaknuo je predavač.

Prema tom Dokumentu, odgoj po svojoj naravi zahtijeva otvorenost za druge kulture i prihvaćanje drugoga, kako bi se izbjeglo „opasnost kulture koja je zatvorena u samu sebe i ograničena. Sve to bez gubljenja vlastitog identiteta. Razlike koje postoje trebaju biti prigoda za uzajamno obogaćivanje. I tu su katoličke škole pozvane dati svoj doprinos, promišljati kako doći do cjelovite formacije osobe, da škola bude područje u kojem će učenici rasti, da

nauče živjeti, postati odrasli, zreli ljudi“ rekao je don Marin.

U Dokumentu se ističe da je kultura osobiti izraz ljudskog bića, njegov poseban način postojanja i ostvarivanja vlastite nazočnosti u svijetu. „Povezanost s vlastitom kulturom je nužna i od životne važnosti, no ne obvezuje na zatvorenost u vlastiti krug nego ostavlja mogućnost susresti i upoznati druge kulture. Dijalog koji Katolička Crkva njeguje s drugim Crkvama i crkvenim zajednicama ne zaustavlja se samo na onome što je zajedničko, nego teži prema uzvišenijoj sili ponovnog pronalaženja izgubljenog jedinstva kršćana, za koje je molio Isus“ rekao je mr. Batur, istaknuvši: „Jasnoća dijaloga nosi vrijednost vlastitog kršćanskog identiteta, jer ono što katoličke škole nude treba biti Isus iz Nazareta koji je vječni Logos, Bog se utjelovio. Da čovjek otkrije smisao koji je u temelju svih stvari“.

Odgaj za vrednote znači dosljednost, sebdarje, oprostiti i tražiti oprostjenje ako osoba pogriješi, „da bismo doprinijeli pozitivnoj promjeni i dobrom razvoju“.

Kako Isusa treba donijeti na forume ekumenizma i međureligijskog dijaloga, tako se Isusa donosi na forum susreta s roditeljima i učenicima. Predavač je rekao da u mnogim područjima svijeta, zbog političkih i kulturnih razlika, nije uvijek moguća prisutnost katoličke škole. Nekad su one ograničeno prisutne i prema katoličkim školama iskazuje se neprijateljstvo. „Na samu pomisao katoličanstva stvara se problem. Kad je nedavno u našoj sredini vjeroučitelj postao ravnatelj škole, to se potenciralo kao problem, kao atak na sekularizaciju“ upozorio je mr. Batur, podsjetivši da se u našem društvu nekad potenciraju teme „nećemo financirati vjeroučitelje, sve škole trebaju biti sekularne“.

„U različitim kontekstima ateizma, fundamentalizma i relativizma, katolička škola u središte poslanja treba staviti svjedočanstvo i dosljednost nasljedovanja osobe Isusa Krista, jer, lijepe reče Kongregacija za nauk vjere: „Ništa nije ljepše od toga da nas Evanđelje, Krist, zahvati i iznenadi. Nema ničega ljepšeg od poznavanja

Njega i od priopćavanja drugima prijateljstva s Njime“.

Ljude nagrizi mentalni sklop sekularizacije, no odgovornost katoličke škole je velika. „U sadašnjem društvenom kontekstu, katolička škola privlači pozornost zbog posebnog doprinosa kojeg može dati. Pritom je važno da bude svjesna opasnosti koje nastaju kad se izgube iz vida razlozi vlastite nazočnosti. Naša prisutnost u javnom životu, popularnost i atraktivnost ne može se razvijati nauštrb katoličkog identiteta. Bilo bi pogrešno suobličiti se svim zahtjevima modernog društva obilježenog snažnim utjecajem sekularizacije, procesa odmakom od svetoga. Na katoličkoj školi je da se založi u svjedočenju odgojnim projektom nadahnutim Evanđeljem. Ne smijemo zapasti u religijski relativizam ili ravnodušnost. Vjernost vlastitom katoličkom identitetu omogućava učenicima osobno prijanjanje uz Krista i sazrijevanje u kršćanskom životu“ poručio je mr. Batur.

Govoreći o važnosti obitelji, predavač je rekao da je obitelj prva zajednica kojoj pripadaju učenici koji pohađaju katoličke škole. „Škola treba pažljivo oslušivati sve potrebe koje susreće i učiniti korak dalje u brizi od pukog ocjenjivanja, promišljati s kakvim svim problemima djeca dolaze i primiti ih u zaista očinskoj i majčinskoj brizi. Ponekad se susreću kritične situacije, nezadovoljni roditelji ali i potraživanja suprotna našem identitetu. Pritom je važno da se ne odustaje od obitelji usprkos svim izazovima te da se uvijek nastoji pronaći put dijaloga i susreta“ potaknuo je mr. Batur, ohrabrivši ravnatelje hrvatskih katoličkih škola poticajem pape Franje: „Nemojte se obeshrabriti pred teškoćama odgojnog izazova! Odgajanje nije zanat, nego stav, način postojanja. Da bismo odgajali, trebamo izići iz nas samih i stati posred mladih, pratiti ih na dionicama njihovog rasta, stavljajući se njima uz bok. Darujte im nadu i optimizam za njihov hod u svijetu. Poučavajte gledati ljepotu i dobrotu stvorenog svijeta i čovjeka koji uvijek nosi biljeg Stvoritelja. Ali, iznad svega, svjedočite svojim životom ono što govorite“.

ZADAR: Prof. dr. Dijana Vican – ‘Katoličke škole u kontekstu društvenih, gospodarskih i drugih promjena u svijetu i u Hrvatskoj’

‘Katoličke škole u kontekstu društvenih, gospodarskih i drugih promjena u svijetu i u Hrvatskoj’ tema je izlaganja prof. dr. Dijane Vican, rektorice Sveučilišta u Zadru, koje je održala u petak 2. srpnja za ravnatelje hrvatskih katoličkih osnovnih i srednjih škola koji su se okupili na svom zajedničkom godišnjem susretu, u svečanoj dvorani Sveučilišta u Zadru.

U svom stručno – praktičnom izlaganju u kojem je svaku načelnu stavku potkrijepila primjerom iz prakse, a i sama je provela mnoga istraživanja odgojno – obrazovnih procesa i vrednovanja pojedinih pristupa u Hrvatskoj i svijetu, dr. Vican predstavila je slojevitost, raznolikost potreba, zahtjeve, ali i zamke koje se događaju u odgojno – obrazovnom procesu, ako se manipulira neispravno i parcijalno postavljenim ciljevima ili krivo postavljenim vrijednostima u čijem središtu treba biti dobro čovjeka u cjelovitosti njegovog razvoja.

U vrijeme dok je dr. Vican bila državna tajnica u Ministarstvu znanosti i obrazovanja RH osnovano je više katoličkih škola u Hrvatskoj. Na tom vrijednom i stručnom doprinosu i podršci dr. Vican, na zadarskom susretu zahvalio joj je vlč. Ivica Žuljević, predstojnik Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole.

„Ja sam pedagog po struci. Obrazovanje je moj poziv i moja profesija. U bavljenu obrazovnom politikom mogu znati što je kvaliteta obrazovanja. Katoličke škole u svijetu predstavljaju kvalitetu obrazovanja, pa zašto ne bi postojale i u Hrvatskoj. Te su se škole potrudile u izgradnji, u primanju djece na cjelodnevni boravak, štoviše, katoličke škole su među prvima organizirale cjelodnevni boravak“ rekla je dr. Vican, smatrajući da dobru kvalitetu predstavlja balans u zapošljavanju koje katoličkim školama osigurava država i ono što one rade.

Katolička Crkva upravlja najvećim svjetskim nevladinim školskim sustavom, citirala je svjetskog znanstvenika dr. Vican. U više od 90 zemalja postoji 45 000 katoličkih srednjih škola, 95 000 katoličkih osnovnih škola i oko 1

400 katoličkih sveučilišta.

Taj je podatak mnogima u Hrvatskoj bio nedovoljno poznat kao posljedica mentaliteta iz komunizma te su postojale predrasude prema otvaranju katoličkih škola koje su u svijetu toliko poštovane da ih u velikom broju pohađaju i ljudi koje nisu katolici.

„Da bismo napredovali, moramo smanjivati razlike, tako i razlike u neznanju i znanju. Trebamo govoriti jedni drugima što je kvaliteta, vrijednost, kako se osiguravaju vrijednosti. Treba više znati o određenim institucijskim vrijednostima. Naš sustav je inače bio otvoren i za druge. Prema tome, osim vjerskih zajednica, osnivači mogu biti i drugi. S obzirom da se većina stanovnika u Hrvatskoj izjašnjava katolicima, bilo bi nelogično da ne postoje katolički vrtići, katoličke osnovne i srednje škole i Katoličko sveučilište“ naglasila je dr. Vican.

Predstavljajući vrijednosti kao izvorište ciljeva odgoja i obrazovanja, dr. Vican je rekla kako je u službi zdravlja tjelesni i zdravstveni odgoj, intelektualni odgoj pomaže spoznaji istine, dobrotu je vrijednost moralnog odgoja, ljepota estetskog, a stvaralaštvo radnog i tehničkog odgoja.

Rektorica Vican predstavila je ravnateljima europske i svjetske trendove i europske reformske smjernice u odgoju i obrazovanju, pojašnjavajući taj proces i u Hrvatskoj. Istaknuvši da je znanje i obrazovanje vrijednost te potrebu dodatnog obrazovanja, dr. Vican je navela podatke da u Hrvatskoj 4 % ljudi uopće nisu pohađali školu, 24 % populacije nisu završili osnovnu školu, 20 % su djelomično išli u školu te da su najveći dio populacije srednjoškolci.

Svjetski i europski trendovi u obrazovanju uvelike su pod utjecajem i dominacijom neoliberalne ideologije. „Došli smo u novi vrijednosni sustav. Tržište rada je nova vrijednost neoliberalne ideologije. Čovjek je postao ljudski kapital, a obrazovanje roba“ upozorila je dr. Vican, istaknuvši: „Obrazovanje ima najveću vrijednost kad je javno dobro. Zbog mitova u obrazovanju, a prvi mit je da znanje nije opće i javno dobro, ono onda postaje roba usmjerena na moć i profit. Je li vrijedno samo ono što ima tržišnu vrijednost?“ upitala je dr. Vican, rekav-

ši da tržište ima svoju 'vrijednosnu' vagu.

Potaknuvši sudionike da preispitaju sebe i druge je li vrijedno samo ono što ima tržišnu vrijednost, rektorica je poručila: „Ljudski život, zdravlje, obrazovanje, ljudsko dostojanstvo, ljubav, prijateljstvo – to su artikli koji ispunjavaju čovjeka i nema tržišta koje ih može obezvrijediti“.

U svemu se pozivajući na javno dostupne i temeljem istraživanja znanstveno utvrđene činjenice, dr. Vican navela je podatak Odjela investicijskog bankarstva Merrill Lynch Američke banke koji je prije deset godina procijenio da globalno tržište obrazovnih usluga godišnje vrijedi 111 milijardi dolara izvan SAD-a s potencijalnom bazom potrošača od 32 milijuna učenika. Pritom je upozorila na tendenciju „govora o sustavu obrazovanja na novčanicima“.

Upozorila je i na promjenu terminološkog korpusa, a upravo nam pojmovi omogućuju da svijetu damo smisao, red i suvislost. „Pojmovi su sredstva pomoću kojih se možemo suočiti sa svojim iskustvom. Način na koji doživljavamo svijet uvelike ovisi o repertoaru pojmova kojima vladamo“ citirala je znanstvenike dr. Vican, poručivši: „Odgoj i obrazovanje temelje se na pojmovima. Moramo davati smisao terminu. Ako ljudi nemaju zajedničko značenje za pojam, neće se sporazumjeti. Ako jedan radi po sistemu vještina, a drugi po drugom konceptu, različiti smo. Terminološki korpus je promijenjen – sve je postalo vještina. Mora li u obrazovanju sve rezultirati vještinom? Mi smo njemačka tradicija, a sad smo preuzeli skandinavski model – sve je vještina, skills, skills. Mi smo uvijek imali umijeća koja imaju dodatne vrijednosti na psihomotoričke sposobnosti“ poručila je dr. Vican.

„Kroz novu terminologiju, novi vrijednosni sustav i tržište rada, obrazovanje postaje roba. Želi se i da rektori postanu menadžeri. To dovodi do tehnokratskog pristupa svrsi obrazovanja kojeg karakteriziraju funkcionalan i kompetencijski pristup. Nova paradigma je kompetencijski pristup, znanje gubi na vrijednosti“ upozorila je dr. Vican, istaknuvši da je obrazovni sadržaj potka u čijem središtu treba-

ju biti vrijednosti.

„Trebalo znati što su društvene vrijednosti, pretvoriti ih u cilj i znati artikulirati gdje moramo doći. Kad su jasni ciljevi, da znamo što nam je cilj, to znači i efikasnost. Može se vrednovati samo ono što je bio cilj. Važno je stalno vrednovati ciljeve odgojno – obrazovnog procesa“ potaknula je dr. Vican, rekavši da je sadašnji vrijednosni pluralizam usitnjenih razlika i promiče detradicionalizaciju. „Tradicijska nije neprijatelj“ poručila je dr. Vican, upozorivši na 'vrednovanje' vrijednosti kroz ono što nije vrijednost.

„Kada smjelost bude iznad sposobnosti, nastupa najveća kriza morala jer je čovjek ogoljen od emocionalne komponente. Idemo samo na spoznajnu stranu osobe, a treba sustavno razvijati emocije. Ideologije koje se potenciraju stavljaju nas u novi društveni plašt“ upozorila je dr. Vican, navodeći primjer kako se narušava ex cathedra način predavanja, a favorizira workshop kao metoda. Provela je vrednovanje workshop metode i utvrdila njenu učinkovitost od 30 %.

„Zašto smeta predavanje? Pripovijedanje je najteža metoda, biti predavač. Imati sposobnost izazvati i zadržati pažnju slušatelja“ rekla je dr. Vican, istaknuvši da osposobljenost za biti predavačem zahtjeva puno ulaganja u čitanje brojnih izvora, literature, sposobnost sinteze, memorije i konačno suvislog izlaganja.

Govoreći o mitovima u obrazovanju, pri čemu je tendencija da se veća vrijednost daje znanosti, tehnologiji, inženjerstvu i matematici, predavačica je rekla kako je drugi mit da će nas STEM područje učiniti konkurentnim u Europi i svijetu. Podsjetila je kako su naši ljudi, obrazovani u hrvatskom obrazovnom sustavu i prije jako uspijevali u najvećim sustavima obrazovanja u svijetu.

Dr. Vican je rekla kako je Hrvatska 2006. g. provela prve nacionalne ispite i sve škole su vrednovane. Te 2006. g. pokazalo se da su učenici u hrvatskim školama najlošiji u STEM području. U javnom diskursu i nastojanjima uslijedilo je obezvrjeđivanje humanističkih znanosti u odnosu na dominaciju STEM područja.

„Društveno – humanističke znanosti su važne za društvo. Da bi bio kritičan, moraš jako puno znati, rasti u sposobnostima, na stručnim usavršavanjima. U znanosti je važno govoriti argumentima. Važno je da prosijana znanost dođe kao važna istina za poučavanje pa treba reći da je znanost dokazala u čemu je, dugoročno, vrijednost društveno – humanističkih znanosti i da ne može biti dominacija samo jednog odgojno – obrazovnog područja.

Mislim da je strahovito pogrešna povika oko STEM-a koja je jako vezana i za financiranje obrazovanja na svim razinama, osobito visokoškolskog. Ja sam to dužna javno reći i sve sam javno argumentirala“ istaknula je dr. Vican. Postoji više odgojno – obrazovnih područja, ali „ne može se raditi razlika u područjima obrazovanja, misleći na predtercijarnu razinu, to su razine obrazovanja prije fakultetskog. Dakle, ne može nitko reći da je jezično – komunikacijsko područje manje vrijedno od STEM područja, da je umjetničko područje manje vrijedno od područja informacijsko – komunikacijske tehnologije“ upozorila je dr. Vican, naglasivši da u društvenim znanostima vrijedi niz zakonitosti.

U tom kontekstu, govorila je o zakonitostima odrastanja i razvoja djece kod kojih se trebaju događati procesi sve u svoje vrijeme, o potrebi poštovanja zakonitosti razvoja te o povezanosti zdravlja i obrazovanja.

„Školska dob je najkritičnija dob za mentalna obolijevanja, a povećava se u adolescenciji. Polovica svih mentalnih poremećaja nastaje kod 14-godišnjaka te kod tri četvrtine 25-godišnjaka. To su dobi koje se odnose na obrazovno razdoblje“ rekla je dr. Vican, upozorivši na alarmantni podatak da se zadnjih godina broj neuroza kod djece povećao za čak 300 %.

Istaknula je da je najvažnija kompetencija jezično – komunikacijska: „Ona je pretpostavka svih drugih kompetencija. Slušna kompetencija je bitna. Važno je djeci čitati lektiru. Dijete mora naučiti slušati, pamtititi, pravilno izgovarati riječi, onda može razgovarati“.

„Humanistički razvoj konceptualiziran je tako da se razvija svako područje ljudske osobe i

kroz sva odgojno – obrazovna područja. Humanistička dimenzija je najšira, ona je potka i osnova za druga područja. Ciljevi obrazovanja obično su propisani zakonom u javnom sustavu. Važna je jasnoća cilja u smislu izražavanja profila kakvo mi dijete želimo u konačnici. Ako želimo da je dijete zdravo, emocionalno stabilno, spoznajno razvijeno, da ima razvijenu emocionalnu stranu ličnosti, da je tjelesno razvijeno, socijalizirano, duhovno ispunjeno – to su sve ciljevi u kojima možemo primijeniti dva pristupa: kooperativni i kolaborativni. Kooperativni je da zajedno radimo istim metodama iste ciljeve a kolaborativni da smo svjesni tih ciljeva i da ih možemo raditi na različite načine jer nam se i djeca razlikuju. Pred nama je predivan posao. Trebamo njegovati pravo i na humanističke ciljeve, da podupiremo ono što osoba želi postati“ potaknula je dr. Vican, upozorivši kako posljedice zapostavljenosti pojedinih područja u razvoju čovjeka za određeni cilj osobito osjećaju odgoj i obrazovanje.

Rektorica Sveučilišta govorila je i o važnosti sustavnog obrazovanja kojega je zamijenio koncept pismenosti: „Trebalo se vratiti u sustavno obrazovanje prema zakonitosti razvoja koji je zadan. Pismenosti su sasvim drugi koncept obrazovanja i mnoge su vrste: informacijska pismenost, građanska, potrošačka, kulturna, čitalačka pismenost“.

Dr. Vican je govorila i o osobitostima katoličke perspektive u školama. To je holistički pristup koji pokazuje da je čovjek i duhovno biće, a Krist je temelj. „Katolička perspektiva znači mladima ponuditi cjelovito obrazovanje i pomoć u otkrivanju njihove osobne slobode, što je Božji dar. Pomoći djetetu i učeniku da spozna svoju cjelovitost, da traže istinu u životu, promiču zajedništvo, solidarnost, pravdu, ljubav“ rekla je dr. Vican.

Državni i javni ciljevi odgoja i obrazovanja propisani su zakonom, a katolička škola u Hrvatskoj djeluje po principu državnog i javnog obrazovanja. No, legitimno je da katolička škola ima svoj katolički identitet u kurikulumskim područjima: religijskom, moralnom i kulturnom; ekonomskom, poslovnom i poduzetničkom te društvenom, okolišnom i političkom.

Filozofski kontekst katoličkog obrazovanja temelji se na mudrosti i potrazi za općim dobrom, a teološki na vjeri u Isusa, sakramentima, katoličkom svjetonazoru i crkvenom osjećaju zajednice.

Budući da je vjeronauk izborni predmet u školi, dr. Vican je istaknula da je „izborni predmet najbolji test vrednovanja. Ako je učenik izabrao neki predmet, znači da ga baš želi slušati i saznavati o tom području“.

Rektorica je izrazila razumijevanje za zahtjevnosti službe ravnatelja, rekavši da je „ravnatelj funkcija, ali treba biti i kvalifikacija“. Potaknula ih je da budu hrabri, nasuprot „kulturi iščekivanja napatka odozgor“ i ohrabrila na „spremnost za preuzimanje vođenja i aktivniji pristup u rješavanju problema, umjesto čekanja odluka s vrha. Vođenje nije osoba ili funkcija. To je složena moralna povezanost između ljudi, temeljena na povjerenju, obvezi, posvećenosti, emociji i podijeljenoj viziji dobra“ citirala je stručnjake iz područja vođenja dr. Vican.

Upozorivši da je kultura odgojno – obrazovne ustanove u krizi, rektorica je rekla da tu kulturu može poboljšati usmjerenost na društveno – kulturne vrijednosti, zajedničko kreiranje vizije i misije, remoralizacija radnog i životnog okruženja, (etika i pravila ponašanja), vratiti oživotvorene etičke i moralne pojmove u odgojno – obrazovnu ustanovu, natjecati se u prijateljstvu i kolegijalnosti.

Predstavljajući mozaik profesionalnih podkultura, dr. Vican nepoželjnima je navela kulture sagorijevanja na poslu, nadu da će sve biti dobro na način da se osoba pasivno i lijeno postavlja u radu, izuzimajući sebe od odgovornosti za ono što bi trebalo poduzeti i prepuštajući sve drugima, kultura žilavog otpora praksi i dosade te kultura nekritičnosti, da je dovoljno slušati kritike drugih. Treba razvijati kulturu ravne hijerarhije u kolektivu i radnih strategija: osobnih, timskih i kolektivnih, kulturu aktivnog sudionništva te kulture autoriteta i kvalitete.

„Sustav obrazovanja treba nositelje odgojno – obrazovne djelatnosti koji su reflektivni, kreativni, inovativni, visoko kompetentni i visoko

obrazovani“ istaknula je dr. Vican.

Navodeći da bi kulturu odgojno – obrazovne ustanove trebalo graditi sljedeće: entuzijazam, opće dobro, posvećenost cilju, dijeljenje znanja i ideja, inspirativnost, povjerenje, empatija, smisao za humor, strpljenje, energičnost i potpora, prof. dr. Dijana Vican ravnateljima je poručila da i dalje budu vođeni nastojanjem da je „znanje vrijedno znanja i poučavanja“.

ZADAR: Završen susret ravnatelja katoličkih osnovnih i srednjih škola iz Hrvatske

Nastavnici katoličkih škola u Hrvatskoj ubuduće će morati položiti dodatni stručni ispit kao dio njihove kvalifikacije za rad u katoličkim školama. Tu je novost glede dodatnog usavršavanja predavača u katoličkim školama u Hrvatskoj najavio vlč. Ivica Žuljević, predstojnik Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole, na susretu ravnatelja hrvatskih katoličkih osnovnih i srednjih škola koji je završen u petak 2. srpnja u Zadru.

Tijekom dvodnevnog susreta čiji je organizator Nacionalni ured HBK za katoličke škole, sudionici su evaluirali učinjeno u protekloj godini i razmotrili buduće planove. Istaknuto je da katoličke škole trebaju izgrađivati katolički identitet, a tome će doprinijeti i dodatno stručno usavršavanje djelatnika u katoličkim školama.

„Djelatnici koji predaju u katoličkoj školi u Hrvatskoj završili su naobrazbu na javnim učilištima. U Hrvatskoj nemamo katoličko učilište za naobrazbu učitelja. Da bismo mogli i praktično, svjedočki živjeti i provoditi identitet katoličkih škola u našim školama, želimo da naši djelatnici još više rastu u osnovnim kršćanskim, teološkim, moralnim spoznajama i da usvoje dodatna znanja. Zato će ubuduće svaki zaposlenik katoličke škole u Hrvatskoj trebati pohađati trogodišnji studij/seminar, kojega će svatko trebati proći i položiti stručni ispit za katoličke škole. To će im dati kompetenciju da mogu biti učitelji u katoličkim školama i provoditi katolički identitet koji nam je važan. Ta inicijativa je u pripremi u suradnji Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole i Hrvatskog katoličkog sveučilišta u Zagrebu“ rekao

je vlč. Žuljević, pokazujući i na taj način koliko je važno trajno, dodatno stručno usavršavanje nastavnog kadra za rad u katoličkoj školi, koja ima svoje osobitosti u odgojnom pristupu i katolički vrijednosni identitet.

Susret u Zadru predstojnik Nacionalnog ureda ocijenio je kao „veliko obogaćenje za sve ravnatelje katoličkih škola u Hrvatskoj jer je omogućio razmjenu iskustava, nove spoznaje, nove projekte koje Nacionalni ured za katoličke škole želi pokrenuti, a odnose se na kurikulum i na trajnu formaciju djelatnika i ravnatelja katoličkih škola. Otvorena je mogućnost i za suradnju s prof. dr. Dijanom Vican, rektoricom Sveučilišta u Zadru, jer dobro poznaje problematiku katoličkih škola“ rekao je vlč. Žuljević.

„Susret u Zadru bio je zaista formativno iskustvo, ohrabrujuće. Uvijek ohrabruju iskustva kolega u radu i rukovođenju školom. Na susretu je stavljen naglasak na održavanju i važnosti katoličkog identiteta škole u sekularnom svijetu. Važno je da i vodstvo škole potiče učitelje da rade na njihovoj formaciji, da naša škola ima specifičnosti, katoličke vrijednosti. Važno je da djeca odrastaju izložena tim vrijednostima. Onda ćemo imati ljude koji će kasnije i živjeti te vrijednosti“ rekla je s. Sunčica Kunić, učiteljica u Prvoj katoličkoj osnovnoj školi u Zagrebu gdje radi od 2013. god.

„Živimo u neoliberalizmu, ali mi kršćani, ljudi nade i povjerenja u Boga, ne trebamo se bojati ako ćemo se zaista truditi živjeti istinu koja nam je dana u Evanđelju. Osobitost katoličke škole je integrirani pristup u poučavanju, koji osim obrazovnog, naglasak stavlja i na odgojnu dimenziju, na razvoj socio – emocionalnih kompetencija, duhovni razvoj. Trudimo se s našim aktivnostima da učenici izrastu u cjelovite osobe njegujući katoličke vrijednosti. Različitim metodama poučavanja, osobito suradničkim učenjem, dolazimo do ciljeva. Ljudi prepoznaju vrijednosti katoličkih škola koje su i općeljudske. Većina roditelja djece koja pohađaju našu školu jesu praktični vjernici, iako to nije uvjet. Ne traži se krsni list da bi netko bio upisan u katoličku školu, nego poštovanje i prihvaćanje našeg koncepta rada i naših vrijednosti. U tom svjetlu odgajamo djecu. Nismo

zatvoreni ni za koga. Roditelji su zadovoljni i imamo sustavnu suradnju s njima. Na početku godine planiramo tematske roditeljske sastanke, neformalna druženja. Kako su oci karmelićani osnivač naše škole, u Remetama imamo zajedničko klanjanje s roditeljima. Nastojimo im biti blizu i uvijek otvoreni, da nam mogu doći i da oni osjete da smo mi tu za njih“ rekla je s. Sunčica, delegat ravnatelja te škole o. Vinca Mamića.

Krunoslav Juraković, ravnatelj Katoličke osnovne škole u Novskoj osnovane 2017. g., najavio je da od sljedeće jeseni započinju i s predmetnom nastavom u toj školi, gdje se zasad provodi razredna nastava. „Naša specifičnost i prepoznatljivost je katolički identitet. Početak, uzor i temelj nam je Isus Krist, vrednote koje pronalazimo u Evanđelju, a silno obogaćuju društvo. To želimo prenijeti kroz odgoj na djecu, preko njih na obitelji – da u katoličkoj školi ne bude samo glavna tema obrazovanje, nego odgoj, od toga se kreće. Vjerujem da takav naš program može biti samo za podizanje standarda odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj“ rekao je ravnatelj Juraković. Susret u Zadru doživio je kao dragocjene trenutke razmjene iskustava gdje se ravnatelji međusobno pomažu i jedno drugo savjetuju. „Svatko ima neku situaciju u kojoj možemo učiti i druge poučiti. Susret predstavlja i uspostavljanje zajedništva, da pokažemo javnosti da smo mi kao katolička škola prisutni u društvu i da ovo društvo može na nas računati“ poručio je Juraković.

Domaćini susreta bili su trojica ravnatelja zadarskih katoličkih škola: Ante Sorić (Klasična gimnazija Ivan Pavao II. Zadar), Roland Jelić (Katolička osnovna škola Ivo Mašina Zadar) i Igor Cecić (Osnovna glazbena škola sv. Benedikta Zadar). Uz njih, na susretu su još sudjelovali ravnatelji: Marijana Novak Stanić (Katolička klasična gimnazija Virovitica), Krunoslav Juraković (Katolička osnovna škola Novska), Frano Barišić (Katolička osnovna škola Požega), Jasna Buketa (Katolička osnovna škola Josip Pavlišić, Rijeka), Maksimilijan Ferlin (Pazinski kolegij), Dragutin Detić (Salezijanska klasična gimnazija u Rijeci), Ivan Benić (Salezijanska osnovna škola u Zagrebu), Josip Lebo

(Biskupijska klasična gimnazija Ruđera Boškovića Dubrovnik), Josip Dukić (Nadbiskupska klasična gimnazija don Frane Bulić, Split), Ivan Bedeničić (Katolička gimnazija u Požegi), Ljuba Duvnjak (Nadbiskupska klasična gimnazija Zagreb), s. Mihaela Dumbović (Katolička osnovna škola sv. Uršule, Varaždin), Mario Večerić (Katolička osnovna škola Virovitica) i s. Mandica Starčević (Katolička osnovna škola Šibenik).

Od djelatnika katoličkih škola u Hrvatskoj, na susretu su bili: Angel Gonzalez (OŠ Lotrščak i OŠ Ružičnjak), Ana Matković (psihologinja, Katolička osnovna škola Požega), s. Sunčica Kunić, (učiteljica, Prva katolička osnovna škola u Zagrebu), s. Ana Lipovac (pedagoginja, Klasična gimnazija Ivan Pavao II. Zadar), fra Antonio Mravak (predsjednik Školskog odbora, Franjevačka klasična gimnazija u Sinju), s. Ema Škrivilječki (učiteljica, Katolička osnovna škola Josip Pavlišić, Rijeka), fra Siniša Pucić (vjeroučitelj i duhovnik, Klasična gimnazija fra Marijana Lanosovića, Slavonski Brod) i Danijel Holeš (Tajnik Nacionalnog ureda HBK za katoličke škole). Dvodnevni susret 24 ravnatelja i predstavnika katoličkih škola završen je izletom sudionika u grad Nin.

VRANA: Vojni ordinarij Bogdan na zavjetnoj svetkovini sv. Nediljice

Zavjetna svetkovina ranokršćanske mučenice sv. Nediljice svečano je proslavljena u nedjelju 4. srpnja u svetištu sv. Nediljice u Vrani, gdje tradicionalno hodočasti tisuće vjernika iz svih dijelova Zadarske nadbiskupije, osobito iz zadarskog zaleđa, kroz stoljeća osvjedochenih u ozdravljenja duše i tijela po zagovoru sv. Nediljice.

Mons. Jure Bogdan, vojni ordinarij u RH, predvodio je središnje koncelebrirano slavlje za vanjskim oltarom u parku vranskog svetišta, a koncelebrirali su vranski župnik Šimun Šindija, vlč. Krunoslav Novak, generalni tajnik HBK, don Marko Vujasin i don Alojzije Knežević.

Park u kojem se nalaze brončani kipovi svetica, a krošnje velikih stabala i maslina stvaraju ugodan boravak prijemu hodočasnika, uređen

je pod vodstvom vranskog župnika don Šimuna Šindije.

Prizori brojnih hodočasnika staraca, cijelih obitelji, roditelja s djecom svih uzrasta ne ostavljaju ravnodušnim kada se vide njihova skrušena, pobožna predanja, ne samo pred kipom sv. Nediljice, koji je za vrijeme mise iznesen među puk u vanjski dio svetišta, nego kako ljudi mole i pred svetohraništem u crkvi sv. Nediljice, koju je vranski župnik Šindija također najnovije obnovio. To je osobiti pokazatelj vjerničkoga znanja da je Isus Krist liječnik, a molitve mu prinose i sveci koji su svoju vjernost Gospodinu potvrdili i mučeničkom smrću.

Upravo sakramentalna praksa hodočasnika u Vrani izazvala je poštovanje i biskupa Bogdana koji je primijetio tu iskrenost predanja pa je u propovijedi rekao: „Trajna je opasnost da se naše kršćanstvo pretvori u folklorno kršćanstvo, običajno kršćanstvo, da se isprazni od duhovne snage koja ga pokreće. Zato mi je drago, dok sam ujutro dolazio u Vranu, tako sam bio radostan kad sam vidio kako ste tiho i pobožno pristupali sakramentu svete ispovijedi, dolazeći na hodočašće sv. Nediljici. Znak je to da vjera ovdje živi! Znak je to da želite živjeti kršćanski, znak je da ste opredijeljeni za Isusa Krista! Živjeti i svjedočiti kako nas je Krist naučavao, kako nas je on pozvao da živimo“ pohvalio je mons. Bogdan vranske hodočasnike, među kojima su mnogi cijelog dana, od 5,30 sati ujutro, pristupali sakramentu ispovijedi. U vanjskim ispovjedaonicama na raspolaganju bili su svećenici iz Biogradskog dekanata kojima je za to zahvalio župnik Šindija.

„Nebeski zaštitnik bio je i trajno ostaje poziv i poticaj kršćanskoj zajednici za nasljedovanje i nadahnuće za vjerničku pobožnost i ustrajnost. Božji ugodnici, sveci, na taj način povezuju ljude s Bogom ali i jedne s drugima“ rekao je mons. Bogdan, istaknuvši da „pojedinci i skupine, župe i pokrajine, kršćanski gradovi i zemlje, izgrađuju svoje vertikalno i horizontalno zajedništvo oko svoga nebeskog čuvara i zaštitnika. Tako naši nebeski zaštitnici izrastaju u zaštitni simbol i znak. U službi su izgradnje duhovnog i kulturnog identiteta jednog mje-

sta, kraja, grada, cijelog jednog naroda i države. Naša hrvatska domovina i druge zemlje s kršćanskom tradicijom premrežene su kultom svetaca i Božjih ugodnika“.

Biskup Bogdan iznio je hagiografske podatke o sv. Nediljici koja se u Hrvatskoj osobito časti u Vrani. „U svjetski poznatom djelu Bibliotheca Sanctorum – enciklopedija svetaca, kritički su obrađeni životopisi četiri svete koje su nosile ime Domenica – Nedjeljka. Među njima je i sveta Nediljica kojoj se u Vranu tradicionalno hodočasti prve nedjelje u srpnju. Za sv. Nediljicu piše da se u rimskom Martirologiju časti 6. srpnja i da je bila mučenica. Enciklopedija kaže, vjerojatno je riječ o grčkoj mučenici Ciriaki, kćeri također svetih roditelja i mučenika, Doroteja i Euzebije. Umrula je u Nikomediji mučeničkom smrću u vrijeme rimskog cara Dioklecijana. Njeno ime je latinizirano u Dominica, što je na hrvatskom prevedeno kao Nedjeljka, Nediljica. Uхваćena je zbog javnog svjedočenja kršćanske vjere, izložena ponižavanjima i podvrgnuta mučenjima, želeći je odvrnuti od kršćanske vjere. Ostala je ustrajna i postojana sve do smrti“ rekao je mons. Bogdan.

Sv. Nediljica osobito se časti u gradu Tropea i nekim drugim mjestima Južne Italije. U Istočnoj pravoslavnoj Crkvi sv. Nediljica časti se 26. srpnja zajedno sa svojim roditeljima, svetima Dorotejem i Euzebijom. „Iz jedne obitelji troje svetaca: otac, majka i kćer. Sveta obitelj. Nije to osamljen slučaj u povijesti kršćanske Crkve“

istaknuo je biskup Bogdan.

U svjetlu mučeništva sv. Nediljice, navještena je starozavjetna riječ iz Knjige mudrosti: „Duše su pravednika u ruci Božjoj i njih se ne dotiče muka nikakva. Za malo muke zadobili su dobra velika, jer Bog ih je stavio na kušnju i našao da su ga dostojni“ (Mudr 1, 1,5). Sv. Nediljica povod je za razmišljanje o mučeništvu, u vrijeme rimskog cara Dioklecijana kada je ona pogubljena ali i uopće u povijesti Crkve. Čovjek se pita otkuda i zašto tolika mržnja prema kršćanima, rekao je mons. Bogdan. Odgovor na to daje i navješteno evanđelje sv. Ivana, koje donosi dugi Isusov govor, njegove posljednje upute učenicima, u dvorani Posljednje večere, uoči njegove muke i smrti: „Ako vas svijet mrzi, znajte da je mene mrzio prije vas. Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio. No, budući da niste od svijeta, nego sam vas ja izabrao iz svijeta, zbog toga vas svijet mrzi“ (Iv 15, 18-19).

Prema Katekizmu Katoličke Crkve, mučeništvo je „vrhovno svjedočanstvo dano za istinu vjere, označuje svjedočanstvo koje ide do smrti. Mučenik daje svjedočanstvo za Krista umrlog i uskrslog s kojim je sjedinjen ljubavlju. Daje svjedočanstvo za istinu vjere i kršćanskog nauka. On podnosi smrt činom jakosti“.

Mons. Bogdan naveo je primjer sv. Ignacija Antiohijskog, mladog biskupa koji je radi svoga kršćanskog uvjerenja odveden u zatočeništvo

u Rim gdje je bio pogubljen, koji je rekao: „Pustite me da postanem hranom zvijeri. Po njima će mi biti dano da prispijem Bogu“.

„Isusova poruka u svojim moralnim načelima, radikalno svjedočena i svakodnevno potvrđena životom kako kod učenih, visoko pozicioniranih tako i kod jednostavnih i neukih, uvijek je izazov svima koji se valjaju u kaljuži vlastitog nemoralna i svakovrsnih opačina“ istaknuo je mons.

Bogdan, podsjetivši na Isusovu riječ: „Kad biste bili od svijeta, svijet bi svoje ljubio“.

„Kršćani, ma gdje bili, oduvijek su promicali, uvodili novi stil života, novu kulturu, novi mentalitet. Stvarali su novi svijet. Bili su poziv na promjene vlastitog ponašanja. Valjalo je ostavljati starog čovjeka, grešne navike i krenuti novim, težim putem. Putem askeze, odricanja, samozataje. Kršćani su svojom

čestitošću koja je utemeljena u Isusovoj božansko – ljudskoj osobi kao modelu, suobličeni Kristu, postajali nada, nova snaga za bolji svijet, za bolju budućnost. To je smetalo mnoge i smeta mnoge. Bez svjetla milosti i snage odozgor, bez minimalnog sudjelovanja i napora, zaslijepljeni uživalačkim mentalitetom staroga neotkupljenog čovjeka, mnogi su radije ostajali u tami zablude, u začaranom krugu samodostatnosti i uživanja, puni otpora prema rađanju novoga svijeta, nove kršćanske civilizacije“ poručio je biskup Bogdan.

„Prva stoljeća kršćanstva vrijeme su velikog susreta, sučeljavanja dva svjetonazora: antičkoga poganskoga sa svojim vrijednostima, koji je bio dobro nagrižen hedonističkom kulturom smrti (kruha i igara) i kršćanskoga koji je u svojim temeljnim postavkama i vrijednostima koje je promicao, bitno drugačiji, suprotan antičkoj antropologiji, učenju o svijetu i životu, a onda i ponašanju“ rekao je propovjednik, istaknuvši da su „kršćanski pogled na svijet i čovjeka bitno različiti od poganskoga. Kršćani u prvim stoljećima to su dobro znali. Svjesni kršćani, odrasli u vjeri, dobro to znaju i danas“.

„Kao i u svim vremenima, bilo je i slabića, otpadnika, apostata. Bilo je i bljutavih, koji su cijeli život prosjedili na dvije sjedalice“ upozorio je vojni ordinarij.

„Dok razmišljamo o životu sv. Nediljice, o druš-

tvenim i svjetonazorskim prilikama u antičko vrijeme, o životu kršćana, njihovoj spremnosti na žrtvu i vjernost Isusu Kristu sve do prolijevanja krvi, razmišljamo i o našoj situaciji danas u kojoj živimo i u kojoj se nalazimo. Providnost nas je postavila u ovo vrijeme, u ovom narodu, da svjedočimo svoj ljudski i kršćanski identitet i poslanje. Od Edenskog vrta do danas, borba između dobra i zla vodi se u svakoj ljudskoj duši“ rekao je mons. Bogdan, citirajući poganskog pjesnika: „Vidim ono što je dobro i opet činim što je zlo“. A sv. Pavao kaže: dva su zakona u meni, zakon dobra i zakon zla. Želim činiti zakon dobra, ali dogodi se da me svlada zakon zla.

„U svakodnevnom životu, u javnom prostoru i privatnom sektoru, susreću se naš kršćanski svjetonazor s materijalističkim pogledom na svijet koji sve relativizira, obezvrjeđuje, koji uništava moralna i čvrsta uporišta. Teška sekularizacija, posvjetovnjačenje, zapljuskuje i Kristovu lađu Crkvu u kojoj svi zajedno plovimo, Kristovi vjernici, svećenici, biskupi s Petrom naših dana na čelu“ upozorio je biskup Bogdan, rekavši da nam se ponekad čini, kao i Isusovim učenicima u oluji na Galilejskom moru, „da će valovi preplaviti barku i da će je snažne struje povući u morske dubine, a Isus šuti i spava. Kao i Isusovi učenici, ponekad smo u strahu i pitamo se: Gdje si Gospodine, dokle Gospodine? Kao da je zlo jače“.

Mons. Bogdan je upitao kako to da se stavlja u pitanje „ono što u ljudskoj naravi osjećamo kao naravni – prirodni zakon, a u kršćanskoj objavi potvrđeno nam je kao Božji zakon“.

„Nasuprot kulture života, promiče se kultura smrti. Razni ideolozi nude narodu svoje uređene društva, obećavaju bolju budućnost bez žrtve, križa. A Isus iz Nazareta propovijeda i naviješta Kraljevstvo Božje među ljudima prema svojim kriterijima i načelima. Od sv. Nediljice želimo nešto konkretno naučiti za svoj kršćanski život i praksu. Sv. Nediljica i svi sveci Katoličke Crkve, svi Božji ugodnici koji su ostali ustrajni do kraja, bili su osobe kojima je Božja riječ bila svjetiljka, zakon njihovog kretanja, zakon njihovim koracima, postupanjima, njihovom djelovanju. Božja riječ bila je i ostala ustav njihovog života. Božje zapovijedi, njegov Zakon ispisan i objavljen na brdu Sinaju i ponovno dosegnuti vrhunac u osobi Isusa Krista, u zakonu ljubavi kojeg on izriče, zakon su života i ponašanja kršćana u svim vremenima“ poručio je biskup Bogdan, rekavši da „kršćanin živi iz vjere u vječni život, sa sviješću da ljudski život započinje u trenutku začeca, prolazi zemaljski život, rađanje u ovaj svijet“.

Kršćanin zna da „smrću ne nastupa tama groba i vječna tama, noć bez zore. Kristovo uskrsnuće jasno nam pokazuje da je on pobijedio smrt da čovjek živi. Čovjek je stvoren u prostoru i vremenu, ali je stvoren da prođe kroz prostor i vrijeme. Čovjek živi vječno i njegova domovina je na nebesima. Ta je vjera grijala dušu i srce sv. Nediljice. U ozračju njene obitelji u toj vjeri je živjela, svjedočila svoj ljudski i kršćanski identitet. U toj vjeri je umrla i mi je spominjemo i uzimamo kao primjer kojega treba nasljedovati“ potaknuo je biskup Bogdan.

Vojni ordinarij izrazio je poštovanje i karakteru ljudi na vranskom području koji su marljivi i uspješni poljodjelci, poznati po plodnosti svojih njiva i ravnica.

„Vidim u ovom kraju da u Ravnim kotarima žive vrijedni i čestiti ljudi. Vi ste težaci, radnici, vlastitim rukama zarađujete svoj kruh, borite se za život. U vašim mjestima vidim zvonike i tornjeve, čuju se zvona. U vašim mjestima niste bez identiteta. Imate svoja duhovna sredi-

šta koja vas uzdižu prema Bogu, koja vas jačaju u vjeri u vječni život. Vi ste ljudi molitve i žrtve. Žuljevite ruke sklopljene na molitvu naša su snaga. I kad smo umorni i kada nam je teško, i kad ne možemo moliti sabrani ni dostatno, uzdižemo svoje srce dobrome Bogu i čuvamo svoju vjeru“ ohrabrio je biskup Bogdan, naglasivši da primjeri ljudi privlače.

„Primjer sv. Nediljice je primjer od kojega učimo. Od primjera kršćanskih svetaca učimo za vlastiti život. Sv. Nediljice, pomozite nam da u ovom prostoru i vremenu ustrajemo na kršćanskom putu vjere“ zaključio je vojni ordinarij Jure Bogdan.

U misi su tradicionalno sudjelovali i članovi Vranskih vitezova koji čuvaju spomen na tradiciju hrabrih i odvažnih Vranskih vitezova. Oni su od 11. st. bili pronositelji i čuvari kršćanstva i domovine tijekom osvajačkih ugroza koje su tijekom stoljeća pogadale upravo vransko područje na tom raskrižju i poprištu različitih povijesnih utjecaja.

ZADAR: Proslavljen blagdan bl. Marije Propetog Petković

Blagdan bl. Marije Propetog Petković svečano je proslavljen u Zadarskoj nadbiskupiji gdje se nalazi i Preko, rodna župa dubrovačkog biskupa Josipa Marčelića, suutemeljitelja Družbe Kćeri Milosrđa TSR sv. Franje, uz čiju je podršku i poticaj Petković i osnovala tu autentičnu hrvatsku Družbu.

Mons. Josip Lenkić, upravitelj svetišta sv. Šime u Zadru i generalni vikar Zadarske nadbiskupije, predvodio je u petak 9. srpnja svečano misno slavlje u crkvi sv. Šime u Zadru, uz koju su Kćeri Milosrđa djelovanjem osobito povezane. Proslavi blagdana prethodila je Trodnevnica u Šimunovom svetištu za vrijeme kojeg je misno slavlje s prigodnom propovijedi svakog dana predvodio mons. Lenkić.

Don Josip je u propovijedima iznosio misli bl. Marije Propetoga koje otkrivaju njenu duhovnost i odnos s Gospodinom. Te misli – molitve ocrtavaju duh blaženice koja je isticala da Bog čezne biti ljubljen, a naš poziv je odgovoriti na Božju ljubav.

„Temeljna i najvažnija životna odluka je opredjeljenje za Krista. Toga je bila svjesna i Marija Propetoga, pa tu svoju odluku jasno izriče: „Ljubiti Boga svom dušom svojom i svom pametću svojom. Živjeti i raditi iz ljubavi prema njemu. Sve ljubiti gledajući na nebeskoga Oca. Svakom dobro činiti, ispunjavati dvije zapovijedi naravi: učini drugom što je drago da tebi drugi učini; ne učini drugom što ti nije drago da drugi tebi učini. Opraštati svakome, ne suditi nikoga. Tješiti tužne i nevoljne. Pomagati nevoljnicima i siromasima. Svoj život prikazati Bogu kao žrtvu ljubavi i trpljenja, kao naknadu za uvrede nezahvalnog svijeta“ citirao je Petković mons. Lenkić, istaknuvši da se bl. Marija, s velikim osjećajem za potrebne, nadahnjivala na evanđeoskom poticaju: „Ostavi sve, podaj siromasima, dođi i slijedi me“ (Mk, 10,21).

„Opredijeliti se za Krista znači boraviti s njim, uvijek iznova tražiti njegovu blizinu. Marija doživljava Isusovu prisutnost u svom životu. Osobito blizim doživljava ga u primanju svete pričesti. Tu nastaje njen intimni razgovor s onim koga ljubi cijelim svojim bićem“ rekao je don Josip. Blaženica se ovako obraćala Isusu: „Premilostivi Gospodine i preljubazni Otkupitelju duše moje! Čvrsto vjerujem da si ti u presvetoj hostiji, pravi Bog i pravi čovjek, zajedno s Ocem i Duhom Svetim. Klanjam ti se najiskrenije čitavim svojim srcem i sjedinjujem svoj dar s onim darovima koje su ti prikazali svi tvoji blaženi na nebu i na zemlji. Zahvaljujem ti na neizmornoj ljubavi u kojoj si se i za mene utjelovio i što si sebe sama ostavio u božanskom sakramentu, da se njime mogu do vječnosti krijepiti. Kajem se što sam te veoma uvrijedila svojim grijesima i ožalostila tebe, prevelika dobroto i neizmorna ljubavi! Oslanjajući se na tvoju pomoć, odlučujem da te više nikada neću vrijeđati svojim nemarom, jer te ljubim iznad svega drugoga. Prikazujem ti svu sebe, sve što jesam i što imam. Molim te, moj predobri Isuse, daj mi iskreno skrušenje i veliki dar da uvijek

činim samo dobro. Dostoj se prisjetiti me na ovo moje pohođenje na času moje smrti, braniti me i utješiti me svojim presvetim licem u strašnoj pogibelji propasti. Podsjećaj me, dobri moj Isuse, na sva moja obećanja koja ti dajem i budi uza me“.

„Ono što Marija Propetoga traži od sebe, izazov je da i mi ostvarimo u svom životu – donijeti odluku o pripadanju Isusu i moliti da nas on sačuva na tom putu“ istaknuo je mons. Lenkić, rekavši da je Marijina temeljna životna odluka biti Kristova. „Unatoč našim grijesima, Bog ostaje vjeran. Božja ljubav je neizmorna. Sv. Franjo Asiški iskusio je da ljubav želi biti ljubljena. Bog, koliko god bio velik i uzvišen, želi biti ljubljen od svih stvorenja. Svako stvorenje ljubi Boga na njemu prikladan način. Bog je željan čovjekove ljubavi. Sveci su to iskusili i o tome na različite načine svjedočili. U svećakoj paleti našla se Marija Propetoga koja je duboko iskusila koliko Bog i od nje želi biti ljubljen“ navodio je misli iz biografskog zapisa o bl. Mariji mons. Lenkić, pročitavši koliko je bila velika ljubav Marije prema njenom Zaručniku: „Ah, Isuse, što ću ti uzvratiti, za sve što si mi učinio? O Bože, kad ti koji si toliko ljubazan i umiljat, hoćeš da te ljubimo, zašto si nam dao samo jedno srce, i to tako maleno?“

O Isuse moj, ljubim te, moj Bože i sve moje. Bože moj, neizmerno divno lice. Ti si moja svrha i cilj. Moja duša uzdiše za tobom. Ona čezne da bude s tobom sjedinjena. Što imam

na nebu i na zemlji, osim tebe? O, Bože srce moga. Ah, da te mogu posjedovati oslobođena pogibelji da ću tebe još jednom izgubiti. Kada ću unići u radost svoga Gospodina gdje me više ništa ne može rastaviti od njegove ljubavi, gdje neće više ništa ometati mir moga srca? Kada ću te u nebu gledati, o Bože? Da budem u tvom uživanju lijepo blažena. O ljubavi, o Bože. Moja duša gine za tobom. Učini da budem jedno s tobom. Uroni malenu dušu u neizmerno more svoga božanstva. O, zašto ne mogu k tebi doći? Gospodine, razriješi okove koji zadržavaju moju dušu u raspadljivo tijelo. Ovo mi je jedina prilika da te već na zemlji imam u svome srcu, da ti u meni živiš, a ja u tebi“.

Petković je vapila za Gospodinom i iskusila da Isus ostaje vjeran, unatoč našim grijesima. „Marija Propetoga svjesna je svojih nesavršenosti i manjkavosti, ali unatoč tome, pouzda se u Isusovu ljubav i njegovu vjernost. Isus uvijek vidi naša nastojanja i ne ostavlja nas kad se nama čini da smo se iznevjerili. On ostaje uvijek vjeran i tješi nas“ rekao je propovjednik, istaknuvši da ljubav boli. „Voljeti znači i trpjeti. Opredjeljenje za Boga, primljena i uzvrćena ljubav nisu pošteđene boli i trpljenja. Svaka uvreda i nevjernost naspram ljubljenoj boli i onoga tko ljubi.

Marija Propetoga doživljava to uvijek iznova: „O, Isuse, Bože moj i sve moje, ljubljeni Zaručnice moje duše. Ljubazni Spasitelju, pogledaj na ljutu bol duše moje, radi nevjernosti i nezahvalnosti kojom sam ranila Presveto Srce tvoje. Gospodine, usuđujem se gledati u te, ja bijedna grešnica. Ali, Gospodine, ljubav je jača od nedostojnosti. Gospodine, dopusti da padnem pred lice tvoje. I ja tebe ljubim, da znaš kako te ljubim. Sve sam ostavila zbog tebe, sve, Gospodine! Tužna je duša moja. O dođi k meni, ti ljubavi moga trpećega srca. Spusti se i dođi k meni, Zaručnice moj, da te privinem na srce svoje, da se sjedini moja duša s tvojom i u tom blaženstvu umrem. O, dođi, Spasitelju moj. Ne prezri stan srca moga! Budi spokoj moj“.

Marija Propetoga cjelovito pripadanje Isusu izražava uz trajnu molitvu Isusu da je on krijepi na tom putu. Podsjeća sebe na vječni zavjet kojega je dala Bogu u svojoj 14.-oj godini živo-

ta, da će uvijek pripadati samo Kristu: „Evo me, ostavljam sve i idem za tobom, o Idealu moj, Isuse moj. Samo te molim za pomoć i jakost na putu kroz život; jakost u borbi, u trpljenju, u napastima. I trpi, dušo moja, pij gorku čašu, bez utjehe, sjeti se da si žrtva trpljenja. Sjeti se vječnog zavjeta danog u četrnaestoj godini života. Darovala si sve Bogu svom, Isusu Kristu. Njega si izabrala za Ljubav, za Zaručnika svoga. Ostani mu vjerna. Čuvaj čistoću svoju, neka ti uvijek bude čisto srce, da ga možeš uvijek primiti u svoje srce, da se on može ogledati u srcu tvojem i ti čistim očima i srcem da ga možeš slaviti, da ga može tvoja duša promatrati. Prostdušnost i iskrenost neka na tebi odsijevaju. Pravednost neka ti je geslo“.

Na kraju misnog slavlja koje je završilo pjevanjem Himna Marija Dijete, don Josip je predvodio molitvu Presvetom Trojstvu za zagovor bl. Marije Petković te je puk blagoslovio relikvijom bl. Marije.

U Zadarskoj nadbiskupiji djeluje petnaest redovnica iz Družbe Kćeri milosrđa. Blagdan hrvatske blaženice proslavljen je i u samostanu sv. Jeronima u župi Uznesenja BDM Ugljan na otoku Ugljanu gdje djeluju Kćeri Milosrđa. Misno slavlje u samostanskoj crkvi sv. Jeronima predvodio je don Boris Pedić, župnik Preka. U preškoj župnoj crkvi Gospe od Ružarija nalazi se grob biskupa Marčelića koji je potaknuo Petković da pošalje svoje sestre na službu i u Preko.

Kćeri Milosrđa u Zadarsku nadbiskupiju došle su najprije u Marčelićevo rodno Preko 1928. g. U prošlosti su djelovale i u Kalima, Zatonu i Bibinjama. Sada su još djelatne u župi sv. Anselma u Ninu, župi Kraljice mira u Zemuniku i u samostanu na Ugljanu.

Također, u ulici Franka Lisice u Zadru sestre imaju samostansku kuću bl. Marije od Propetog Isusa koja je ujedno Dom za starije i nemoćne sestre iz te Družbe gdje se trenutno nalazi šest sestara koje su djelovale upravo u crkvi sv. Šime u Zadru. Prošle godine preminula je s. Dobroslava Gregov u 101. godini života, koja je bila poznata orguljašica.

U znak zahvalnosti i poštovanja velikih žrtva-

va mnogih redovnica Družbe Kćeri milosrđa kroz desetljeća njihovog djelovanja u svetištu sv. Šime gdje su došle 1948. g., u crkvi sv. Šime djelatna je još s. Viktorija Gadža, CFM, vjeroučiteljica. „Povijest djelovanja sestara u crkvi sv. Šime je velika i teška. To je bilo obilježeno velikom žrtvom, odricanjima, borbom i predanošću da se služi Bogu i narodu. Sestre su živjele u sjeni zvonika crkve sv. Šime. To je bio jedini dom kojega su tada imale. To je bilo teško i nimalo jednostavno“ s ganućem se sjetila s. Viktorija. Redovnice su otišle iz župe sv. Šime 2006. g. zbog pada zvanja i jer su sestre sve više u starijoj dobi.

S. Viktorija rado svoje vrijeme posvećuje služnji u crkvi sv. Šime za koju pere crkveno i ruho koje se koristi u slavlju sakramenata. Također kiti crkvu sv. Šime koja je odredište mnogih hodočasnika koji se dolaze utjecati zagovoru sv. Šimuna čije se tijelo nalazi u toj crkvi.

„Od početka svoga dolaska sestre su djelovale u vjerskom, karitativnom i kulturnom području i ostavile su neizbrisivi trag u pastoralnom djelovanju, u uvođenju djece u kršćanski život vjere, pripremi za sakramente, vođenju crkvenog zbora. Sestre su inicijativno sudjelovale i u osnivanju Središnjeg gradskog crkvenog zbora koji djeluje pri crkvi sv. Šime“ istaknula je s. Viktorija.

Kćeri milosrđa su uz blagdan svoje utemeljiteljice počastile i relikviju bl. Marije Petković, dio njene kosti, koju su izložile na oltaru u crkvi sv. Šime. Zadarska zajednica ima relikviju Marije Propetoga od 1998. g., kad su posmrtni ostaci preneseni iz Rima gdje je umrla, u njeno rodno mjesto Blato na Korčulu. Kod prijenosa tijela blaženice iz kripte u svetište bl.

Marije u Blatu, svakoj sestri, članici Družbe i svakoj zajednici dodijeljena je relikvija bl. Marije Propetoga.

S. Viktorija Gadža zaključno je poručila: „U Družbu me privukla Božja ljubav i želja da se Bogu predam i služim. U Mariji Petković vidim posvećenu ženu, svetu ženu, jaku ženu Evanđelja, ženu koja se sva predala Bogu. Ona je nama govorila: ‘Budite velike žene sa srcem majke’. Bl. Marija je velika majka milosrđa, kćer našeg hrvatskog naroda, Franjina kćer, jer je htjela da se u njenoj duhovnosti živi franjevački duh“.

DOPRINOS PAPE FRANJE RAZVOJU MORALNE TEOLOGIJE – LJETNI SUSRET MORALNIH TEOLOGA I DOKTORANADA

Na inicijativu prof. dr. sc. Tončija Matulića i dr. sc. Damira Šehića, od 12. do 14. srpnja u samostanu franjevac trećoredaca na otoku Školjicu kod Zadra održat će se Inicijativni ljetni susret moralnih teologa i doktoranada.

Tema ovogodišnjeg susreta bit će Doprinos pape Franje razvoju moralne teologije, o kojoj će sudionici razmišljati na plenarnim izlaganjima, raspravama i okruglom stolu.

Ovogodišnji izlagači su prof. dr. sc. Tonči Matulić, dr.sc. Damir Šehić, dr.sc. Tomislav Smiljanić, dr. sc. Ante Bekavac, doktorandica lic.

theol. Anamarija Jukić-Ivandić i doktorandica Martina Marijanović, mag. theol.

Cilj inicijative je okupljanje zainteresiranih moralnih teologa i doktoranada modula Etičko-moralna i društvena relevantnost teologije i Crkve, na ljetne susrete na kojima bi promišljali o aktualnim pitanjima moralne teologije te aktualnim crkvenim i društvenim temama. Na ovogodišnjem susretu će se razmišljati o karakteru, ustroju i modalitetu redovitih godišnjih ljetnih susreta.

ŠKOLJIĆ: Ljetni susret moralnih teologa i doktoranada modula Etičko – moralna i društvena relevantnost teologije

Inicijativni ljetni susret moralnih teologa i doktoranada modula Etičko – moralna i društvena relevantnost teologije i Crkve o temi 'Doprinos pape Franje razvoju moralne teologije' održava se od ponedjeljka 12. do srijede 14. srpnja u franjevačkom samostanu sv. Pavla Pustinjaka na Školjiću, otočiću koji se nalazi nasuprot mjesta Preko na otoku Ugljanu.

Inicijatori toga susreta na kojemu sudjeluje i zadarski nadbiskup Želimir Puljić su prof. dr. Tonči Matulić, pročelnik Katedre moralne teologije KBF-a Sveučilišta u Zagrebu i dr. sc. Damir Šehić, predavač moralne teologije i bioetike na Teološko – katehetskom odjelu Sveučilišta u Zadru.

Uz inicijatore i predavače dr. Matulića i dr. Šehića, sudionici i predavači na susretu su i dr. sc. Tomislav Smiljanić i dr. sc. Ante Bekavac te dvije doktorandice, lic. theol. Anamarija Jukić Ivandić i Martina Marijanović, mag. theol.

Susret se sastoji od tri dijela. U prvom dijelu u ponedjeljak 12. srpnja postdoktorandi i doktorandice predstavili su sadržaj i polazišta svojih doktorskih istraživanja.

U drugom dijelu susreta, u utorak 13. srpnja, šestero predavača izlagalo je o temi 'Doprinos pape Franje razvoju moralne teologije' prikazujući Papin doprinos kroz njegove glavne učiteljske dokumente, kronološkim redom kako su dokumenti objavljeni tijekom godina.

Svaki predavač predstavio je jedan važan uč-

teljski dokument pape Franje, kroz prizmu toga dokumenta, svoga viđenja i čitanja, svojih pogleda i korištenjem drugih izvora, predstaviti u čemu se sastoji doprinos pape Franje razvoju moralne teologije. Po godinama izdavanja enciklika može se slijediti teološki kontinuitet Bergoglia i Papina artikulacija pojedinih tema.

Nadbiskup Puljić održao je izlaganje 'Papa Bergoglio osam godina poslije – između radikalnih reformi, odobravanja i osporavanja'.

Dr. Tomislav Smiljanić predstavio je Papin nastupni dokument 'Evangelii gaudium' (2013.), apostolsku pobudnicu 'Radost evanđelja' koja se smatra programskim dokumentom cjelokupnog pontifikata pape Franje.

Dr. Tonči Matulić pojasnio je značenje Bule najave Izvanrednog jubileja milosrđa, Svete godine Božjeg milosrđa koju je papa Franjo proglasio 11. travnja 2015. godine uoči Bijele nedjelje koju je sv. Ivan Pavao II. proglasio Nedjeljom Božanskog milosrđa. Dr. Damir Šehić prikazao je drugu encikliku pape Franje, 'Laudato si' (2015.).

Doktorandica Martina Marijanović opisala je razvoj moralne teologije u dokumentu 'Amoris laetitia' (2016.). Ta postsinodalna apostolska pobudnica sažima sadržajno rad dviju sinoda, izvanredne sinode održane 2014. g. i redovite biskupske sinode 2015. g.

Doktorandica Anamarija Jukić Ivandić predstavila je karakter učiteljskog dokumenta 'Gaudete ex exultate' (2018.), treće apostolske pobudnice pape Franje, 'Radujte se i kličite'.

Dr. Ante Bekavac predstavio je zadnji dokument pape Franje, encikliku 'Fratelli tutti' (2020.), naglaske pape Franje koji doprinose razvoju moralne teologije i u području socijalnog nauka Crkve koji je u svom korijenu i temelju dio moralne teologije.

Na dinamičnom susretu poslijedoktoranada i doktoranada na licencijatskom i doktorskom studiju teologije KBF-a Sveučilišta u Zagrebu, u sklopu četvrtog modula Etičko – moralna i društvena relevantnost teologije i Crkve ili u

specijalizaciji moralne teologije, sudionici su aktualizirali teme u formi plenarnih izlaganja i rasprava, navodeći primjere iz prakse i imajući pred očima konkretnog čovjeka.

„Put Crkve je konkretan čovjek. To je snažno naglasio već Drugi vatikanski koncil – da Crkva treba biti okrenuta konkretnom čovjeku, konkretnim uvjetima i okolnostima. Kad pratimo poslijekoncilski razvoj Crkve, na tragu toga temeljnog koncilskog nadahnuća, počeo je već papa sv. Ivan XXIII koji je sazvao i otvorio Koncil, preko Pavla VI., kratkog pontifikata pape Ivana Pavla I., pogotovo sv. Ivana Pavla II. koji je nastupio sa svojom programatskom i prvom enciklikom ‘Redemptor Hominis’ – Otkupitelj čovjeka, gdje je izjavio da je svaki konkretni čovjek put Crkve.

Potvrdio je to na osobiti način i snažno istaknuo u svojoj trećoj enciklici ‘Dives in Misericordia’ – Bogat milosrdem, izlažući teološki, crkveni nauk o božanskom milosrđu, stavljajući u fokus konkretnog čovjeka. Zatim, preko umirovljenog pape Benedikta XVI. do pape Franje koji dosljedno provodi tu temeljnu misao, a to je da Crkva mora biti okrenuta konkretnom čovjeku u njegovim konkretnim životnim uvjetima, s konkretnim problemima te da Crkva mora biti otvorena; imati otvorene uši, otvorene oči, otvoreno srce da sasluša čovjeka i da zajedno s tim čovjekom krene na put i u rješavanju problema bilo koje vrste: egzistencijalnih, moralnih, psiholoških, socijalnih, ekonomskih, gospodarskih. Učiteljstvo pape Franje je zaista otvoreno konkretnim problemima i izazovima i tu nesumnjivo put Crkve ostaje čovjek, konkretni čovjek. A polazimo od onoga što je temeljno u kršćanstvu, od temeljne istine u kršćanskom navještaju, a to je Bogočovjek, Isus Krist u kojemu nam se objavljuje pravi Bog i pravi čovjek, štoviše, savršeni čovjek“ istaknuo je dr. Matulić.

Dr. Šehić istaknuo je da osobitost i jedinstvenost toga susreta predstavlja okupljanje doktora znanosti koji su završili svoja doktorska istraživanja i onih kojima to predstoji, poslijedoktoranada, s njihovim zajedničkim mentorom, dr. Matulićem. U predstavljanju tema njihovih znanstvenih istraživanja teme iz mo-

ralne teologije i bioetike jako su zanimljive.

„Zastupaju se određeni dijelovi pojedinih grana s kojima se doktori ili doktorandi bave već određeno razdoblje. Rezultati do kojih su došli govore o interesantnosti teologije i njejoj aktualnosti u kontekstu današnjeg vremena i društva. Mnoge predstavljene teme i postavljena pitanja su intrigantni i doprinose interdisciplinarnoj raspravi koja je prisutna i u tim doktoratima i istraživanjima studenata. To su fundamentalne teme iz temeljnog morala, bioetike, suvremeni transhumanizam, kibernetika, rodna ideologija. Imamo i doktore koji se više bave istraživanjem dokumenata Drugog vatikanskog koncila i pitanjem pobačaja, analizom pojedinih zakona gdje se vidi cijeli spektar raznih zanimljivih tema koje sve obogaćuju. Svaki susret s kolegama koji se bave tim temama je obogaćenje za svakoga nas“ rekao je dr. Šehić, istaknuvši da je „uvijek izazov istupiti, artikulirati određenu misao općenito za teologiju, osobito za moralnu teologiju“.

„Ispred svakoga od nas stavlja se kristocentriizam, promatranje čovjeka iz perspektive Homo Imago Dei, stvorenog na sliku Božju. Uvijek iznova pozvani smo artikulirati razloge nade koja je u nama, uvijek iznova staviti fokus na čovjeka, na njegovo dostojanstvo, na njegova prava, pokušavajući dati odgovor ovome svijetu da na čovjeku počiva Milost i da je čovjek slika Božja. Nije uvijek lako artikulirati tu misao i takvu obranu prema čovjeku, ali ovakvi susreti nude nam mogućnost da zajedničkim snagama, zajedničkom argumentacijom i onih koji još uvijek pišu svoje doktorate, možemo doći do pojedinih odgovora“ poručio je dr. Šehić.

Prvo održavanje toga susreta bilo je planirano za prošlu godinu, no onemogućen je zbog pandemije. „Ove godine našli smo se i naše srce je puno. Velika mi je čast, zadovoljstvo i zahvalni smo da smo se mogli okupiti, da imamo teološko zajedništvo u okrilju zajedništva Crkve. Hvala nadbiskupu Puljiću za lijepo i srdačno gostoprimstvo i zajedništvo, prijateljstvo suradnje i dijaloga kakvo se uvijek priželjkuje između učiteljstva i akademske teologije, kao i franjevcima glagoljašima za gostoprimstvo u samostanu trećoredaca u lijepom ambijentu

na otoku Školjicu“ rekao je dr. Matulić.

Za angažiranost u organizaciji susreta dr. Matulić osobito je zahvalio dr. Šehiću, rekavši da je upravo od dr. Šehića došao prvi poticaj da se održi taj susret na Školjicu.

„Pozdravio sam taj prijedlog i ideju dr. Šehića, da bismo se mogli zajedno naći i razgovarati o temama koje su nam svima bliske i zajedničke. To je moralna teologija, bioetika, ekologija, fundamentalna moralna teologija. Svi ti aspekti moralne teologije zastupljeni su na susretu“ rekao je dr. Matulić.

Cilj te akademske inicijative je okupljanje zainteresiranih moralnih teologa i doktoranada u specijalizaciji moralne teologije kako bi i na budućim ljetnim susretima promišljali o pitanjima moralne teologije koja postaju presudna i poprište velikih nadmetanja u (re)definiranju izvorne naravi čovjeka te aktualnim crkvenim i društvenim temama.

Za vrijeme trećeg dijela susreta u srijedu 14. srpnja sudionici će osmisliti i odrediti održavanje takvog susreta i ubuduće, svake godine ljeti na Školjicu ili drugdje na zadarskom području, kako bi obrađivali i usavršavali različite teme u promicanju poštovanja dostojanstva čovjeka stvorenoga na sliku Božju.

U razmatranju o karakteru, ustroju i modalitetu redovitih godišnjih ljetnih susreta poslijedoktorandi i doktorandi okupljeni oko mentora dr. Matulića i generacijski su bliski.

„Želimo zajedno promišljati i planirati teološko zajedništvo u sklopu zajedništva Crkve, razvijati bratstvo i sestrinstvo, prijateljstvo. To nam je jako važno – da budemo potpora jedni drugima, podrška, poticaj i nadahnuće jedni drugima. Želimo da na ovim ljetnim susretima fokus bude najprije na nastupajućim mladim teološkim snagama, to znači da sudionici budu studenti naših preddiplomskih i diplomskih studija na teološkim

učilištima, a pogotovo na poslijediplomskom studiju KBF-a u Zagrebu. Zasad je fokus specijalizacija moralne teologije, ali pokušali bismo to ponuditi i za sve zainteresirane u drugim područjima teologije“ rekao je dr. Tonči Matulić.

Za podršku svojim dolaskom i zanimanjem za taj susret zahvalio je i studenticama Teološko – katehetskog odjela Sveučilišta u Zadru.

ŠKOLJIĆ: Nadbiskup Puljić: „Papa Bergoglio osam godina poslije – između radikalnih reformi, odobranja i osporavanja“

„Papa Bergoglio osam godina poslije – između radikalnih reformi, odobranja i osporavanja“ naziv je izlaganja kojega je zadarski nadbiskup Želimir Puljić održao na ljetnom susretu moralnih teologa čija je tema ‘Doprinos pape Franje razvoju moralne teologije’, u utorak 13. srpnja u franjevačkom samostanu sv. Pavla Pustinjaka na Školjicu.

Mons. Puljić u izlaganju je koncizno naveo u kojim se postupanjima i procesima pape Franje očituje provođenje reformi u Katoličkoj Crkvi koje je Papa počeo ostvarivati.

U osam godina otkad je 13. ožujka 2013. g. izabran za papu, može se nazrijeti određena bilanca pontifikata pape Franje koji je obilježen „velikim događajima i velikim svjetskim krizama, od ekonomske do zdravstvene. Uz popu-

larnost, kao i određena osporavanja i kritike unutar Katoličke Crkve, primjećuje se i njegova popularnost i među nevjernicima i sljedbenicima drugih religija, kao i primjeren respekt među svjetskim moćnicima, osobito zbog tema koje su vrlo aktualne, poput okoliša, enciklike *Fratelli tutti*“ rekao je mons. Puljić.

Izbor Bergoglia za Papu i odabir imena Franjo „donio je određene novosti koje su bile popraćene iznenađenjima, kritikama i izrazima oduševljenja“ rekao je nadbiskup, istaknuvši dva od mnogih velikih izazova s kojima se suočio papa Franjo. Jedan je izazov s moralnim dimenzijama, zbog čega je Papa 2018. g. u Vatikanu organizirao susret predsjednika biskupskih konferencija iz cijeloga svijeta, a 2019. g. pojavio se izazov s financijskim problemima.

„Susret s predsjednicima BK svijeta u Vatikanu od 21. do 24. veljače 2018. g. urodio je naknadnim izmjenama kaznenog poglavlja u Zakoniku kanonskog prava. Slučaj nekretnina u Londonu (kardinal Becciu, 2019.) sastavni je dio procesa reforme Vatikanske kurije koju je najavio kod prvog susreta s kardinalima 2013. g. te je reformu počeo provoditi već sljedeće godine, kao i reformu Vatikanske banke (IOR). U kontekstu Papine reforme, 2020. g. Kongregacija za kler objavila je dokument „Pastoralna preobrazba župne zajednice u službi evangelizacijskog poslanja Crkve“ a Papino vijeće za promicanje nove evangelizacije objavilo je 2020. g. „Direktorij za katehezu“ u kojem su obrađena bioetička pitanja (br. 373-378) kroz četiri ključna pojma: Bog je prvi i posljednji izvor života; Osoba je jedinstvo tijela i duha; Znanost je u službi osobe te Život treba biti prihvaćen u svakom stanju jer je otkupljen vazmenim otajstvom Isusa Krista.

To je treći po redu Direktorij, nakon Direktorija kojeg je 1971. g. objavio papa Pavao VI. i 1997. g. papa Ivan Pavao II. U tijeku je prijevod na hrvatski, a u rujnu će Teološko – katehetski odjel na Sveučilištu u Zadru imati simpozij o tom Direktoriju, najavio je mons. Puljić.

„Održavanjem dviju sinoda o obitelji s pobudnicom *„Amoris Laetitia”*, osobna nazočnost Pape na simpoziju u Napulju 2019. g. s izla-

ganjem „Teologija nakon *Veritatis gaudium* u kontekstu Mediterana“, „Preobrazba župe“ i novi „Direktorij za katehezu“ daju naslutiti određene pravce i pomake u reformi pristupa studiju morala, pastorala i studiju teologije uopće“ rekao je mons. Puljić. Papinu otvorenost ilustrirao je primjerom kako je, kada je dekan isusovačkog fakulteta najavio papi Franji održavanje simpozija u Napulju 2019. g., Papa odmah rekao: *„Dolazim. Ali, ne dolazim samo biti, nazočiti, nego i održati predavanje. Papi je bilo interesantno Sredozemlje i reforma teologije“* rekao je mons. Puljić.

Pojašnjavajući gdje su obrazloženi razlozi navedenih reformi, zadarski nadbiskup opisao je kako ih je Papa objavio kao svoj *„Manifest”* u Apostolskoj pobudnici *Evangelii Gaudium* 2013. g.

„Na stranicama toga dokumenta prepoznaje se najprije njegova osobnost. To je papa Franjo. Tu je on izložio svoju dušu i svoj program kojeg kao Papa želi provesti. Na pitanje zašto je napisao tu pobudnicu, Papa kaže: *„Osjetio sam živu želju pozvati sve vjernike neka nošeni misijskom radošću krenu u evangelizaciju svijeta”* (br. 1) te *„Pozivam Crkvu i njene članove neka novim žarom izađu iz vlastite udobnosti i pođu na sve periferije koje trebaju svjetlo evanđelja”* (20). Papa time najavljuje kakvu Crkvu želi: ne onu koja je ograđena zidovima, nego zajednicu koja traži način susreta i posredovanja Radosne vijesti. U tom vidu smatra da je potrebna *„pastoralna obnova i preobrazba župa”* kako bi Crkva postale više misionarska (27). Papa kaže: *„Često se, naime, ponašamo kao kontrolori milosti”*. A *„Crkva nije carinarnica, nego Očev dom gdje ima mjesta za svakoga”* (47). Stoga i piše da mu je draža i *„uprljana Crkva, koja je izašla na ulicu, nego kad je obuzeta mišlju kako mora biti u središtu, pa završi u nekim protokolarnim uzlovima”*. I poziva sve voditi brigu o *„najranjivijim dijelovima čovječanstva i svijeta”* (216)“ predstavio je mons. Puljić sažetak paradigmatičkih Papinih misli iz njegove pobudnice *Evangelii Gaudium*.

U toj su pobudnici navedena i četiri principa za izgradnju društva *„mira, pravde i bratstva”* (221). Prvi princip glasi: vrijeme je važnije od

prostora (222).

„Papa Franjo se jako puno služi terminima koji su razumljivi suvremenom čovjeku. Kao da je studirao i psihologiju i sociologiju, ne samo teologiju. Izvrstan je, razumljiv. Kad sam pročitao tu Papinu pobudnicu, nisam mogao odoljeti a da je ne prikažem“ istaknuo je mons. Puljić, naglasivši da načelo „vrijeme je važnije od prostora“ omogućuje raditi polako i na duge staze, bez opsesivne želje da se odmah vide rezultati (223).

„U drugom principu, Papa kaže, jedinstvo prevladava nad konfliktima. Papa tumači kako se konflikte ne smije ignorirati niti skrivati (226). Istina, kaže Papa, neki se pred konfliktom ponašaju kao da se ništa nije dogodilo, dok se drugi upuštaju u raspravu pa postaju taocima konflikata. Ispravno je, kaže Papa, suočiti se s konfliktom i „rješavati ga logikom mironosnog Govora na Gori“ (227). To stvara ozračje „zajedništva u različitosti“, a ono je plod Duha koji „usklađuje različitosti“ (230)“ citirao je nadbiskup Puljić papu Franju.

Trećim načelom papa Franjo ističe da je stvarnost važnija od ideja. „A to znači kako valja, kaže Papa, „izbjegavati praznu retoriku, etičke sustave lišene dobrote, intelektualne rasprave lišene mudrosti“ (231). Naime, postoji opasnost da ljudi „žive u stvarnosti u kojoj postoji samo riječ, slika i retorika“. To je zaista ozbiljna opasnost našeg vremena u kojem smo postali dio virtualnog svijeta, a realnost je nešto drugo. Zato Papa uvodi to treće načelo“ istaknuo je mons. Puljić, poručivši: „To je trojstveno načelo tako formulirao da ne može ljepše izreći ono što je važno u principu kako je stvarnost važnija od ideje. Ono troje treba izbjegavati da se ne bi dogodilo, što se, naža-

lost, često događa, kaže Papa, kako u području stvarnosti politike, tako i u području Crkve, da narod ne razumije i ne slijedi svoje vođe, političare, a nerijetko i vjerske vođe. Jer, „zapali su, kaže Papa, u carstvo ideja pa politiku i vjeru sveli na retoriku“ (232)“ smatra papa Franjo.

U tom kontekstu, mons. Puljić je upozorio: „Često smo negdje daleko, u oblacima. A narod osjeća potrebu da mu budeš blizu, da mu pružiš ruku, da osjeti da si brat pokraj njega“.

Četvrti princip glasi da je cjelina veća od sastavnih dijelova (234). U tu raspravu Papa uvodi zaključke Gestalt psihologije. U tom kontekstu mons. Puljić pokazao je primjer ilustracije Perlsa i Wertheimera koja u jednom crtežu prikazuje kalež, ali i profile dva lica usmjerenih jedno prema drugome. Osoba vidi kalež ili dva lica, ovisno iz koje perspektive netko promatra taj prizor.

„Zakon Gestalt psihologije je da ne možemo u isto vrijeme vidjeti dvije stvarnosti. Moramo alternativno vidjeti. Da bismo vidjeli dva lica, moramo prizor kaleža staviti u pozadinu. Mi se neki put uhvatimo sastavnog dijela i svu svoju energiju izbacimo u tome, a to je jedan dio, djelić. I kad saznaš sve djeliće, znaj da je cjelina veća od svih tih sastavnih dijelova, od zbroja sastavnih dijelova“ istaknuo je važnu zakonitost života nadbiskup Puljić.

„Papa ističe da je važno „uskладити локално s globalnim“, inače ćemo upasti u dvije krajnosti: postati „dio slijepih putnika iz posljednjeg vagona ili pak dio „folklornog muzeja“ koji ponavlja uvijek iste stvari“. Mons. Puljić smatra da „te razumljive riječi pogađaju srce stvari i problematiku“ s kojima se i sudionici suočavaju na tom susretu.

„Temeljem tih principa Papa pristupa odnosu vjere, razuma i znanosti te potiče na ekumenizam i međureligijski dijalog. Crkva je suputnica onih koji Boga traže. Pobudnica Evangelii Gaudium puna je poticaja kojima Papa želi pokazati put Crkvi. Prožeta je pozitivnim duhom koji se ne plaši opisati krutu realnost problema i teškoća. Osnovna misao je „reforma Crkve ima biti misionarska“. Od „birokratskog i statičnog pastoralna“, Papa želi prijeći u onaj koji je obilježen „misijskom perspektivom“, u duhu „trajnog pastoralnog obraćenja“. Govor je vrlo jasan i neposredan. Ide u srce problema s kojim se susreću današnji ljudi i želi neka „Duhom Svetim ispunjeni evangelizatori bez straha, poput apostola, navješćuju čudesna djela Božja“ (259). To nas podsjeća na razdoblje prvih kršćana koji su „puni radosti i hrabrosti navješćivali Radosnu vijest“ (263)“ rekao je mons. Puljić.

Nadbiskup zanimljivima smatra posljednje rečenice pojedinih poglavlja te pobudnice, osobito prvog i drugog. Papa kaže: „Ne dopustimo da nam se ukrade misijski zanos (80), radost evangelizacije (83), nada (86) i zajedništvo (92). Ne dopustimo da nam se ukrade evanđelje (97), ideal bratske ljubavi (101) i misionarska snaga (109)“ citirao je nadbiskup Puljić poticaje pape Franje, poželjevši da tu pobudnicu „ne ukradu police u knjižnicama i pohrane je u arhiv da se na nju skuplja prašina“.

„Želimo li shvatiti duh reforme koju je papa Franjo počeo provoditi, pobudnicu Evangelii Gaudium valja uvrstiti u naše pastoralne programe, teološke traktate i zadatke kao ideal odgoja i obrazovanja, evangelizacije i misijskog zanosu“ potaknuo je mons. Puljić, poželjevši da i taj susret moralnih teologa bude prigoda

razmišljati u tom vidu.

Nadbiskup Puljić izrazio je zadovoljstvo odbačenom temom 'Doprinos pape Franje razvoju moralne teologije' toga susreta koji se na takav način održava prvi put, okupljajući (poslije) doktorande modula Etičko – moralna i društvena relevantnost teologije i Crkve sa zagrebačkog KBF-a.

Pokrenut godišnji teološki ljetni susret pod nazivom 'MORALNA TEOLOGIJA U AKVATORIJU SUVREMENIH IZAZOVA'

Inicijativni ljetni susret moralnih teologa i doktoranada modula Etičko – moralna i društvena relevantnost teologije i Crkve završen je u srijedu 14. srpnja u franjevačkom samostanu sv. Pavla Pustinjaka na Školjicu.

Zadnjeg dana trodnevnog susreta šestero moralnih teologa zagrebačkog KBF-a, sudionici toga skupa kojega je podržao i na kojemu je sudjelovao i zadarski nadbiskup Želimir Puljić, uputili su za javnost Priopćenje sljedećeg sadržaja.

„Inicijativa prvog ljetnog susreta na kojoj se okupila jezgra poslijedoktoranada i doktoranada oko svoga mentora i studijskog savjetnika osmislila je i definirala naziv i svrhu redovitih ljetnih susreta na kojima žele ostvariti temeljnu zamisao:

Ljetni susret

TEOLOGIA MORALIS IN AQUATORIO PROVOCATIONIBUS NOSTRAE AETATE

Moralna teologija u akvatoriju suvremenih izazova

Ljetni susret pod nazivom Moralna teologija u akvatoriju suvremenih izazova samim svojim imenom odašilja i glavni smisao i značenje.

Prvo: susret će se održavati u ljetnom periodu, Drugo: na njemu će se okupljati stručnjaci moralne teologije, ponajprije poslijedoktorandi, doktorandi i drugi zainteresirani studenti u zajedništvu s njihovim studijskim savjetnicima i mentorima.

Ljetni susret u akvatoriju ima doslovno i pre-

neseno značenje. Doslovno značenje proizlazi iz činjenice da ćemo se sastajati uz more na nekom od otoka zadarskog akvatorija, a preneseno značenje proizlazi iz činjenice da svi podjednako, i vjernici i nevjernici, živimo kao uronjeni u svoje vrijeme i pozvani smo uspješno plivati u njemu.

Vrijeme u kojemu smo uronjeni kao u vodi i pozvani uspješno plivati nosi svoje izazove, provokacije i pitanja s kojima se u vedrini teološkoga zajedništva želimo sustavno baviti na osnovama očekivane interdisciplinarnosti i pluridisciplinarnosti.

Glavna svrha ljetnih susreta pod nazivom Moralna teologija u akvatoriju suvremenih izazova sastoji se u izgradnji kulture i mentaliteta zajedništva i suradnje na planu zajedničkog slušanja, razlučivanja i tumačenja suvremenih etičkih, bioetičkih, medicinsko-etičkih, društvenih, ekonomskih, političkih i ekoloških izazova.

Ovime želimo doprinijeti dubljem uočavanju, boljem razumijevanju i prikladnijem izlaganju objavljene istine na način kako to odgovara ljudima našega vremena.

Na ljetnim susretima želimo u ozračju dijaloške otvorenosti, međusobne suradnje i zajedničkog traganja za odgovorima i rješenjima na suvremene izazove, usvajati i usavršavati temeljne zahtjeve misijske preobrazbe Crkve koja izlazi, nove evangelizacije i obnove u duhu i slovu II. Vatikanskog koncila.

Želimo ovom inicijativom doprinijeti dubljem prepoznavanju epohalnih promjena, boljem shvaćanju konkretnih izazova koji odatle proizlaze i prikladnijem iznošenju kršćanskoga nauka.

Nadamo se dati konstruktivan doprinos ostvarenju „smione kulturne revolucije“ (Laudato si, 114; Veritatis gaudium, 3).

Na Školjiću, u samostanu sv. Pavla franjevac trećoredaca, 14. srpnja 2021.

Prof. dr. sc. Tonči Matulić

Dr. sc. Damir Šehić

Dr. sc. Ante Bekavac

Dr. sc. Tomislav Smiljanić

Martina Marijanović, mag. theol.

Anamarija Jukić-Ivandić, dipl. theol.

Nadbiskup Puljić izrazio je veliko zadovoljstvo kvalitetom i sadržajem susreta, odabirom i načinom predstavljanja teme prvoga susreta 'Doprinos pape Franje razvoju moralne teologije'. Mons. Puljić zahvalio je sudionicima na bogatstvu spoznaja koje su predstavili u svojim izlaganjima, istaknuvši da je taj susret dobar smjer, praktičan model i lijepi način suradnje između hijerarhije Crkve, prisutne u osobi biskupa i akademske zajednice, teologa koji su pozvani zajedno djelovati i promicati teološke paradigme u skladu s Učiteljstvom Crkve. To je istaknuo i u kontekstu činjenice da se negdje nekad dogode disonantni tonovi u izricanju temeljnih teoloških istina i djelovanje teologa koje je odvojeno od Učiteljstva Crkve.

Dr. Matulić zahvalio je sudionicima na vrijednom doprinosu u osvjetljavanju aktualnih tema moralne teologije razmatranih u odnosu na sadašnji društveni kontekst. Srdačno je zahvalio nadbiskupu Puljiću na blizini i podršci, na iskazanom prijateljstvu, zajedništvu i suradnji, što su svi zajedno, u formi izlaganja, rasprava i okruglog stola razmatrali teološki nauk u okrilju Crkve.

Dr. Šehić zahvalio je nadbiskupu što je i u pripremi toga susreta mons. Puljić pomogao organizaciju toga događaja, dajući i sam kao znanstveni djelatnik i nekad sveučilišni profesor neke praktične, dobrohotne i iskustvene savjete kako osmisлити koncepciju toga akademskog zborovanja.

Samostan na Školjiću iz 15. st., uz zadarski samostan sv. Ivana na Relji, najstariji je samostan Hrvatske provincije franjevac trećoredaca glagoljaša.

Svi sudionici susreta, nadbiskup i dr. Matulić, zahvalili su ljubaznim i dragim domaćinima, franjevcima trećoredcima glagoljašima, koji su im u svemu velikodušno bili na raspolaganju. Gvardijan samostana fra Božo Sučić vješt je i u

vožnji barkom te je prevezio sudionike barkom od Školjića do obale u mjestu Preko na otoku Ugljanu. Poslijepodne drugog dana susreta, u utorak 13. srpnja, sudionici su pohodili i samostan benediktinaca na Čokovcu na otoku Pašmanu.

Fra Božin subrat u samostanu je fra Ivan Badurina. Fra Ivan je rođeni brat blagopokojnog šibenskog biskupa Srećka Badurine, fra Ante Badurine koji djeluje u samostanu na Krku i dviju sestara, paških benediktinki u samostanu sv. Margarite na Pagu, s. Bernardice i s. Antonije Badurine.

Providnost je vodila izvrsnost organizacije toga susreta i po odluci da se održi na Školjiću, jer je po svojim odrednicama i važnosti poruka taj otočki ambijent materijalno i simbolično, povijesno i prirodno, duhovno i kulturno, uzorna lokacija koja i sama priča, dodatni intelektualni poticaj u održavanju toga akademskog susreta. Sve se sabire na Školjiću: svetost, mučeništvo, knjiga i pouka.

Nad zeleno pošumljenim Školjićem je nebesko prostranstvo, a oko otočića prostrana pučina mora čiju obalu zapljuskuju valovi – sve poticajni kršćanski simboli u odnosu s Gospodinom gdje su prirodni zakoni i pojave podudarne s duhovnim rastom i intelektualnim razvojem čovjeka koji je životu i ljudima pozvan otkrivati smisao, put i cilj. A onda, iz duhovne, taborske oaze samostana sv. Pavla pustinjaka, odlazak u svijet i navještaj Isusa Krista.

U samostanu na Školjiću do ranoga poraća i dolaska komunista na vlast djelovala je velika i središnja franjevačka gimnazija koju je do prije nepunoga stoljeća pohađalo i po stotinu franjevačkih novaka i učenika.

Uz samostan na Školjiću nalazi se i kamena zgrada u kojoj je nekad djelovala poznata hrvatska tiskara nakon Prvog svjetskog rata, jer je zbog pripajanja Zadra Italiji, pravaš i preporoditelj don Ivo Prodan teško mogao djelovati s tiskarom u Zadru te je i pokopan na groblju na Školjiću.

„Zbog nemogućnosti djelovanja u okupiranom Zadru, Hrvatska katolička tiskarna don Ive

Prodana prenesena je iz Zadra u Preko 1925. g. A od 1930. do 1943. g. ta tiskara djeluje u ovoj kući kao žarište hrvatskog nakladništva i hrvatske duhovnosti“ – spomen ploču s tim zapisom na zgradu nekadašnje tiskare na Školjiću postavila je 15. listopada 1994. g. Družba Braća hrvatskog zmaja. Sada je u tom prostoru izložba vrijedne zbirke knjiga pisanih glagoljicom. Među vrijednostima se ističe slika ‘Molitva na Maslinskoj gori’ iz 17./18. st.

Na groblju pokraj samostanske crkve nalazi se grob hrvatskog mučenika, zauzetog vjernika laika i intelektualca čija je perspektivna akademska karijera nasilno prekinuta, hrvatskog povjesničara Ive Mašine koji je rodom iz Preka nasuprot Školjića.

Na ploči grobnice piše: „Očima se bezbožničkim činilo da smrću tjelesnom oni nestaju, ali njihova nada bijaše puna besmrtnosti. Zbog vjere i domoljublja iskušani su kao zlato u taljici i Bog ih je primio kao žrtvu prinosnicu“ (Usp. Mudr 3, 2-6). Ivo Mašina, rođen u Preku 21. srpnja 1927. g., ubijen u komunističkom zatvoru u Staroj Gradiški 20. studenoga 1961. g. Posmrtni ostaci Ive Mašine preneseni su na Školjić 24. srpnja 1998. g.“

Na nadgrobnoj ploči upisano je i sjećanje na Ivinog brata: ‘Na spomen Melkioru Mašini, kojemu se trag izgubio na Križnom putu Hrvata, prema Bleiburgu u svibnju 1945. g.'. U parku dvorišta ispred samostana gdje ljeti vani franjevci služe misu koju pohode i vjernici s Ugljana, u kamenoj stijeni nalaze se kipovi sv. Bernardice i Gospe Lurdske, Majke Božje čija je povlastica Prijestolje Mudrosti, a mudrost su sudionici skupa istaknuli važnom vrednotom u intelektualnom razvoju koja je i dar Duha Svetoga.

Pokraj te kapelice u kamenu nalazi se velika bista blaženog kardinala Alojzija Stepinca, pastira koji je smatrao da se temeljitim i sistematskim poukama može spriječiti neznanje, zablude i kriva naučavanja na propast duša.

U kontekstu susreta moralnih teologa koji će u javnosti nastojati pomoći dubljem poznavanja

nju katoličke vjere, prigodno je podsjetiti da je Stepinac 1940. g. u Okružnici svećenicima napisao kako se “zapaža veoma veliko vjersko neznanje po gradovima i selima” te da se „rapidno šire svakojake krilatice protiv vjere i čudoređa štampom, predavanjima i svakovrsnom agitacijom. Neprijatelji danas opsjedaju Crkvu tolikim prepredenostima, navaljuju na nju i protiv njoj udaraju tako da bi se moglo pomisliti da će je srušiti, kad se ne bi pouzdavali u ono divno obećanje našega Spasitelja kojim je zajamčio svojoj Crkvi, da je ni ‘vrata paklena neće nadvladati’”.

Kao budan pastir, blaženi Stepinac je upozoravao: “Ako i ne mogu srušiti Crkvu, ipak mogu neprijatelji Crkve mnoge zavesti i naškoditi njihovom spasenju uslijed nepoznavanja nauke Kristove. Zato je baš u današnje vrijeme potrebno temeljito izlagati i tumačiti istine svete vjere, jer o njihovom temeljitom poznavanju ovisi spasenje pojedinaca i svijeta”.

Sudionici su svakog dana sudjelovali i na misnom slavlju u lijepoj samostanskoj crkvi koju krasi oltarna pala Bogorodica sa svecima iz 1602. g.

Na ljetnom susretu teologa istaknuto je da antropologija treba biti kristocentrična, da u središtu morala treba biti kristologija.

Bl. Alojzije Stepinac govorio je da i naša učilišta, škole „imaju neotuđivo pravo i svetu dužnost da im Krist bude temelj i vrhunac. Jer sve je za Krista! ‘Jer po Njemu je i za Njega sve stvoreno, da On bude u svemu prvi, da u Njemu stanuje sva punina’ (Kol 1,16-19). On ‘nam posta mudrost od Boga i pravda i posvećenje i otkup’ (1 Kor 1,30) – mudrost koju treba učiti, pravda koju treba vršiti, posvećenje što ga treba steći i otkup što ga valja zadobiti”.

TURANJ: Nadbiskup Puljić na blagdan Gospe Karmelske: „Ne bojmo se nikakvih zavodenja i zastrašivanja!“

Blagdan Gospe Karmelske svečano je proslavljen u petak 16. srpnja u župi Gospe Karmelske u Turnju. Koncelebrirano večernje misno slavlje za vanjskim oltarom na trgu ispred župne crkve, potom i procesiju s kipom Gospe Kar-

melske kroz mjesto, predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

„Blagdan Gospe od Karmela ulijeva nam snagu i sigurnost da se ne bojimo nikakvih zavodenja i zastrašivanja. Ne treba se bojati. Mi imamo jače oružje. Imamo sakramente, imamo Crkvu. Imamo svece i zaštitnike. Pa čega se bojati?“ ohrabrio je nadbiskup Puljić, podsjetivši na uklesani zapis u kamenu na starim zidinama Šibenika: „Mene ne štite ni visoke zidine, ni more koje me okružuje. Mene u svakom trenutku čini sigurnim ruka moga Gospodara čiju sliku vidiš uklesanu na ovom kamenu“.

„Kako lijepa molitva!? Kako je to lijepo pročitati, osjetiti duh vjere, sigurnosti i predanosti – mene u svakom trenutku čini sigurnim ruka moga Gospodina. Zašto bismo se mi plašili Balovih zavodnika, kad imamo Oca koji sve drži, svime upravlja i s trunkom vjere možemo sve nadvladati. Blago nama kad imamo takve zagovornike i kad imamo tu sigurnost koju nam vjera daje“ rekao je mons. Puljić.

Nadbiskup je u propovijedi govorio o poruci života sv. Ilije za nas danas, jer blagdan Gospe od brda Karmela doziva u razmatranje brdo Karmel koje je u Palestini bilo mjesto gdje je prorok Ilija vatreno branio vjeru Izraela.

„Tumači Svetog Pisma kažu da je Karmel slika Božje nazočnosti, njegove blizine, ljupkosti, plodnosti, Božje milosti. Sveto brdo Karmel predstavlja mjesto naročite Božje blizine. Veliki mistik i naučitelj iz karmelskog reda, sv. Ivan od Križa, daje uputstva da se Boga može naći ‘Usponom na brdo Karmel’ kamo se čovjek može popeti samo uz žrtvu i odreknuće“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je na brdu Karmel prorok Ilija vatreno branio vjeru Izraela.

„Ilija je bio poznat po neslomljivoj odlučnosti u Božjoj službi. Isus ga je više puta u svom propovijedanju spomenuo i obasipao pohvalama. S njim je bio na gori preobraženja, Taboru. Arkandeo Gabrijel navijestio je Ivana kao drugog Iliju koji će „ići pred Mesijom u duhu i sili Ilijinoj“ kako bi pripremio narod Gospodinu“ podsjetio je nadbiskup, opisavši kontekst vremena „vatrene borbe za vjeru Izraela dragog proroka Ilije s brda Karmela“.

„Prorok Ilija živio je u doba najdublje religiozne krize i velikog otpada od Boga u izraelskom kraljevstvu, u vrijeme bezbožnog kralja Ahaba i njegove opake žene Jizabele. Upravo na poticaj Izabele kralj je odlučio iskorijeniti vjeru u jednog i pravog Boga u Izraelu, dao je porušiti Jahvine oltare i svetišta, pobijati svećenike i proroke. A narod je, što silom što milom, pošao za bezbožnim kraljem. Premda je ostao jedini prorok u čitavoj zemlji, nije se dao slomiti ni zastrašiti. Nastupao je vatrenim žarom, silnim i poznatim govorima“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je Bog pratio Ilijine riječi popratnim znakovima: kad je najavljivao sušu i glad (1 Kr 17, 1 – 18), krvavo istrebljenje i propast Ahabove loze (1 Kr 21, 21 – 24), kad je s neba molitvom snio vatru na žrtvu na Karmelu kao dokaz da slijedi pravoga Boga nasuprot Balovih proroka (1 Kr 18, 30 – 40).

„No, prorok Ilija to je morao skupo plaćati. Bio je vječni beskućnik i patnik. Borio se na dva kolosijeka: s bezbožnim kraljem Ahabom te sa svojim sunarodnjacima koji su se olako dali zavesti od Balovih sljedbenika“ upozorio je mons. Puljić.

Ilijino uzorno vojevanje na dva kolosijeka nadbiskupa je potaknulo razmišljati o „dvojici trajnih neprijatelja Kristovog duha i evanđelja, od kojih je jedan izvan nas, a drugi u nama. S njima se sveti Ilija uspješno i hrabro nosio i pokazao kako su to naša dva ‘zrakoplova koja treba obarati’“ rekao je mons. Puljić, istaknuvši da je čovjek ranjeno biće.

„Unutarnja slabost čovjeka i izvanjska zavodljivost dva su neprijatelja s kojima nam se treba boriti i nositi, poput proroka Ilije. Bez Božje pomoći čovjek je slab i nemoćan te lako podložan zavodjenjima Bala i Balovih napasnika. Jer ranjen je u svim svojim unutarnjim moćima razuma, volje, srca i savjesti“ rekao je mons. Puljić.

„Čovjekov razum trebao bi biti siguran instrument istine, a ipak lako podliježe zabludama. Volja, moć slobodne odluke trebala bi birati samo dobro, a ipak se tako lako prikloni zlu. Ljudsko srce, simbol afektivnog života, trebalo bi biti dobrohotno, srce koje ljubi Boga i ljude, a često je ispunjeno nepomirljivom mržnjom do iskorjenjenja. Savjest bi trebala bdjeti nad našim odlukama i točno ocijeniti što je dobro, a što zlo. A ona je tako često slijepa, pospana i mrtva“ upozorio je nadbiskup Puljić.

„Osim tih urođenih nutarnjih glasnika razuma, savjesti, srca i volje, čovjek je podložan i zavodjenjima izvana, pa lako upadne u stupice i mreže starog „napasnika i zavodnika ljudskog roda od početka. Isus je na to upozoravao kad je govorio o „knezu ovoga svijeta“ (Iv 12, 31), kad je opisivao „velikog lašca i ubojicu ljudskog roda“ (Iv 8, 44) i „zakletog Božjeg neprijatelja“ (Lk 8, 12) te kad je slikovito opisivao „sijača kukolja po Božjim njivama“ (Mt 13, 39). Zašto je čovjek sebičan i sklon zlim nagnućima? Zašto ga je lakše pokvariti, nego odgojiti da bude uistinu dobar? Muči nas i činjenica da je uvijek bilo lakše rušiti, nego graditi“ potaknuo je na razmišljanje nadbiskup, ohrabrivši da nas unatoč svemu tome sveti Pavao, apostol naroda, tješi da smo darom krštenja primili Božje posinstvo.

„Mi nismo samo ranjena, nego i otkupljena bića. Spašeni smo predragocjenom krvlju Isusa Krista i postali posinjena djeca Božja. Sto-

ga, usprkos moći suvremenih Balovih proroka, njihova zavodenja i kvarenja, nismo bez nade. Imamo naše nebeske saveznike i pomoćnike. Imamo Mariju od Karmela, moćnu zagovornicu koja je satrla glavu zmije, imamo anđele i svete zaštitnike koji nas čuvaju i prate. Koliko su nam samo puta bili od pomoći i onda kad toga nismo bili svjesni“ poručio je nadbiskup, istaknuvši Gospinu blizinu i zaštitničku ulogu Marije koju nam je Isus ostavio preko ljubljelog učenika Ivana riječima: „Evo vam majke“.

„Budući da živimo u vremenu velikog materijalizma kad se vrednuje samo ono što teži, što je vidljivo, što blješti i što se nameće, valja nam moliti i zahvaljivati za pomoć i zagovor silama izvan nas. Crkva nas potiče njima se obraćati i pomoć prositi: „Svi sveti anđeli i arkandeli, molite za nas! Svi sveti redovi blaženih duhova, molite za nas! Gospe od Karmela i svi sveci i svetice Božje, zagovarajte nas““ potaknuo je mons. Puljić, poželjevši da ljudi još više pohađaju Gospina svetišta.

„Pođimo češće u Marijina svetišta kako bismo osjetili Isusovu blizinu koju nam Isus preko Marije daje, naklonost i ljubav. Isus je otišao k Ocu, ali nije nas ostavio same. Osnovao je Crkvu. Poslao je apostole da nas poučavaju koji to i danas čine diljem svijeta. ‘Dao sam vam sigurnost. Pa čega se plašite?’“ ohrabrivao je mons. Puljić, nazivajući Gospu našom vojvotkinjom.

„Marija se borila za nas, njoj pripisujemo pobjedu, ne samo u Lepantu, nego i tolike druge pobjede. Kao da i u Domovinskom ratu nismo svjesni Gospine intervencije. Preko krunice koju su naši branitelji nosili i vjere koju smo imali, Marija je naša vojvotkinja i zaštitnica“ rekao je mons. Puljić.

U molitvi je povjerio Gospi od Karmela našu sadašnjost i budućnost, da prati i štiti obitelji, djecu i mlade i „čuva ih pred suvremenim zavednicima ljudskoga roda koji slijede bezbožnog Bala“.

„Obraćamo se i velikom Božjeg borcu s brda Karmela, sv. Iliji, kojega je Isus hvalio poput Ivana Krstitelja i molimo neka u našem narodu uvijek bude nazočan njegov duh vjernosti, hrabrosti i odvažnosti, osobito u vremenima duhovne krize i velike idejne pomutnje. Kao

spašena i otkupljena Božja djeca želimo se truditi i biti poput svetog Ilije revni poklonici istine i zauzeti širitelji dobrote, pravde, ljubavi, mira, ali i neustrašivi karmelski borci za Boga, Crkvu, čovjeka, vjeru i Domovinu“ zaključio je nadbiskup Puljić.

Turanjski župnik don Josip Lisica zahvalio je zadarskom nadbiskupu na dolasku i na podršci u izgradnji nove župne crkve za koju je Općina sv. Filip i Jakov kojem Turanj pripada ustupila zemljišni teren te je napravljen i idejni projekt za njenu gradnju.

Župljani su darovali nadbiskupu sliku Turnja sa zvonikom i zaštitnicom Gospe Karmelske te su mu zahvalili na podršci u gradnji nove crkve što ih raduje, jer će se vjernici moći okupljati u većem crkvenom prostoru.

Kip Gospe Karmelske koji se nalazi na pokrašnjem oltaru u turanjskoj župnoj crkvi, nakon mise postavljen je u središte crkve gdje će biti do svetkovine Velike Gospe 15. kolovoza.

Tradicionalno u tom periodu od mjesec dana, od Gospe Karmelske do Velike Gospe, Turanjski i drugi pridošli u to primorsko, turističko mjesto, svakodnevno dolaze pred Gospin kip u crkvu i obavljaju zavjet.

Privrženost Turanjaca Gospi Karmelskoj vidjela se i na župnoj svetkovini, kada su vjernici prilazili Gospinom kipu, predavali svoje potrebe, molili zaštitu i zahvaljivali za uslišane molitve.

SVETA MARIJA MAGDALENA: Blagdan sv. Marije Magdalene proslavljen u istoimenom podvelebitskom mjestu

Blagdan sv. Marije Magdalene u četvrtak 22. srpnja svečano je proslavljen u mjestu Sveta Marija Magdalena gdje se nalazi crkva Sv. Marije Magdalene iz 10. st. Svečano misno slavlje u toj crkvi predvodio je fra Nikica Devčić, župni vikar župe Presvetog Srca Isusova iz Zadra, koji je rodom iz Devčić Drage, obližnjeg mjesta Svete Marije Magdalene.

Suslavio je don Marinko Jelečević, župnik župe sv. Jurja u Starigrad – Paklenici, kojoj pripada mjesto Sveta Marija Magdalena gdje se misa

služi na svetičin blagdan 22. srpnja, na blagdan Sv. Ivana evanđeliste 27. prosinca i na Uskrsni ponedjeljak.

To priobalno podvelebitsko mjesto zadnja je lokacija na sjeveru kopnenog dijela Zadarske nadbiskupije uz Jadransku magistralu, na granici gdje započinje Gospičko – senjska biskupija.

Magdalena je iz grada Magdale na Genezaretskom jezeru. U crkvi se nalazi slika Magdale, mještani je zovu Mandalina, u čijoj je pozadini motiv podvelebitskog mora, prizor poput Genezaretskog jezera, rekao je fra Nikica.

„Isus je Magdalenu oslobodio od sedam đavola, zloduha. Dakle, Magdalena ima jako osobno iskustvo Isusova oslobođenja i spasenja. S još nekim ženama, prati Isusa i apostole od Galileje prema Jeruzalemu. Poslužuje Crkvu koja se tek rađa“ naglasio je fra Nikica.

„Marija Magdalena otkriva najpotresniji događaj u ljudskoj povijesti – Isusovo uskrsnuće, u trenutku kad je sâm Isus oslovljava njenim imenom – Marijo! To je susret s uskrsnim Isusom na tako osoban način. Marija Magdalena je prva vidjela uskrsloga Isusa“ istaknuo je fra Nikica, podsjetivši da je prema Ivanovom evanđelju, Magdalena stajala uz križ Isusov s Marijom i Marijom Kleofinom te je s još nekim ženama bila prisutna kod Isusove smrti i ukopa.

„Na dan Isusovog ukopa, na Veliki petak, nije bilo vremena da se dovrše pogrebni obredi.

Zato su u tu zoru, obavijenu tugom, žene pošle na Isusov grob s miomirisima. Prva stiže Marija Magdalena. U njenom posjetu grobu odražava se vjernost tolikih žena koje posjećuju naša groblja, godinama, i tako očituju da ljubav, da one najdublje veze koje nas povezuju međusobno, ne prestaju smrću. Nego, nastavljamo biti u vezi, u komunikaciji s našim dragim pokojnicima. Mi vjerujemo u uskrsnuće tijela, u život vječni i u Bogu živome naši su pokojnici živi“ poručio je fra Nikica.

Propovjednik je rekao da nas i ta crkva sv. Marije Magdalene u istoimenom podgorskom mjestu „podsjeća na Isusov grob. Grob je bio izdubljen u stijeni, a Magdalena je morala napraviti veliki napor, prepustiti se milosti Božjoj, da povjeruje da je Isus živ. Nakon prvog posjeta grobu, Magdalena se vraća razočarana na mjesto gdje su se učenici skrivali“.

Propovjednik je istaknuo da je na primjeru Magdalene lijepo i korisno primijetiti kako „Marija Magdalena bitne stvari ne rješava sama, nego ih rješava u zajednici – a to je Crkva“.

„Idući Šimunu Petru, prvom Papi i ljubljenom učeniku, apostolu Ivanu, Magdalena im javlja da je kamen s groba dignut. Ona misli da je netko ukrao Isusovo tijelo. Tako njen prvi navještaj nije vijest uskrsnuća, nego krađe tijela od nepoznatih ljudi, dok je Jeruzalem spavao. Zatim je Marija Magdalena drugi put na grobu. Nešto joj ne da mira. Zapravo, njena ljubav prema Isusu, to je ljubav zaručnice prema svome zaručniku, spasitelju Isusu“ rekao je fra Nikica, dodavši da to divno dočarava i navješteno prvo blagdansko čitanje, iz Pjesme nad pjesmama: „U noćima, tražila sam onoga koga ljubi duša moja, tražila sam ga, ali ga nisam našla. Ustat ću, oprčati grad“.

Isus je spasio Magdalenu i ona je već u Galileji pošla za njim. „Sada je njena bol dvostruka. Najprije zbog Isusove okrutne smrti na križu, a onda zbog nestanka, krađe tijela Isusova, ona misli. Uz grob, s očima punima suza, Bog je iznenađuje. Evanđelist Ivan ističe

koliko je uporna njena sljepoća. Papa Franjo kaže: 'Suze brišu naši oči, čiste naše srce, da mogu prepoznati Isusa'. Tako Bog čini s Marijom Magdalenom. Ona ne primjećuje dvojicu anđela koji je pitaju: 'Ženo, zašto plačeš?', a ne budi sumnju ni čovjek kojega je smatrala vrtlarom" rekao je Devčić, istaknuvši: „Kao što je Bog imao divan naum svoje ljubavi sa sv. Marijom Magdalenom, tako Bog ima divan naum sa svima od nas. Svakoga od nas Bog poznaje po imenu. Zna sada i tvoje radosti i tvoje žalosti. Tvoje patnje, tvoje grijeha, tjeskobe i gleda te kao ljubljeno dijete Božje. Ne osuđuje te, nego ti oprašta. Kaže ti: Ma zašto plačeš? Budi slobodan! Budi slobodna! Digni se! Navijesti Radosnu vijest moga uskrsnuća svojoj braći i sestrama“ ohrabrio je utješno fra Nikica.

Rekao je da u ovim vremenima, kada se bojimo nekih valova, koronavirusa, vrućine, trebamo posvijestiti kako „radost Isusova uskrsnuća nije mala, da se daje na kapaljku, nego to je radost koja se u valovima prelijeva kao slap i želi zahvatiti sve, cijeli svijet. Naš Bog nije tromi Bog koji se miri s ovim stanjem da se zatvaramo u sebe, da se bojimo svojih bližnjih, da se borimo za komadić zemlje kojeg ćemo sutra morati ostaviti jer mi odlazimo s ovog svijeta. Onda se glodemo i proždiremo. Bog se ne miri s time. Nego u taj naš jad i bijedu donosi radost uskrsnuća svoga ljubljenog Sina, Isusa“ poručio je fra Nikica.

Fra Nikica je kršten u crkvi sv. Marije Magdalene 27. prosinca 1973. g., na blagdan sv. Ivana; krstio ga je tadašnji starigradski župnik don Čedomil Šupraha.

Od trenutka krštenja, kada smo otajstveno ukopani s Isusom u njegovu smrt i uskrsnuće s njim, počinje osobna povijest spasenja svakog krštenika, rekao je fra Nikica.

„Moji roditelji su iz zaseoka Pržunac kod Devčić Drage. Crkvice Marije Magdalene mi je tako bliska srcu i nastojim svake godine doći u tu crkvicu i slaviti u njoj misu, doći tu na svoj izvor djetinjstva Božjega, da mogu dalje hrabro poći u novu školsku i pastoralnu godinu, gdje me već postavi Providnost preko mojih poglavara“ rekao je fra Nikica, poručivši: „Naše katoličke

crkve nisu samo spomenici vjere u Isusa Krista, nego su to mjesta njegove prisutnosti u svetim sakramentima, nadasve u euharistiji. Mi ne slavimo samo neki spomen na ono što je bilo prije 2000 godina, nego spomen čin Kristove žrtve. Isto se događa na misi, Isus umire i uskrsava za sve nas“ rekao je fra Nikica, zaključno ohrabrivši: „Tvoje i moje srce želi biti mjesto Božje prisutnosti, ne grob gdje je tama, trulež, nego mjesto gdje ćeš moći čuti glas Isusov, kako te zove po imenu: Ivan, Marko, Nikola, Marija, Lucija, digni se. Ne boj se. Kreni, Božje dijete. Ostvari naum Božje ljubavi, san Božji koji ima s tobom“.

Don Marinko Jelečević, župnik župe Starigrad – Paklenica, rado tijekom godine dolazi u taj krajnji predio sjevernog dijela Zadarske nadbiskupije.

„Crkvice sv. Marije Magdalene je lijepa, fina, jednostavna, podsjeća me na štalicu gdje se Isus rodio. Tu se može doživjeti mirnoća, tišina, sabranost, duhovnost i svetost. Treba čuvati tradiciju jer vidimo da svijet ide ukrivo, želi izbaciti svu tradiciju i sve običaje. Mi to moramo čuvati i ići za tim“ potaknuo je don Marinko, koji je sve pridošle vjernike nakon mise počastio osvježenjem u zajedništvu susreta u restoranu Jure čiji je vlasnik Nikola Vukić, ljubazni domaćin svakom putniku namjerniku koji se tu zatekne i zastane.

U tom predjelu netaknute, sačuvane prirode gdje se obronci planine Velebit spuštaju do magistrale i ogledaju u kristalno čistom moru, u mjestu Sveta Marija Magdalena trajno živi svega 18 stanovnika.

Mjesto okružuju uvale i drage koje nose naziv prema prezimenu ljudi koji ih nastanjuju, a ljeti u taj kraj dođu domaći i strani gosti te i slavlje sv. Marije Magdalene bude očitovanje Hrvatske u malom. „Ljudi su dobri, u vjeri, mole se, rade. Radišni su i poštteni, mogu im samo reći hvala“ rekao je don Marinko.

Među osobitim poštovateljima Marije Magdalene je Marija Barić, koja svaki dan s jednom 85-godišnjom vitalnom bakom iz Barić Drage gdje živi, pješice ide 3,5 km do crkvice Marije Magdalene i natrag kući.

„Svaki dan pješačimo 10 km, hodamo uz magistralu, do crkvice sv. Marije Magdalene, želimo je obići, crkvice je naše odredište. U tome nas ne smeta ni jaka podvelebitska bura. Mi se zakapujemo i ništa nam ne smeta. Ta baka me na to potiče, nas to ispunjava. To nam je nadahnuće i pozitivna inspiracija za sve drugo u životu. Dala sam i da se obnovi slika Majke Božje u crkvi“ rekla je Marija Barić u ime plemenitih i radišnih podgorskih ljudi, čuvara spomena i imena Svete Marije Magdalene.

PAG: Proslavljen blagdan Čudo Svetoga Križa

Blagdan Čudo Svetoga Križa svečano je proslavljen u petak 23. srpnja u zbornoj crkvi Uznesenja BDM u Pagu. Svečano večernje misno slavlje predvodio je don Marko Dokoza, župnik župe Uznesenja BDM u Ugljanu i župe sv. Lovre u Lukoranu.

Među četvoricom suslavitelja bio je don Dario Tičić, župnik zadarske župe Uznesenja BDM, rodod Pažanin koji je prije dvadeset godina i potaknuo oživljavanje pobožnosti u javnom čašćenju Svetoga Križa koji je prokrvario u 15. st.

Blagdan Čudo Svetoga Križa je spomen na povijesni događaj od 23. srpnja 1413. g., kada je pred jednom vjericom prokrvario korpus križa u dominikanskoj crkvi Sv. Antuna opata u Starom gradu Pagu.

Paški dominikanci tu su krv bili skupili u pliticu koja se sada kao relikvija nalazi u crkvi Sv. Tome od Frara u Veneciji, gdje su je paški dominikanci ponijeli kada su otišli iz Paga 1807. g., jer je tada za Napoleonovih osvajanja prestao postojati paški dominikanski samostan.

Predvođeni tim čudotvornim Križem na kojem se i sada, više od šest stoljeća poslije, vidi udubina u drvenom korpusu Isusa od prodora krvi za koju su svjedoci bili rekli da je „krv tekla kao iz živoga čovjeka“, Pažani su došli iz Starog grada u novi grad Pag čija je gradnja počela 1443. g., a prvi stan u novom gradu Pagu potječe iz 1478. g.

Nakon što je bio na pokrajnjem oltaru u paškoj župnoj crkvi, paški župnik i dekan don Božo Barišić postavio je taj čudotvorni Križ na sredinu ispred glavnog oltara u paškoj zbornoj crkvi gdje se nalazi od cijele prošle godine, kako bi svi koji dođu u crkvu pogled usmjerili prema tom Križu i pomolili se pred njim koji je dragocjena relikvija iz 15. st.

Don Marko je u propovijedi istaknuo da je križ znak Božje ljubavi i poticaj da se ne bojimo nevolja, da ne živimo u strahu, jer križ je sredstvo posvećenja i spasenja. Upitavši zašto Bog čini čuda, čemu to služi, don Marko je istaknuo: „Čuda su potvrda naše vjere, čudo služi kao ohrabrenje. Čuda nisu primarni sadržaj naše vjere. Primarni sadržaj naše vjere je da je Bog tako ljubio svijet da je predao svoga Sina Jednorodca, Isusa Krista, da za nas umre, da mi možemo biti spašeni. To prvenstveno vjerujemo. A čuda, kao što je Čudo Svetoga Križa koje slavimo, pomažu nam da ostanemo ustrajni u vjeri“ poručio je don Marko.

Naša je vjera u izazovima i nevoljama života često izazvana, na kušnji. „Onda nam Bog šalje znakove, da bi nas ohrabrio u vjeri i potaknuo da idemo dalje, da idemo naprijed, prema Njemu. Problem je ako nam se dogodi ono što se dogodilo Izraelcima, a to je da ne osjećamo zahvalnost, unatoč čudima koje Bog izvodi svakodnevno u našem životu, kao što je to činio u životu Izraelaca i njihovom hodu kroz pustinju“ upozorio je propovjednik, potaknuvši da budemo „zahvalni Bogu za ono što čini u na-

šem životu, od prvoga udaha u danu, do posljednjeg izdaha prije spavanja“.

„Bog neprestano čini čuda u našem životu i trebamo mu biti zahvalni. Kad čovjek nije zahvalan Bogu, postoji opasnost da se i nama dogodi što se dogodilo Izraelcima – da Bog dopusti da ih jedno zlo potakne na obraćenje. Vjerujem da su vrijeme i okolnosti u kojima mi živimo isto zlo koje je Bog dopustio, ali da bi nas pozvao na obraćenje. To nama nije na tugu ni na žalost, na obeshrabrenje, nego baš suprotno. To nam je ohrabrenje jer to je znak da Bog ne odustaje od čovjeka, nego da se stalno zauzima za njega i da ga raznim znakovima i čudesima želi ponovno vratiti sebi, želi ga vratiti na pravi put. Bog želi čovjeka vratiti pred tu istinu i suočiti s istinom da je Bog tako ljubio svijet da je predao svoga Sina“ ohrabrio je don Marko.

„Križ kao znak i čudo Svetoga Križa su izabrano Božje sredstvo za naše spasenje. Zato je križ postao znak ljubavi i znak sigurnosti, u ovim nesigurnim vremenima, znak spasenja u nedaćama i nevoljama, kao što je bila zmija u pustinji za Izraelce. Tako je za nas križ postao znak spasenja. Dok je naš pogled usmjeren na križ, mi se ne bojimo, jer nas križ podsjeća koji je pravi smisao našeg života. Unatoč bolima, bolestima i samoći koju možda proživljavamo, križ je znak koji nas podsjeća na smisao našeg života“ istaknuo je don Marko, potaknuvši da vjeru ne gradimo na čudima, nego da čuda promatramo kao ohrabrenje. „Temeljni sadržaj naše vjere je – Bog je tako ljubio svijet, da je poslao svoga Sina da se svijet spasi“ poručio je don Marko Dokoza.

Na kraju mise, don Marko je puku koji je za to vrijeme klečao na koljenima, udijelio svečani blagoslov s čudotvornim Križem. Nakon mise puk je počastio križ izručujući pred njim svoje prošnje i potrebe.

Don Dario Tičić godinama je predvodio misno slavlje na blagdan Čuda Svetoga Križa, a tu ljubav želi podijeliti i s braćom svećenicima, osobito s onima s kojima je bio povezan kroz službu, kao što je don Marko bio župni vikar na Belafuži gdje je don Dario župnik.

Don Dario napušta službu župnika na Belafuži

nakon sedam godina i odlazi za župnika u Biograd na moru. Stoga je i nakanu toga misnog slavlja, između ostaloga, prikazao za prijelaz u tu novu župnu sredinu koja ga podsjeća na njegov rodni Pag, rekao je don Dario. Paške vjernike podsjetio je i da je don Ivan Zorica, rodom Biogradanin, bio župnik u Pagu 1962.-1963. godine.

„Tijekom svoje višestoljetne povijesti, grad Pag kroz vrijeme i prostor čuva i posjeduje tri svetinje, plodove vjere i kulture. To su čudotvorni Sveti Križ, Sveti Trn iz Isusove trnove krune kojega čuvaju paše benediktinke u samostanu Navještenja BDM u Pagu i Majka Božja od Staroga Grada koja se osobito štuje od Velike do Male Gospe, a stari Pažani častili su je još dok su živjeli u Starom Gradu. To je obilježilo svjetovnu i crkvenu povijest Paga i Pag se time ponosi. O njima su za svojih pohoda Pagu tijekom povijesti govorili svi papinski vizitatori i biskupi“ rekao je don Dario, istaknuvši da nas te tri pobožnosti koje Pažani štuju „kroz ovo vremenito, materijalno, povezuju s onostranošću, s onim što ne vidimo, sa stvarnostima kojima se nadamo, a to je naš nebeski Otac, nebeska Majka i božanski sin Isus Krist koji po otajstvu svoje Svete Muke ulazi u naš život. Isus Krist daje nam mir i njegov čudotvorni križ“ poručio je don Dario.

Tičić je podsjetio kako se Čudo Svetoga Križa u Pagu u prošlosti više častilo, u prošlosti se taj spomen slavio na blagdan Uzvišenja Svetoga križa, 14. rujna. Komunistički je doprinio da je ta pobožnost bila pala u zaborav.

„Prije dvadesetak godina, najprije smo počeli paliti lumin na oltaru u paškoj zbornoj crkvi gdje se časti Sveti Križ. Kao domaći sin i ljubitelj crkvene, nacionalne i lokalne povijesti, poticao sam da se to javno čašćenje proširi i proslavi na veliki i dostojanstveni način“ rekao je don Dario.

Tako je 2013. g. bila proslava 600 godina Čuda Svetoga križa, za vrijeme paškog župnika don Zdenka Milića. Tada je zadarski nadbiskup Želimir Puljić predvodio svečano misno slavlje i procesiju s čudotvornim Križem oko grada Paga, dan prije blagdana održana je Svečana

akademija.

„To nam je bio poticaj da i dalje štuujemo i slavimo Sveti Križ i da svake godine obnavljamo tu svetu uspomenu. Osobito u današnjim vremenima, križ je na poseban način znak ohrabrenja i nade. Kad god su bile teškoće, bolesti, nevolje, uvijek smo sa znakom svetoga križa išli naprijed. Tako smatramo da i štovanjem čudotvornog Križa iskazujemo posebnu počast i izražavamo svoju ljubav prema Gospodinu, ali želimo da nam na taj način to bude i poticaj da postanemo Isusu slični. Da se i sami žrtvuemo u ljubavi, da i sami postanemo darovi jedni za druge i da nosimo jedni druge – kao što je Isus nas nosio svojim probodenim rukama na svom križu, sve nas u svom srcu, tako da i mi nosimo jedni druge. To je najveća poruka proslave Čuda Svetoga Križa“ istaknuo je don Dario, opisavši i povijesne okolnosti događaja krvarenja križa u 15. st.

„U kronikama i statutima Zbornog paškog kaptola zapisano je da je taj Križ prokrvario u suton, predvečer dana 23. srpnja 1413. g. Onda u pozvali župnika i još neke uglednike iz gradskoga vijeća koji su se u to osvjedočili vlastitim očima. Žena koja je vidjela da je križ prokrvario morala je o tome dati iskaz pod zakletvom. Učinjena je temeljita istraga. Crkva je dala svoj pravorijek. Sveta Stolica je dozvolila da paški Kaptol može slaviti službu Svetoga Križa. Kao što se slavi Sveti Trn 4. svibnja, tako Pag štuje Sveti Križ 23. srpnja“ rekao je don Dario.

Dominikanci u Pagu bili su višestoljetni čuvari toga čudotvornog Svetog Križa koji se nalazio u samostanskoj crkvi dominikanaca u Starom Gradu i u novom gradu Pagu. „Dominikanci su taj čudotvorni Križ prenijeli iz Staroga grada u svoju novu crkvu i novi samostan u novi grad Pag. Do 1806. g. čudotvorni Križ bio je u dominikanskom samostanu, kada je Napoleon zauzeo samostan. Tada je bila borba između francuske vlade i crkvene uprave da se crkva skroz zatvori. Dominikanska crkva je zatvorena 1811. g. Pažani su te 1811. g. uzeli oltar i čudotvorni Križ iz dominikanske crkve te su ih prenijeli u pašku zbornu crkvu. Tako je Križ sačuvan s originalnim oltarom u paškoj zbornoj crkvi do danas, uz oltar Gospe od Ružarija.

Taj Križ nosi se u procesiji na Veliki petak oko grada Paga“ pojasnio je don Dario.

Prijenos prokrvavljenog Križa iz stare crkve u zbornu crkvu bio je u vrijeme političkih previranja kada je Napoleon želio svu crkvenu imovinu učiniti državnom i oplijeniti Crkvu. Dominikanska crkva u Pagu sačuvana je do danas u svojim konturama, a na mjestu nekadašnje zgrade samostana sada su stambene zgrade.

Veliki promicatelj pobožnosti prema Svetom Križu bio je paški sin don Blaž Karavanić (1872.-1954.) koji je sudjelovao u velikoj proslavi 500 godina Čuda Svetoga Križa 1913. godine.

„Taj dan ujutro bila se sručila velika nevera, oluja, kiša, u Pagu bismo rekli, subisanje – to je paški izraz za nevrijeme, od talijanske riječi subiso, što znači ponor. Popodne kad je trebala biti procesija s čudotvornim Križem, granulo je sunce. Tada su svećenici koji su bili rođaci, don Nikola Valentić i don Ivan Valentić, bili su i župnici u Pagu, uzeli taj Križ i ponijeli su Križ oko cijeloga Grada Paga. Pažani koji su živjeli u Americi donirali su sredstva za uređenje crkve i organiziranje te velike proslave. U to doba don Blaž Karavanić bio je župnik u Privlaci. On je s brodićem došao u paško mjesto Poveljana i odatle je pješice išao u Pag, tako je to nekada bilo, na proslavu 500. godišnjice Čuda Svetoga Križa“ pripovjedio je don Dario.

Tičić je podsjetio i da Crkva 23. srpnja slavi blagdan sv. Brigite Švedske koja je bila osobita mističarka Muke Isusove. „U Pagu se povezuje njena mistična pobožnost prema Presvetom Križu i Čudo Svetoga Križa. Sv. Brigita Švedska koja je imala mistična viđenja Isusove muke izrazila je kroz svoje spise što je Isus proživljavao prije svoje smrti. Strašnu muku, mučenje, udaranje, bičevanje. Ali, nakon svega toga, najviše nas tješi to da je Isus slavno uskrsnuo. To je naša nada. Zato i taj Čudotvorni Križ ima smisla, zato i štovanje Svete Krune ima smisla, zato naš kršćanski život sa svom patnjom i radošću, ima smisla“ poručio je don Dario.

Na činjenicu da se spomen križa uglavnom povezuje s korizmenim vremenom u crkvenoj godini, a u paškom slučaju Providnost vjernicima

usred ljetnih vrućina pogled opet usmjerava prema križu, don Dario je rekao: „Zato što nas Bog svaki put želi podsjetiti da njegova ljubav nema vremena ni granica. Nego da se uvijek i u svakom trenutku sjetimo kako je Isus podnio za nas svoju muku i smrt. Nema godišnjeg odmora za podsjetiti na Božju ljubav. Bog nikad nema godišnji da bi nas podsjetio na svoju vlastitu ljubav prema nama ljudima“ poručio je paški sin i promicatelj paških svetinja, don Dario Tičić.

PAKOŠTANE: General Ante Gotovina: „Lijepo bi bilo da Pelješki most zovu Libertas – jer on i je sloboda!“

General Ante Gotovina, osobiti predstavnik generacija hrvatskih ratnika u oslobađanju Hrvatske, sudjelovao je u subotu 31. srpnja u misnom slavlju za Domovinu i hrvatske branitelje u župnoj crkvi Uzašašća Gospodinova u Pakoštanima te u blagoslovu velike hrvatske zastave koja je svečano postavljena na novouređeni domovinski spomen – jarbol na Trgu kralja Tomislava u Pakoštanima.

Čin blagoslova i postavljanja hrvatske trobojnice učinjen je u sklopu proslave Dana Općine Pakoštane i Dana hrvatskih branitelja s područja Pakoštana. Pakoštane su mjesto i područje poznato po velikodušnom odazivu, sudjelovanju pakoštanskih hrvatskih branitelja u obrani domovine. U Domovinskom ratu bilo je oko 400 branitelja rodom iz Pakoštana, a šestorica pakoštanskih branitelja su poginuli.

Dika i ponos toga primorskog mjesta je general Ante Gotovina, rodom iz Pakoštana, simbol pakoštanskih branitelja, ali i svih požrtvovnih hrvatskih ratnika, dodatno i zbog žrtve koju je nakon Domovinskog rata podnio u dokazivanju hrvatske obrambene nedužnosti u haškom uzništvu.

General Gotovina sudjelovao je u misnom slavlju u pakoštanskoj crkvi, a nakon mise, 12 metara duga hrvatska zastava donesena je u procesiji do mjesta svoga postavljanja na obali, gdje je taj spomen – prostor, kao i zastavu prethodno u crkvi, blagoslovio don Jerolim Lenkić, župnik Pakoštana.

Na početku procesije u nošenju zastave od crkve do obale bio je križ, a iza njega predstavnici hrvatskih branitelja među kojima su bili general Ante Gotovina, Tomo Medved, ministar hrvatskih branitelja, Ante Deur, saborski zastupnik i drugi.

Ministar Tomo Medved rekao je da je upravo svečanošću postavljanja hrvatske zastave koja će se ubuduće trajno vijoriti s obale u Pakoštanima, počelo višednevno obilježavanje, u protokolu na državnoj razini, prigodnog programa ususret proslavi 5. kolovoza, Danu pobjede i domovinske zahvalnosti i Danu hrvatskih branitelja.

Nakon svečanog programa na pakoštanskoj obali kralja Petra Krešimira IV., o čijem ćemo bogatom sadržaju i porukama toga događaja dodatno izvijestiti, general Gotovina dao je izjavu našoj novinarki Ines Grbić.

„Super se osjećam na Dan Općine Pakoštane, u zajedništvu s mojim prijateljima, braniteljima. Naši branitelji Općine Pakoštane imali su hvaljevrijednu inicijativu da hrvatski stijeg bude baš danas postavljen, da bude svečano otvorenje toga jarbola, predstavljanje i blagoslov naše zastave. To je tradicija“ rekao je general Gotovina, zapovjednik koji je značajni idejni i operativni sukreator oslobodilačke vojno – redarstvene akcije Oluja.

„Da. To je jedno poglavlje davno zatvoreno i Bogu hvala da je to tako. Živimo u sigurnosti i u miru. I gledamo naprijed!“ rekao je general Gotovina.

O susretu s braniteljima u svečanim prigodama poput takve, general je rekao da je on inače prisutan u Pakoštanima i redovito viđa svoje suborce. „Ja sam tu. I živim tu. I radim ovdje, jako blizu Zadru. Radim u Gaženici“.

Upitan što bi poručio hrvatskom narodu u danima ponosa i slave uz obilježavanje Oluje, general Gotovina pokazao je koliko poštuje i cijeni slobodu i izrazio duboki stav, osjećaj svoje duše: koliko u svome biću osjeća vrijednost i živi vrednotu slobode, koliko želi da svi budu svjesni veličine toga dara. Pa u tom duhu i tim nagnućem – slobodarskim, gleda i na izgrađeni

Pelješki most kojega je samoinicijativno imao potrebu istaknuti – uvijek u pogledu na budućnost.

„Kao što vidite, tradicija je nešto što moramo čuvati. Sigurnost i sloboda su potreba svakog dana, za one koji se brinu o tome. To su naš Sustav nacionalne sigurnosti i naše Hrvatske oružane snage. A ovo ostalo – trebamo raditi i raditi!

Puno strateških projekata, puno strateških ciljeva postigli smo od kraja Domovinskog rata. Ostvarili smo puno strateških projekata. Jedan od tih je sada i spajanje krajnjeg juga Hrvatske s ostalom Hrvatskom preko Pelješca, taj famozni most.

I kako na jednoj zastavi grada Dubrovnika piše – Libertas! Lijepo bi bilo da taj most zovu Libertas. Jer on i je sloboda!“ poručio je hrvatski general Ante Gotovina s proslave Dana hrvatskih branitelja Općine Pakoštane.

A onda je general Gotovina strpljivo i s osmijehom, na molbe mnogih sudionika toga događaja koji su ga zamolili: ‘Ante... Generale!’, svakome ispunio želju tko se poželio s njim slikati, i tako izražavajući poštovanje znanim i neznanim ljudima koji su zahvalni hrvatskim braniteljima na njihovom darivanju života u ostvarenju hrvatske slobode.

PAKOŠTANE: Misno slavlje za domovinu, hrvatske branitelje i blagoslov hrvatskog stijega

Misno slavlje za domovinu i hrvatske branitelje u župnoj crkvi Uzašašća Gospodina u Pakoštanima u subotu 31. srpnja predvodio je pakoštanski župnik don Jerolim Lenkić.

Misa je služena u sklopu proslave Dana Općine Pakoštane kada se obilježava i Dan hrvatskih branitelja iz Općine Pakoštane kojih su 400 sudjelovali u Domovinskom ratu, a šestorica su poginuli.

Župnik Lenkić potaknuo je da budemo zahvalni „za svjetlo slobode i što imamo svoju državu“. Potaknuo je na za-

hvalnost prvom hrvatskom predsjedniku dr. Franji Tuđmanu i braniteljima „koji su hrabro branili Lijepu našu“.

„Žrtva branitelja ugrađena je u temelje naše domovine. Oni su naši hrvatski mučenici. Zahvalni smo Bogu za majke i očeve koji su stoljećima bili postojani i vjerni hrvatskim i duhovnim korijenima, unatoč burnoj i teškoj, ali slavnoj prošlosti. Kušnje tijekom povijesti, zmajevе prijetnje i zastrašivanja uspjeli smo prebroditi uz Božju pomoć i molitvu krunice“ istaknuo je don Jerolim, naglasivši da je pobjeda ostvarena i uz veliku potporu hrvatskog naroda u inozemstvu, uz molitvu Bogu i s krunicom oko vrata. U teškim danima agresije na Hrvatsku snagu smo nalazili u marijanskim svetištima.

„Hrvatski branitelji obranili su naša ognjišta pod vodstvom prvog hrvatskog predsjednika Tuđmana, hrvatskih generala, časnika i Hrvatske vojske. Osobito su hrvatski branitelji darovali svoje živote za slobodu Lijepę naše. Zahvalni smo Bogu koji nam je po Majci Božjoj pokazivao put ohrabrenja, da smo sa strahopoštovanjem pred Bogom ljudima pokazali hrvatsku odlučnost i da volimo svoju domovinu. Majka Božja bila je za nas utočište u danima progonstva te smo u Bogu našli utjehu, pomoć, obranu i pobjedu pravednosti. I u prošlosti smo uvijek bili povezani u molitvi Mariji“ poručio je don Jerolim, poželjevši da nam Gospa i dalje bude „primjer i putokaz do Isusa Krista koji je središte Crkve i u središtu je naše povijesti, da bdije nad nama i da nas čuva“.

„Zahvalni smo velikom papi Ivanu Pavlu II. koji je svojim moralnim autoritetom prvi priznao Hrvatsku kao suverenu, slobodnu državu. Vjerovali smo Bogu koji obećava mir svome narodu i borili smo se protiv zla i uništavanja. Postilo se, zavjetovalo i molilo. To su činili hrvatski vojnici, Papa, biskupi, svećenici, redovništvo, umjetnici, radnici, težaci i mnogi javni djelatnici u društvu. Svatko je na svoj način dao doprinos miru. Dogodilo se čudo solidarnosti, osobito Hrvata iz inozemstva. Stizali su brodovi s hranom i drugim potrebnim sredstvima za ugroženi hrvatski narod. Nikada ne možemo zaboraviti da su Hrvati u inozemstvu s našim hrvatskim braniteljima bili jedno srce i jedna duša“ rekao je don Jerolim, moleći za milost poslušnosti Božjem glasom i našoj savjesti.

Budući da je taj dan bio i blagdan sv. Ignacija Lojolskog, don Jerolim je istaknuo kako je i sv. Ignacije ispriča bio vojnik.

„Časteći Ignacija Lojolskog ispovijedamo za kon Evandjelja koji je jedina i cjelovita mudrost života. Taj veliki učitelj duhovnosti kršćanskog života imao je oko za postojeće stanje i milosrdnu dušu za ljude. Shvatio je da je milosrđe izričaj najuzvišenije ljubavi prema bližnjemu“ rekao je don Jerolim, dodavši da je sv. Ignacija „milost Božja vodila kroz oluje i bonace života. On je aktualan i za naše vrijeme jer je temeljitim opredjeljenjem za Boga, svojim jasnim moralnim i kršćanskim stavovima pokazao ljudima put do ispravnih načela“ rekao je don Jerolim.

Ignacije je rođen 1491. g. u Španjolskoj u doba kraljevstva i bitaka, vojske i vojnika. „Od svoje mladenačke dobi bio je vojnik pun života i zdravih ambicija. Vjerovao je u Boga, borio se sa španjolskim vojnicima protiv Francuza koji su bili zauzeli područje oko Španjolske. Ignacije i još jedan vojnik čuvali su jedino neosvojeno mjesto unutar jedne tvrđave. Ostali vojnici htjeli su se predati jer pobjedu nisu smatrali izglednom. Ignacije je stao pred vojnike i rekao: „Ne mogu se predati. Zašto bismo odustali? Nema predaje!“ podsjetio je župnik Lenkić.

Na svetkovinu Duhova, braneći tvrđavu Pamplonu, sv. Ignacije bio je ranjen. Nakon ozdrav-

ljenja hodočastio je u marijanska svetišta. „Govorio je da je Bog s njim postupio kao učitelj s djetetom i da bi uvrijedio Božje veličanstvo ako u to posumnja. Osjetio je Božji poziv da postane svećenik i odustao je od vojničke službe. Ignacije je izvrsno koristio darove od Boga, primao Božju snagu, njegovu hrabrost i inteligenciju, služeći Bogu i ljudima. Ignacije je bio prvi general Družbe Isusove kojom je upravljao 15 godina. Isusovci su značajni u prosvjetnom i intelektualnom radu s mladeži, čemu je bio posvećen i Ignacije, kao i duhovnoj formaciji povjerenog puka“ rekao je don Jerolim.

Na kraju mise župnik Lenkić blagoslovio je hrvatsku zastavu dugu šest metara, koja je nakon mise u procesiji odnesena od župne crkve do pakoštanske obale na novouređeno spomen – područje gdje je postavljena na jarbol visine 15 metara. Pakoštanci to mjesto tradicijski zovu štandarac.

Blagoslov i postavljanje te zastave na jarbol na pakoštanskom Trgu kralja Tomislava inicijativa je Udruge hrvatskih branitelja Domovinskog rata iz Pakoštana.

Zastavu su od crkve do obale nosila pakoštanska djeca, kao znak budućnosti i želje da se na mlade prenese poštovanje žrtve za domovinu. Ispred djece su bili križ i hrvatski branitelji.

Bijelo mramorno postolje od kamena plano u koje je uklesan hrvatski grb, s čijeg se jarbola vijori hrvatski stijeg, projektirala je zadarska arhitektica Darka Perinčić, a izradio ga je kamenoklesarski obrt Mali Dolac kod Omiša. Taj je spomen prostor na početku svečanosti na pakoštanskoj rivi također blagoslovio župnik Lenkić.

S pozornice na rivi prigodnu riječ javnosti uputili su trojica govornika: u ime inicijatora podizanja te zastave Boris Bašić, predsjednik Udruge hrvatskih branitelja Domovinskog rata iz Pakoštana, Tomo Medved, ministar hrvatskih branitelja i Milivoj Kurtov, načelnik Općine Pakoštane. Program je počeo minutom šutnje u počast poginulim hrvatskim braniteljima.

Bašić je podsjetio na povijest novouređenog štandarca na kojem se nalazi jarbol za podi-

zanje hrvatske zastave u svečanim prigodama.

„Nekad davno na tom je mjestu šandarac bio mjesto okupljanja, rasprave i razgovora, raznih javnih proglašenja. Služio je i kao stup srama za sve koje se htjelo posramiti pred javnošću ako su počinili nešto nezakonito i loše. Podizanjem hrvatske zastave za koju su mnogi prolili svoju krv, želimo ponovno istaknuti važnost toga mjesta i ulogu toga jarbola s kojeg će se vijoriti hrvatska zastava i predstavljati slobodu i mir“ poručio je Boris Bašić, istaknuvši da će branitelji iz Pakoštana podržati „značaj toga mjesta, da se isticanje hrvatske zastave na vrhu štandarca prenese na mlađe naraštaje i tako sačuva uspomena, vrijednost i simbolika štandarca u budućnosti Pakoštana“.

Izaslanik Vlade RH i njen potpredsjednik, ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved, rekao je da je sretan i ponosan što je u Pakoštanima u prigodi podizanja stijega u zahvalu hrvatskim braniteljima. „Važno je podsjetiti našu javnost kroz što smo prošli u ratu i pozvati sve na zajedništvo, na pozitivan pristup i optimizam, da se znamo nositi sa svim izazovima. Čin postavljanja državnog stijega na jarbol nosi puno značenja u sebi“ rekao je ministar Medved i zahvalio udruzi pakoštanskih branitelja na čelu s Bašićem koji su to inicirali i ostvarili i uz potporu Ministarstva hrvatskih branitelja.

„Neka to bude mjesto okupljanja, sjećanja i mjesto ponosa. Mjesto koje će domoljubnu dimenziju i naše povijesne vrijednosti okupljati i prenositi na buduće generacije. Važno je prenijeti na djecu istinu o Domovinskom ratu, ohrabriti ih da se ne umore i da im inspiracija i uzor budu hrvatski branitelji. Kada im je teško, kad su pred raznim izazovima, neka pogledaju u taj visoko podignuti stijeg, neka u njemu vide svu žrtvu hrvatskih branitelja, da nikad ne odustanu u suočavanju s izazovima“ potaknuo je ministar Medved.

„Ponosni smo na naše hrvatske branitelje i na naša postignuća u proteklih 30 godina. Poglavito smo ponosni na sve naše pobjede. Uoči obljetnice Oluje, majke svih bitaka u Domovinskom ratu, programom u Pakoštanima

započinjemo obilježavanje Oluje koja će se na središnji način obilježiti u Kninu, u znak zahvale svim hrabrim hrvatskim braniteljima koji su dali svoj doprinos i podnijeli svoju žrtvu. Posebna zahvala hrvatskim ratnim vojnim invalidima i obiteljima koji su izgubili svoje najmilije. Njima smo trajno zahvalni i oni su nama u Vladi inspiracija u donošenju teških odluka u izazovnom vremenu“ rekao je ministar Medved, poručivši: „Bez obzira na zahtjevnost i složenost donošenja odluka, nismo smetnuli s uma i zanemarili važnost očuvanja, sjećanja i ponosa na našu pobjedu u Domovinskom ratu. Vjerujem da će taj stijeg podignut visoko na jarbolu našim mladim generacijama biti putokaz i usmjerenje. Kada je teško našim mladima, neka se pogledom na taj stijeg sjete hrvatskih branitelja i naše žrtve koju smo kao narod podnijeli u Domovinskom ratu. Neka i mladima hrvatski branitelji budu inspiracija i svjetionik, osobito u situacijama kad je teško. Neka nikad ne biraju da li ostati živjeti u Pakoštanima i tu graditi budućnost ili ići negdje dalje. Moj poziv je: Ostanite ovdje, gradite budućnost svoje obitelji ovdje, uvijek imajući na umu da sloboda koju uživamo nije darovana, ona je krvlju plaćena“ poručio je ministar Medved.

Pozvao je narod da bude ponosan „na sve što smo zajedno učinili u proteklih 30 godina, da očuvamo snagu i zajedništvo“. Pohvalio je i zahvalio članovima braniteljskih udruga iz Pakoštana „na jedinstvu koje čuvaju u Pakoštanima. Svijetli ste primjer u tome. Očuvajte tu snagu, jer tu snagu moramo očuvati. Smognimo snage za nositi se s izazovima ovoga vremena. Imajmo u sebi vjeru i optimizam jer to nas je vodilo u najtežim danima, kroz povijest i u Domovinskom ratu. Neka dragi Bog čuva sve nas da možemo čuvati našu voljenu Hrvatsku“ potaknuo je ministar Medved, zahvalivši Pakoštancima na svemu što su učinili u Domovinskom ratu, na svemu što čine danas i ubuduće za Lijepu našu.

Načelnik Kurtov čestitao je braniteljima što su organizirali da se vrati „hrvatska zastava na hrvatsku rivu“. To je prvi korak na uređenju Trga kralja Tomislava i Obale Petra Krešimira IV. Taj spoj obale i trga branitelji su krenuli uređivati u sklopu projekta ukupnog uređenja središnjeg

dijela mjesta Pakoštane.

Prije je na tom mjestu bio drveni stup obojan crven – bijeli – plavi i na njemu je bila manja hrvatska zastava, a 1950.-ih godina to su uklonile vlasti kojima je to smetalo.

„Dobra je suradnja Općine s braniteljskom udrugom i izradili smo projekt uređenja trga i obale. Proslavu Dana Općine Pakoštane vezali smo godinama uz naše branitelje. Svake godine prisjećamo se svih poginulih, nestalih, ranjenih i branitelja u poteškoćama i brinemo oko njih“ rekao je načelnik Kurtov.

Nakon govora, Boris Bašić, predsjednik udruge pakoštanskih branitelja podigao je zastavu na jarbol. Za to vrijeme klapa Pakoštane pjevala je himnu Lijepa naša.

Među braniteljima bili su ratni zapovjednici postrojbi Hrvatske vojske i policije predvođeni generalom Antom Gotovinom koji je također sudjelovao u misnom slavlju, Davor Prtenjača, predsjednik Udruge 4. gardijske brigade Zadarske županije, Ivica Vanjak, zapovjednik Poskoka 112. zadarske brigade, hrvatski ratni vojni invalidi i obitelji poginulih hrvatskih branitelja.

Projekt uređenja šandarca financijski i organizacijski podržali su Općina Pakoštane i načelnik Kurtov, Turistička zajednica Općine Pakoštane i njena predsjednica Danijela Vulin te Zadarska županija. „I to je znak kako suradnjom i zajedništvom možemo postići puno toga i ostaviti našoj djeci“ poručio je Boris Bašić u ime udruge pakoštanskih branitelja.

ŽDRELAC: Proslavljen blagdan Gospe od Sniga

Zavjetni blagdan Gospe od Sniga svečano je proslavljen u četvrtak 5. kolovoza u crkvi Gospe od Sniga u uvali Ždrelca na otoku Ugljanu, hodočasničkom Gospinom odredištu koje pripada župi Obračanja sv. Pavla u Kukljici gdje već pet stoljeća hodočaste Kukljčani, Gospini štovatelji pridošli iz drugih hrvatskih krajeva, hrvatski iseljenici koji ljeti borave na rodnom otoku i turisti.

Svečano misno slavlje za vanjskim oltarom

ispred crkve Gospe od Sniga predvodio je don Stipe Breko, mladomisnik Porečke i Pulske biskupije, član javnog vjerničkog društva Omnia Deo. Suslavili su don Mario Akrap, župnik Kukljice, don Ivan Babjak, župnik Dobropoljane i don Ivan Perković, župnik Kistanja, a na raspolaganju za ispovijed bio je don Tomislav Planinić, župnik Pašmana.

„Otkad postoji čovječanstvo, čovjek traga za smislom, srećom, a to je zapravo potraga za Bogom. Mi ljudskim snagama nikad ne bismo mogli doći do Boga. Zato nam se Bog objavio, prije svega Izraelskom narodu, a u punini se objavio kad je Bog, druga božanska osoba, postao čovjekom. Bog je postao čovjekom preko nazaretske djevice, ponizne službenice Marije. Ako je Bog k nama došao po Gospi, to znači da On nama pokazuje i put kako je najlakše doći do Boga, do njega, a to je također preko Gospe, preko Marije. Dakle, k Isusu po Mariji“ poručio je don Stipe, rekavši da je smisao kršćanskog života „da sudjelujemo s Isusom u spašavanju svijeta i širenju Kraljevstva Božjeg u srcima drugih ljudi“.

„Prije svega, Bog se mora roditi u našim srcima. Pošto je Marija rodila Boga za ovaj svijet, ona nam pomaže da se Bog rodi i u našim srcima. Da bismo Boga donijeli drugima i Kraljevstvo Božje širili ljudima, potrebno je da iz trenutka u trenutak vršimo volju Božju. Ali, mi smo grešni. Idemo po svome. Marija je bezgrešna. Ona je milosti puna, kako je arkandeo rekao. I Marija je svakog trenutka svoga života vršila volju Božju. Njen životni moto bio je ono što je rekla arkandelu Gabrielu: „Neka mi bude po Riječi tvojoj“, iz trenutka u trenutak. I podno križa dok je gledala svoga Sina kako umire u strašnim mukama, ona je samo govorila „Neka mi bude po tvojoj riječi“, volja Božja neka se vrši u mom životu. Marija nam pomaže da vršimo volju Božju u svom životu i tako donosimo Boga drugim ljudima. Naš narod kaže: Tko Mariju ljubi, taj se ne gubi“ istaknuo je propovjednik Breko.

Don Stipe je razlagao kako se Marija odnosila prema događajima i kada ih nije razumjela. „Da bismo razumjeli Božju riječ, Crkvu što naučava, Papu o čemu govori, stanje u svijetu što

se događa, potrebno je imati duha Božjega. A duha Božjega dobivamo, prije svega, vjerom. Da bismo imali vjeru, potrebna je molitva. Molitva je odnos čovjeka s Bogom. To je moje računanje s Bogom. U vremenu kad imamo puno informacija sa svih strana, ako nemamo Božje svjetlo, svjetlo Božje vjere, mnoge stvari ćemo krivo zaključivati, po svome i bit ćemo na krivom putu“ upozorio je don Stipe.

Tumačeći Evanđelje prema kojemu „Josip i Marija nisu razumjeli riječi koje im je rekao Isus“, don Stipe je rekao da se Marija prema tome odnosila na način da je „sve te uspomene brižno čuvala u svom srcu“. Na drugom mjestu u Evanđelju piše: „Marija pohranjivaše u sebi sve te događaje i prebiraše ih u svom srcu“.

„Marija nije težila tome da mora sve razumjeti, da joj bude jasno. Jer naš Bog, naša vjera je otajstvo. Ja ne vjerujem i ne želim vjerovati u Boga koji može stati u moj razum. Bog je veći od moga razuma i od moga srca. Pred Bogom padam na koljena i pred Bogom se divim. Marija razmišlja i prebire u svom srcu. To je molitva. Molitva nije razumijevanje, nego divljenje pred otajstvom i povjerenje u Boga, vjera u Boga. Misterij naše vjere dovodi me do klanjanja, do divljenja, do molitve. A duh uzdiže čovjeka Bogu“ istaknuo je don Stipe. Marija je kroz čitav svoj život razmišljala o pravcu svoga sina Isusa. „Dok god je nešto radila, ona je srcem i razumom bila usmjerena prema svome Sinu. Živjela je za njega. Donijela ga je na ovaj svijet za nas, za naš spas. On joj je bio sve. Marija je uvijek bila usmjerena na Isusa. I onoga dana kad je Isus otišao od nje javno djelovati, s 30 godina, Marija se nikad nije srcem odvajala od svoga Sina. Uvijek je bila vezana s njim. To je njena neprestana molitva. To znači biti neprestano u Božjoj prisutnosti“ rekao je don Stipe.

Istaknuvši da je „Marija primjer osobe koja je bezgrešna, koja je,

Andeo je rekao, milosti puna“, don Stipe je podsjetio da „mi nismo milosti puni. Naš razum i srce često lutaju u krivim mislima, razne napasti i kušnje salijeću nas sa svih strana. Da bismo i mi došli do stava kojeg ima Marija, da budemo usmjereni na Isusa i u Božjoj prisutnosti cijeli dan, u stavu neprestane molitve, potrebno je vježbati se u molitvi. Potrebno je svakog dana naći trenutak u danu kad ćemo se povući, biti u miru s Bogom i moliti se Bogu. Razmatrati o Bogu, razmišljati o Isusovom životu, o Mariji, o otajstvima vjere, da bismo mogli biti stalno u Božjoj prisutnosti, da bismo postepeno došli do habitualne usmjerenosti na Boga“ potaknuo je don Stipe.

Upozorio je kako „danas među ljudima, i u Crkvi, vlada napast da akcija i djelovanje imaju prednost pred molitvom. Ljudi često kažu: „Ako ću moliti, kad ću raditi? Treba raditi. Nema se vremena za molitvu“. Često je to stav i u Crkvi. U Crkvi postoji puno dobrih planova, o tome je govorio i papa Franjo, puno lijepih

planova za pastoral, djelovanje, no plodova je, nažalost, malo. Zato jer računamo na svoje snage. Ne računamo s Bogom ni s molitvom. Moramo prepoznati Boga u molitvi da bismo ga mogli donositi drugima, da bismo mogli djelovati i biti u kršćanskoj akciji“ poručio je don Stipe.

Podsjetio je na misao teologa Urs von Balthasara: „Onaj tko lice Božje ne poznaje iz kontemplacije, iz molitve, neće ga prepoznati u akciji, čak ni onda kada mu ono sjaji s lica poniženih i povrijeđenih“. Ako osoba nema iskustvo Boga u sakramentima, u misi, ispovijedi, molitvi, tada neće Boga prepoznati ni u svom bratu, u bližnjemu, rekao je don Stipe, naglasivši da je „iz molitve ostvariva akcija unutar koje je neprestana molitva“.

Propovjednik je istaknuo da bi nam, što god radimo, na srcu trebala biti slika Isusa Krista; sve što radimo, da radimo na veću slavu Božju.

Za doći do toga, „Gospa nam je dala idealnu molitvu koja je dostupna u svim prilikama i neprilikama, koja je djelotvorna u svim teškoćama i mukama, a to je molitva krunice“ o čijoj važnosti govore i crkveni dokumenti.

„Gospa koja se ukazuje diljem svijeta, svugdje potiče na molitvu krunice. Ona je itekako važna. Papa Pio XII. je 1951. g. u svojoj enciklici rekao: „Velika je nada koju polažemo u svetu krunicu da ozdravimo od zla koja pogađaju naše vrijeme. Crkva će se moći neustrašivo suprotstaviti paklenom neprijatelju ne oružjem, ne ljudskom moći, nego božanskom pomoći koju zadobivamo po molitvi svete krunice, ja-koj poput Davida s praćkom“. Dakle, papa Pio XII. kaže da je krunica kao Davidova praćka i s njom se možemo suprotstaviti paklenom neprijatelju. Svemu onome što nas napada i muči, krunica je lijek. To nas uči Crkva“ naglasio je don Stipe.

„Papa Lav XIII. kaže da je molitva krunice čudesna molitva koja je isprepletena anđeoskim pozdravom, Zdravo Marijo, a u nju je uvrštena i Gospodnja molitva, Oče naš. Ali krunica je protkana zahtjevom da u nutrini, u srcu razmišljamo o svetim otajstvima. Krunica ima dva aspekta: usmena molitva gdje molimo Oče

naš, Zdravo Marijo, Slava Ocu, a drugi aspekt je razmatranje, razmišljanje, kontemplacija“ rekao je don Stipe, pojašnjajući zašto nije ispravno kad ljudi kažu da je „krunica dosadno ponavljanje jednoga te istoga“.

„Neki krunicu uspoređuju s nekim istočnjačkim mantranjima. To je potpuno krivo. Papa Pio XII. kaže da je pobožnost jednako kao i ljubav. Puno puta ponavljanje istih riječi ne izriče uvijek isto, nego uvijek nešto novo. Poput zaručnika koji nema bogatstvo riječi kojima bi izrazio ljubav svojoj zaručnici i neprestano joj ponavlja volim te, volim te. To nije uvijek isto. To je uvijek novi osjećaj, novi izražaj ljubavi. Tako i mi Gospi. Ponavljajući Zdravo Marijo, svaki put iznova, na novi način kažemo Volim te, Marijo, Volim te, Marijo, ljubim te“ rekao je don Stipe.

„Drugi aspekt molitve krunice je nužni i bitni dio. To je meditacija, razmatranje o otajstvima Isusovog života. Papa Pavao VI. rekao je da je krunica bez razmatranja kao tijelo bez duše. Kao što je tijelo bez duše hladno, tako je i krunica bez razmatranja neplodna i mrzla. Papa kaže da onda upadamo u napast da nam molitva krunica postane mehaničko opetovanje formula te se suprotstavljamo Isusovoj opomeni: ‘Kad molite, ne blebećite kao pogani. Misle da će s mnoštvom riječi biti uslišani’“ upozorio je don Stipe, rekavši da „molitva krunice zahtjeva razmatranje, razmišljanje o Isusovom životu, o njegovoj smrti i proslavi u nebu“.

„Krunica je dar Majčina srca. Marija je bila prisutna za vrijeme Isusovog djetinjstva, za njegovog života i u dramatičnom trenutku na kalvariji, bila je prisutna podno križa. Marija je vidjela Isusa kad je uskrsnuo, bila je prisutna kad je bio događaj Duhova, kad se Crkva očitovala svijetu. Marija je uznesena kod svoga Sina dušom i tijelom u nebo. I ona sve te događaje ima pohranjene u svom srcu“ rekao je don Stipe, podsjetivši na misao umirovljenog pape Benedikta XVI.: „Moleći se Mariji, tražimo pristup njenom otvorenom srcu da bismo preko njenog srca došli do srca Isusova“.

Moleći krunicu i razmatrajući otajstva posuđujemo Marijina sjećanja, sjećanja iz njenog srca,

iz dubine njene duše. Zato, kad moli krunicu, kršćanska zajednica preuzima Marijina sjećanja i njen kontemplativni pogled, rekao je Ivan Pavao II.

Propovjednik je potaknuo da prema metodi sv. Ignacije Lojolskog, kad molimo krunicu, u razmatranju upotrijebimo pet osjetila: da gledam, slušam, mirišem, kušam i opipom dotičem; kad razmatram Muku Kristovu, žalosna otajstva, da vidim kako Isusu probadaju ruke i noge, da gledam, da budem s Marijom podno križa, da dotičem, da plačem – to je molitva krunice“ rekao je don Stipe.

„Svrha molitve uopće i krunice je preobrazba našeg srca, da bismo bili poput Isusa, da drugima donosimo Boga, vječno spasenje. Kad smo u molitvi, družimo se s Bogom. Započinjući prijateljski razgovor s Isusom i Marijom, u razmatranju otajstva krunice i blagujući tijelo Kristovo, možemo postati njima slični. Možemo od tih najuzvišenijih uzora naučiti živjeti ponizno, skrovito, strpljivo i savršeno. Ako se družim s Isusom i Marijom, bit ću poput njih, moje srce će se širiti za Boga i za bližnjega. Molimo da nam Marija udijeli srce spremno za Boga, da se otvorimo njoj i njenom Sinu, da se otvorimo molitvi i da po molitvi budemo slični njenom sinu Isusu“ potaknuo je don Stipe Breko.

Nakon mise održana je procesija brodovima kada se Gospin kip prenio iz Ždrelca morskim putem u brodu do župne crkve Obraćanja sv. Pavla u Kukljici.

Koliko su vjernici zahvalni Gospi za zagovor i uslišane molitve pokazuju i mnogi zavjetni darovi, brojni zlatni nakit kojega su darovali vjernici, kojim je okićen kip Gospe Snježne s Djetetom Isusom u naručju.

Don Stipe je prvi put bio u Ždrelcu 2013. g. kada je krenuo na svećenički put. Tada je ministrirao na misi blagdana Gospe Snježne u Ždrelcu te je izrazio radost što je kao mladomislak opet u Ždrelcu.

Ovogodišnja svetkovina Gospe od Sniga slavila se 507. godinu u nizu. Don Mario Akrap, župnik Kukljice, rekao je da je slavlje Gospe od

Sniga počelo 1514. g. „Pred neverom ribari su se povukli u tjesnac Ždrelac. Na mjestu gdje se sad nalazi crkva Gospe od Sniga pronađena je Gospina slika koju su ribari ponijeli sa sobom u župnu crkvu u Kukljicu. Kad su došli u kukljičku župnu crkvu sutradan, vidjeli su Gospine slike nema. Opet su se vratili u Ždrelac i našli su Gospinu sliku na istom mjestu gdje su je našli prvi dan, bio je to 5. kolovoza. Iz toga su zaključili da Gospa želi da se tu izgradi crkva Gospi u čast. Procesije su u početku bile s Gospinom slikom koja je u Ždrelcu pronađena, a sada se nalazi u Restauratorskom zavodu. U 18. st. kupljen je Gospin kip koji svake godine u procesiji nose djevojke iz župe Kukljica odjevene u bijelo. Gospin kip bude u župnoj crkvi Obraćanja sv. Pavla od 5. kolovoza do blagdana Male Gospe, 8. rujna. Na Malu Gospu Gospin kip vraća se u crkvu Gospe od Sniga u Ždrelac i u toj crkvi bude cijele godine, osim mjesec dana od Gospe od Sniga do Male Gospe, kada „Gospa dođe kod nas doma“, kažu Kukljičani“ rekao je župnik Mario Akrap.

Na proslavi u Ždrelcu uvijek se istakne i povezanost sa Svetim Ocem; vijori se vatikanska zastava, a misa se svake godine slavi ispod latinskog jedra koji se nalazio na Forumu, pod kojim je sv. Ivan Pavao II. molio kad je bio u pohodu Zadru 9. lipnja 2003. g. „Tadašnji kukljički župnik Jerolim Lenkić uspio je osigurati da to imamo. Milost je da imamo jarbol i jedro ispod kojega je molio sv. papa Ivan Pavao II., jer bilo je puno kandidata koji su htjeli imati to papinsko jedro“ rekao je župnik Akrap.

UGLJAN: Blagoslov ikone Gospe Ugljanske u župi Uznesenja BDM u Ugljanu

Ikonu Gospe Ugljanske u župnoj crkvi Uznesenja BDM u istoimenoj župi u Ugljanu na otoku Ugljanu blagoslovio je o. Jozo Milanović, OSB, za vrijeme svečanog misnog slavlja koje je predvodio u nedjelju 8. kolovoza.

Ta je ikona ponovno oživljavanje prikaza Gospinog lika koji se nalazi na poznatom sakralnom umjetničkom djelu Ugljanski triptih iz 14. st., a sada se putem te nove ikone predaje puku na javno čašćenje. To je ideja i inicijativa don Marka Dokoze koji je ugljanski župnik go-

dinu dana.

„Po dolasku u župu Ugljan raspitivao sam se o običajima u župi u kojoj se Velika Gospa svetkuje kao naslovnica i zaštitnica župe. Župljani su mi pokazali kip Gospe Lurdske koji se prigodno iznosio za štovanje uz svetkovinu Velike Gospe. Taj kip, ikonografski, nije primjeren za Veliku Gospu i nema umjetničku vrijednost. Nedostajao je specifičan Gospin lik koji bi bio ikonografski prikladan za štovanje na Veliku Gospu, ali i umjetnički vrijedan“ rekao je ugljanski župnik Dokoza.

U razmišljanju kako obogatiti štovanje Velike Gospe u župi i izvanjskim čašćenjem, jedno jutro u župnoj crkvi došlo mu je na um: „Pa postoji Ugljanski triptih“.

„Ta vrijedna umjetnina iz 14. st. povezuje se s Ugljanom, koja se u prošlosti vjerojatno nalazila u kapeli nekog dvorca, privatne kuće. Tu sliku ugljanski župnik don Amos Rube Filipi pronašao je u dvorištu seoske kuće u Ugljanu 1954. godine. Slika je bila jako oštećena. Restaurirana je i pohranjena u postav Stalne izložbe crkvene umjetnosti u Zadru. U središnjem dijelu triptiha nalazi se prekrasan Gospin lik pa je moja ideja bila: Ajmo napraviti svojevrsnu repliku, Gospin lik, ikonu koja će se nadahnjivati tom ikonom triptiha iz 14. st. pred kojom su generacije Ugljanaca molile. Da prikaz Ugljanske Gospe bude nadahnut likom Gospe s triptiha iz 14. st. Sada župa Ugljan uistinu ima osobiti Gospin lik, sliku koja je i umjetnički vrijedna“ rekao je don Marko, radostan što su ugljanski župljani prepoznali vrijednost te inicijative te su podržali Gospino čašćenje koje će se ubuduće odvijati i pred tom ikonom koja je autentični prikaz Gospe, specifičan za župu Ugljan.

Dimenzije ikone su 52 cm x 82 cm, tolika je veličina Gospinog lika i na Ugljanskom triptihu. Na triptihu se nalazi još osam slika iz Isusovog života. Na novoj ikoni Ugljanske Gospe u gornja dva ugla je prizor Navještenja. Umjetnica koja je autorica ikone željela je ostati anonimna. U procesiji na Veliku Gospu u Ugljanu ubuduće će se nositi ta ikona, a tijekom godišnje ikone će se nalaziti u novouređenoj niši u

ugljanskoj župnoj crkvi, nasuprot bočnih vrata crkve.

Don Marko je želio da prikaz Gospe bude ikona jer je i triptih iz 14. st. slikan u tehnici ikone. „Zadar je uvijek bio mjesto susreta Istoka i Zapada. Ikona je bliska oku našeg čovjeka, iako se to malo izgubilo zbog povijesnih okolnosti. Ali ikona nije strana u pobožnosti našeg naroda. Naš narod je uvijek bio na granici između Istoka i Zapada. Narod je prihvatio i ikonu Ugljanske Gospe i to čašćenje će zaživjeti“ rekao je don Marko.

Trodjelna slika s prikazom Bogorodice s Djetetom u središnjem polju, kada je 1954. g. pronađena, restaurirana je u Restauratorskom zavodu tadašnjeg JAZU-a u Zadru. Triptih je bio loše sačuvan, ali vidjelo se da je to jako vrijedno djelo kasnog romaničkog slikarstva.

Vrijednu studiju o Ugljanskom triptihu 1964. g. napisao je hrvatski povjesničar umjetnosti, akademik Ivo Petricioli, koji je s vrijednošću toga djela upoznao širu javnost. Petricioli je ukazao na sličnost Ugljanskog triptiha s drugim djelima europske slikarske baštine, među kojima su triptih u zbirci Tyssen-Bornemisza i triptih u zbirci Stoclet te djela u domaćoj baštini, poput zadarske Bogorodice benediktinki. Zaključio je da je Ugljanski triptih “produkt venecijansko-jadranskog kasnobizantskog slikarstva iz početka 14. st”.

Nakon temeljitog čišćenja triptiha, jer je bio opet oštećen od čuvanja u skloništu tijekom Domovinskog rata, „uočene su likovne odlike slikarske tehnike te umjetnine, kao što su puncirane aureole na zlatnoj podlozi, specifični linearizam u oblikovanju draperija, izrazite kolorističke vrednote te ikonografski elementi, osobito na prizorima s krila triptiha“. Ugljanski triptih je u svom središnjem polju vezan uz bizantsku tradiciju, a uz kasnoromaničke i bizantske sheme, uvodi i izražajne gotičke inovacije u prikazu likova i kompozicijskih odnosa, što Ugljanskom triptihu daje posebno mjesto u okviru jadranske likovne kulture ranog 14. stoljeća.

U propovijedi misnog slavlja o. Jozo govorio je o potrebi da vjernik živi u sigurnosti kako mu

Bog želi dati ono što je najbolje za osobu, pa i kada to ne prepozna u nekim teškim situacijama. Najizvršnji primjer takvog odnosa s Bogom i povjerenja u Njega u svim kušnjama je Majka Božja, Marija.

Evangelje opisuje kako je Isus nahranio izgladnjelo mnoštvo. Ljudi su pošli za Isusom i očekivali da Isus ponovi čudo da nahrani ljude. „A Isus ne ponavlja to čudo. Nego govori o nekom drugom kruhu, kruhu života, kruhu živom koji je s neba sišao, koji je takav kruh da tko taj kruh blaguje, živi uvijek. I ljudi na to mrmljaju, jer ne vjeruju, ne razumiju. A prethodno su vidjeli čudo koje je Isus učinio“ rekao je o. Jozo, istaknuvši Božju riječ: „Ja sam kruh života, govori Gospodin“.

Propovjednik je rekao da su bila velika čuda i kad je Isus nahranio izgladnjelo mnoštvo i kad je Bog hranio svoga proroka Iliju i doveo ga do brda Horeba, prema prvom čitanju. „U drugom čitanju navješteno je nešto još čudesnije. Isus je ljubio nas i sebe predao Bogu kao prinos, žrtvu Bogu na ugodan miris. Toliko nas je ljubio da je sebe predao pod prilikama kruha i vina. Dakle, Isus ne samo da nam daje kruh, za tijelo koje imamo. I tijelo je sveto, to je Božji dar, Bog ga je stvorio. No, Isus ne daje tek kruh koji drži u ruci, nego on sam postaje kruh i daje nam sebe. Dakle, ne nešto svoje, nego sebe. To je neizmjerne više od onoga što su Izraelci blagovali dok su išli kroz pustinju, kad su jeli manu ili kruh koji je jeo Ilija pa došao do gore Horeba“ istaknuo je o. Jozo, poručivši: „Bog nam želi dati kruh koji nas neće dovesti do vrha, do neke gore, nego do neba. Prema nebu. Bog želi dati neizmjerne više, do gore je prekratko. Otac nebeski poslao nam je svoga Sina da nas dovede u nebo, ne tek do gore Horeba. Bog daje nove darove i uvijek veće. Mi te darove ne možemo dokučiti svojom pameću, ali vjerujemo da će Bog koji nas je s ljubavlju stvorio ispuniti svoja obećanja, koji nas je mnogim darovima obdario i u Sinu svome za nas se žrtvovao na križu, što nam je obećao“ istaknuo je o. Jozo.

Bog je čovjekovo dostojanstvo divno stvorio i još divnije obnovio te je propovjednik podsjetio kako je prvi Adam sagriješio, ali Bog nam je u svojoj dobroti i u novom Adamu, Isusu Kri-

stu, „dao još neizmjerne više, još divnije. Bog nam je u novoj Evi dao neizmjerne divnije od onoga što je Eva imala u raju zemaljskom“.

„Kad se nešto dogodi u našem životu, čini nam se da nam je Gospodin nešto oduzeo. Čini nam se da dobri Otac neće uslišati naše molitve pa smo žalosni. I Židovi su mrmljali, jer Isus ne ponavlja čudo. A Isus priprema još veće čudo, još divnije. On sam će postati kruh kojim će nas hraniti da možemo doći do neba, a ne do Horeba.

Još divnije – taj komparativ trebamo upamtiti! Jer inače ćemo se u životu stalno spoticati, misliti da nam je Bog oduzeo nešto, npr. zdravlje. Zaključak je, kako Otac nebeski može učiniti da njegovo dijete nešto boli? Je li to smisao mog života, je li mi Otac nebeski nešto oduzeo? Ne zato, nego za nešto još divnije. Što Bog radi s mojom bolešću, ne znam, ali Bog priprema nešto divnije. Ni otac zemaljski ne bi dao muku svome djetetu bez smisla, bez razloga. Ako nam je Bog nešto oduzeo, ako nešto nije po našoj volji, znači da jest po Njegovoj volji koja je za nas neizmjerne, neizmjerne bolja. Bogu ništa ne treba, nego meni. Božje želje su bolje nego što ja mogu zaželjati. To nas treba u životu držati – čekati što će se dogoditi još divnije“ ohrabrio je o. Jozo, upitavši, „što nam Bog još treba dati, ako nam je Sina svoga dao“ te i sam Gospodin postaje kruh.

„Gospodin se na Golgoti ispekao kao kruh. Od toga ćemo tako živjeti, imati takvu popudbinu, da možemo doći do neba. Što nam još može dati Otac nebeski? Ja sam kruh živi, govori Isus“ istaknuo je o. Jozo, potaknuvši da idemo putem kruha, putem kojim je naš Spasitelj išao, štoviše, on sam je postao kruh.

„I mi pričešćeni Isusom koji je kruh živi trebamo biti kruh, vjerujući da je to ono bolje, odnosno najbolje, da je to put kojim se sigurno stiže do neba. Bog daje najbolje. Naravno, nije lako biti kruh. Koliko treba muke dok se kruh pripremi? Od sijanja, gnojenja, oranja, poslije žeti, mljeti, peći. Mi bismo htjeli biti nekakav kruh, ali i reći: ‘Gospodine, nemoj nas mljeti, nemoj me peći. Nemoj da se što dogodi’. Pogotovo kad nas netko počne iskorištavati ili kad

majka kaže da su joj djeca svu snagu potrošila, da se za njih žrtvuje. Pa zašto živiš, nego da se drugi tobom hrane, da te drugi potroše, blaguju. To nam je Isus pokazao.

I mi trebamo dijeliti tu Isusovu istinu, i mi trebamo postati kruh. I da hodeći tim putem ne mrmljamo, poput Židova, nezadovoljni što nam Gospodin nije uslišio naše želje. Kakvih sve želja mi imamo i uključimo ih u svoje molitve? Hvala Bogu da Gospodin nije uslišio sve moje želje. To bi bila tragedija. Nego, neka bude ono što je On zaželio za mene i kako je Marija molila, a i mi bismo trebali njenim riječima moliti: 'Neka mi bude po riječi tvojoj'. Gospodine, neka u mom životu bude ono što si ti meni zaželio, a to je neizmjereno, neizmjereno više nego mi možemo zaželjeti" poručio je o. Jozo Milanović.

LUKORAN: Procesija s kipom sv. Lovre prvi put održana u župi sv. Lovre u Lukoranu

Blagdan sv. Lovre svečano je proslavljen u utorak 10. kolovoza u župi sv. Lovre u Lukoranu na otoku Ugljanu, gdje se nalazi najstarija ugljanska župna crkva sv. Lovre iz 11. st. te je u župi Lukoran prvi put održana i svečana procesija s kipom sv. Lovre.

Svečano večernje misno slavlje u župnoj crkvi sv. Lovre u Lukoranu predvodio je don Slavko Ivoš, župnik Silbe, Oliba i Premude.

Svećenici i puk krenuli su u procesiju s kipom sv. Lovre od stare lukoranske župne crkve sv. Lovre, hodeći jedan kilometar lukoranskom glavnom cestom do nove župne crkve sv. Lovre. Tijekom procesije predvoditelj slavlja Ivoš nosio je relikvijar s moćima sv. Lovre, dragocjenost koju župa posjeduje, a suslavitelj don Tomislav Končurat, svećenik rodom iz obližnje župe Kali, tijekom procesije predvodio je pjevanje Litanija svima svetima. Suslavili su i lukoranski župnik Marko Dokoza i Anton Budinić, svećenik Krčke biskupije rodom iz Malog Lošinja, koji pohađa studij Moralne teologije u Rimu.

Procesija s kipom sv. Lovre želja je lukoranskog župnika Dokoze što su župljani s radošću

prihvatili, govoreći kako nikad nisu imali tako svečanu proslavu svoga naslovnika i zaštitnika. Koliko časte sv. Lovro, pokazuju i crkvene pjesme koje su pjevali sv. Lovri i njegovom mučeništvu u čast.

„U poštovanju naše crkvene povijesti, želio sam pokrenuti procesiju zato što je stara župna crkva sv. Lovre vrijedno svjedočanstvo vjere i crkvenosti na otoku Ugljanu proteklih stoljeća. Stara crkva sv. Lovre nadilazi granice župe Lukoran. U toj crkvi ugljanski vjernici okupljali su se sedam stoljeća, dok nisu bile osnovane druge župe na otoku. Tu su slavili otajstva vjere, primali sakramente, oko te crkve je groblje pokojnika naših župljana. Želio sam da procesija od stare do nove župne crkve sv. Lovre, u kojoj se župljani okupljaju 150 godina, bude izvanjski znak kontinuiteta u življenju našeg župnog zajedništva. Želio sam da stara crkva sv. Lovre gdje se okupljamo prigodno, bude povezana s novom crkvom i kroz čin procesije. Da se pokaže kontinuitet u nasljeđu naših predaka, da se podsjetimo na našu povijest, na ljude koji su toliko stoljeća molili u staroj crkvi sv. Lovre i nama ostavili kult čašćenja sv. Lovre u baštinu“ rekao je župnik Dokoza.

Nova, velika župna crkva sv. Lovre u Lukoranu s dvije bočne lađe izgrađena je 1878. g., a sadašnji kip sv. Lovre u crkvi nalazi se od 1967. g. Stara župna crkva sv. Lovre izgrađena je 1068. g.

Uz dvije crkve posvećene sv. Lovri u Lukoranu, sv. Lovre je naslovnik i župe u Kalima na otoku Ugljanu, gdje se sv. Lovre također svečano slavi. To pokazuje koliko su se ugljanski vjernici utjecali tom ranokršćanskom mučeniku.

Lukoran, Ugljan i Kukljica najstarije su župe na otoku Ugljanu. Na brdu Šćah iznad Lukorana nalaze se ostaci ilirske gradine. Koliko je Lukoran bio jezgra, matica i najveća vjernička zajednica na Ugljanu, u čijoj su se crkvi sv. Lovre okupljali brojni otočani, govori i podatak da su upravo od župe Lukoran nastale nove otočne župe, Sutomišćica, a prije 250 godina Preko.

Na bogatu prošlost i značaj štovanja sv. Lovre u Lukoranu u propovijedi je ukazao i don Slavko Ivoš, rekavši da je vrijedno razmatrati kako

je sv. Lovre nadahnjivao naraštaje Lukoranaca, Kaljana i naraštaje vjernika u cijeloj Crkvi.

„Stara srednjovjekovna crkva sv. Lovre u Lukoranu je majka crkva mnogim crkvama na otoku Ugljanu, odnosno ugljanskim župama, Lukoranu, ali i Sutomišćici i Preku. Ta je crkva stara 1000 godina, poslije je nadograđivana i obnavljana. Štovanje sv. Lovre upućuje na veliku starinu u Lukoranu i Kalima, upućuje na benediktince koji su bili na ugljanskom brdu Sv. Mihovil i u gradu Zadru, gdje su širili kult svetaca iz Rimskog kanona“ rekao je don Slavko. Lukoran u don Slavku budi drage uspomene. U toj je župi svojevremeno predavao vjeronauk, bio je tu na krizmi 1985. g. i na izložbi o glagoljici povodom jubilarne godine slavenskog apostola Metoda održanoj u župnoj kući.

„Sv. Lovre nadahnjuje naraštaje kršćana po cijelom svijetu. Živio je u 3. st., rođen je u rimskoj pokrajini Hispaniji, danas Španjolskoj, gdje ga je upoznao Siksto koji će kasnije postati papom. I prije nego je postao papom, Siksto je Lovru pozvao k sebi, poveo ga je sa sobom i poučio u vjeri. Lovre je bio mladić u kojemu je Siksto prepoznao vrijednost za kojega se vriedilo potruditi, poučiti ga u vjeri. Kad je po-

stao papom, imenovao je Lovru arhidakonom, naddakonom Rimske Crkve, a bilo je sedam đakona“ rekao je don Slavko, podsjetivši da je đakonat prvi stupanj svetoga reda. Drugi je svećeništvo, treći biskupstvo, a đakoni su pomoćnici svećenika i biskupa.

Uloga đakona osobito je važna u caritasu Crkve i u liturgiji. „Upravo tu službu obavljao je sv. Lovre u vrijeme kada Crkva nije bila slobodna. Živio je u vrijeme cara Valerijana koji je s drugim carevima okrutno progonio kršćane i Crkvu. Valerijan je najprije dao uhvatiti papu Siksta II. i dao ga je ubiti, čije smo se smrti spomenuli 6. kolovoza. Ta smrt teško je pogodila sv. Lovru“ rekao je don Slavko, citirajući i razgovor između sv. Lovre i Siksta koji odlazi u smrt.

„Kamo odlaziš, svećeniče, bez mene? Ja koji sam ti služio u liturgiji. Kako to da me sada napuštaš, mene, koji sam ti bio vjeran?“ rekao je sv. Lovro Sikstu. A sv. Siksto prorekao je i skorbu Lovrinu smrt. Valerijan je dao uhititi i sv. Lovru koji je bio rizničar Crkve u Rimu. Car se htio domoći te riznice, blaga Crkve i tražili su od Lovre da tu riznicu preda.

„Lovre im je rekao: „Dajte mi tri dana, moram

sakupiti, prikupiti to blago“. I Lovro je otišao najprije zatvorenima, a onda svim drugim kršćanima, da ih ohrabri u vjeri. Nije skupljao crkveno blago, nego je pokupio sve bolesne, hrome, doveo ih pred cara Valerijana i rekao: „Evo blaga Crkve!“.

Taj čin može izgledati sentimentalno, ali to je stvarnost. Blago Crkve nije njeno zlato, nego blago su njeni vjernici, članovi Crkve, kršćani. Time Lovre nije prevario Valerijana, koji se zbog toga osjetio prevarenim te je dao mučiti Lovru 10. kolovoza 258. g.“ rekao je don Slavko. Lovre je stavljen na gradele, roštilj. Prema predaji, u svojim mukama je rekao: „Ova strana je već gotova, okreni na drugu stranu“.

„Za sv. Stošiju koja je mučena 150 godina poslije sv. Lovre, kaže se da je u njoj bila jača vatra vjere od vatre koja ju je okruživala. To se može reći i za sv. Lovru. Tko je zapaljen Kristovom vjerom, tomu ne može naškoditi vanjska vatra. Sv. Lovre je ubijen teškom smrću, prženjem na vatri, ali njegova vjera bila je jača od vatre. Nije se odrekao vjere u ime slobode i svoga oslobođenja. Radije je umro u vatri nego da izda Krista“ istaknuo je don Slavko, naglasivši kako je evanđelje o zrnu koje umire i onome da nalazi svoj život onaj tko ga gubi, teško za živjeti i ostvariti.

„Ako mi tko hoće služiti, neka ide za mnom, i gdje sam ja, ondje će biti i moj služitelj. Ako mi tko hoće služiti, počastiti će ga moj Otac“ podsjetio je propovjednik na Isusovu riječ, upozorivši da živimo u vremenu kada se ljudi udaljavaju ne samo od svake pomisli na smrt, nego i od svake pomisli na žrtvu, poteškoće.

„U svijetu je popularno uživanje, samo zabava. Ali, u tome nema života. Uživanje, radost, snaga i zadovoljstvo su tek onda kada za nešto trošimo sebe. Svijeća ne daje svjetla ako ne nestaje. Svijeća svijetli tako što nestaje, što se troši. Svaki kršćanin po primjeru Isusa Krista pozvan je trošiti sebe, biti svjetlo u svojoj okolini. To danas nije popularno. To izaziva podsmijeh mnogih. Ali, drugog puta nema“ poručio je don Slavko, upozorivši da će doći do propasti naše civilizacije i Europe ako se odrekne muke i smrti našeg Gospodina, a time i uskrsnuća Isu-

sa Krista.

„Smisao života je da se dajemo, žrtvujemo, ako ljubimo braću i sestre. Ne da se čuvamo, nego da se dajemo, da se trošimo. Problem Europe je ako se mijenja taj mentalitet. Naše vrijeme sve više sličići vremenu u kojemu je živio sv. Lovre. To je bilo pogansko vrijeme. Kršćani u tom svijetu bili su velika manjina. Ali, bili su sol zemlje i svjetlo svijeta. Iako malobrojni, bili su toliko prisutni da su ih carevi progonili, željeli su ih iskorijeniti, ali nisu uspjeli. Krv mučenika sjeme je kršćanstva“ poručio je don Slavko, naglasivši da je vrijeme koje živimo izazov za našu egzistenciju uopće, ne samo za našu vjeru.

„Ili ćemo biti za život vječni, za Isusa Krista, ili protiv Krista, za smrt vječnu. Želim vas ohrabriti. Gospodin je rekao da će biti s nama sve do svršetka svijeta. Njegova riječ nije lažna riječ nego je istinita. Crkva kroz povijest na različite načine raste i pada, ali živi i traje. Isus je s njome, rekao je, sve do vrata paklenih, ali vrata paklena neće je nadvladati“ poručio je don Slavko, potaknuvši da ne proklinjemo tamu našeg vremena, nego da budemo svjetlo u svojoj okolini, da bude manje mraka, po primjeru sv. Lovre.

UGLJAN: Proslava blagdana svetog Hipolita u crkvi sv. Hipolita

Blagdan svetog Hipolita, ranokršćanskog svećenika i mučenika iz 3. st., svečano je proslavljen u crkvi sv. Hipolita u župi Uznesenja BDM na otoku Ugljanu u petak, 13. kolovoza. Svečano misno slavlje u crkvi sv. Hipolita predvodio je don Mirko Vidović, a suslavio je ugljanski župnik Marko Dokoza.

Crkva sv. Hipolita stara je više od osamsto godina, a u posljednjih desetak godina obnavljana je sredstvima Ministarstva kulture RH i darovima župljana. Zbog procesa obnove u crkvi sv. Hipolita više od jednog desetljeća nije se slavila misa, pa je don Mirko Vidović istaknuo da mu je posebna čast biti prvi svećenik koji u crkvi sv. Hipolita predslavi euharistiju nakon toliko godina.

Don Mirko je u propovijedi govorio o značenju mučeništva. Naveo je nekoliko podataka iz ži-

vota sv. Hipolita koji je imao zanimljivu povijest sukoba s papama svoga vremena. Postao je tako prvim protupapom, ali progoni kršćana odveli su ga na Sardiniju gdje se susreo s papom Poncijanom, pokajao se za raskol koji je izazvao u Crkvi te je na kraju i mučen zajedno s papom.

Propovjednik je istaknuo Hipolitovu radikalnost u traženju istine kao pozitivnu vrednotu, ali je i upozorio na opasnost prelaženja preko granica što može biti pogubno za jedinstvo Crkve. Pozvao je vjernike da se čuvaju te napasti i da poštuju svećenike, biskupe i papu jer su oni, unatoč svojim slabostima i grijesima, u onome što je bitno za naše spasenje vođeni od Duha Svetoga.

Uzimajući za primjer povijest crkve sv. Hipolita u Ugljanu koja je bila porušena i zapuštena, Vidović je rekao da se tako i čovjek može naći u situacijama koje ga čine trošnim, praznim, porušenim. Ali, kao što se u crkvi sv. Hipolita nakon dugo vremena slavi euharistija kao simbol uskrsnuća, tako i čovjek može uskrsnuti po milosti Božjoj unatoč svojim pogreškama.

Na kraju misnog slavlja, župnik Marko Dokoza zahvalio je don Mirku što je prihvatio predvoditi trodnevnu duhovnu pripravu za ugljansku župnu svetkovinu Uznesenja Marijina na nebo koja je blagdanom sv. Hipolita zaključena.

Budući da je crkva sv. Hipolita iz 14. st. vjerojatno bila prva ugljanska župna crkva, don Marko je rekao da se to slavlje može smatrati povratkom na izvore i hodočašćem stazama naših predaka.

Osim zahvale predvoditelju Vidoviću, župnik Dokoza zahvalio je i svim župljanima koji su se potrudili da crkva sv. Hipolita bude uređena i pripremljena za proslavu svoga titulara. Misa je zaključena don Mirkovim mladomisničkim blagoslovom. Župljani su se nakon toga zadržali u kraćem druženju na otvorenom dijeleći radost zbog toga osobitog slavlja, sa željom da i proslava blagdana sv. Hipolita postane jedna od ugljanskih tradicija u zajedništvu Crkve.

PAG: Nadbiskup Puljić na Veliku Gospu: „Hrabro svjedočanstvo medicinskih se-

stara nerijetko je ravno i mučeništvu“

Svetkovina Velike Gospe, Vela Stomorina, kako Pažani nazivaju proslavu Marijina uznesenja, svečano je proslavljena u nedjelju 15. kolovoza u župi Uznesenja BDM u Pagu gdje se nalazi drevno paško svetište Gospe od Staroga Grada iz 14. st. Koncelebrirano misno slavlje u zbornoj crkvi Uznesenja Marijina u Pagu predvodio je zadarski nadbiskup Želimir Puljić.

„Gdje bismo mi danas bili da nismo imali takve majke, koje su nas Bogu vodile te su svojim životom i svojim predanjem predstavljale njega, Boga. Majke su bile za nas svemoćne. Mama je svemoćna“ poručio je nadbiskup Puljić u propovijedi, izražavajući priznanje i poštovanje majkama koje podnose velike žrtve u podizanju obitelji i skrbi za bližnje.

„U ljubav i pažnju majke uvijek smo sigurni. Majka je uzvišeno i sveto stvorenje koje zazivamo kad nam je najteže. Majka je veliko prirodno otajstvo pred kojim sagibamo glavu puni poštovanja i zahvalnosti. Ona je milosni izvor života, nositelj najvećeg altruizma, nesebičnosti i požrtvornosti. To se vidi i osjeća u životu obitelji gdje majke nose glavni teret na svojim krhkim ramenima, a sve članove obitelji i ukućane grle svojim srcem, pažnjom i ljubavlju. One to mogu jer često kleče pred Gospom, najvećom Majkom i najsavršenijom ženom povijesti. Pred njom, na stepenicama oltara i na pričesnoj klupi, majke mole blagoslov i pomoć“ rekao je mons. Puljić.

U tom kontekstu, nadbiskup je podsjetio na apostolsko pismo sv. Ivana Pavla II. koji je u svojoj pobudnici 'Dostojanstvo žene' (Mulieris dignitatem) osobito zahvalio ženama majkama jer one su „Božji osmijeh djetetu koje dolazi na svijet i vodilje prvih koraka na njihovom životnom putu“.

Papa je u tom Pismu upozorio kako se napredak vrednuje uglavnom prema „znanstvenim i tehničkim kategorijama“, koliko si uspio u znanosti i ekonomiji, toliko si vrijedan. A „zaboravlja se društveno-etička dimenzija koja se nečujno razvija u obitelji i društvu zahvaljujući upravo urođenom geniju žrtve i dobrote koji žene imaju“, prenio je Papine opomene nadbi-

skup Puljić.

„Tu je Papa prvi put upotrijebio riječ ‘ženski genij’. To ne može svatko činiti! Bog je obdario ženu tim genijem, tom darežljivošću, spremnošću žrtvovati se za svoje dijete i za druge“ istaknuo je mons. Puljić, poručivši: „Uz blagdan Velike Gospe, koja je kao savršena žena i majka okrunjena i na nebo uznesena, pred Gospom i Majkom želimo zahvaliti za to svjetlo dobrote i za dar toga ženskog genija koji je posebno zasjao u spremnosti medicinskih sestara tijekom pandemije da požrtvovno služe potrebe oboljelih i ugroženih. Nije pretjerano reći da je hrabro svjedočanstvo medicinskih sestara nerijetko bilo ravno i mučeništvu“ istaknuo je zahvalno mons. Puljić.

„Osjećamo, vidimo i susrećemo kako među nama ima dosta velikih, čestitih, uzornih i plemenitih djevojaka, žena i majki. One su snaga obitelji i društva. One su duša našeg puka, stožer obiteljskoga života i budućnost naših sela i gradova. One su osobita snaga u odgojno-obrazovnim institucijama: dječjim vrtićima, školama, sveučilištima kao i u staračkim domovima. U vrijeme pandemije pred COVIDOM-19 osjetili smo njihovu osobitu predanost i hrabrost u zdravstvenim institucijama. Naime, u nesigurnim uvjetima i opasnim okolnostima, medicinsko osoblje, posebice medicinske sestre, pružili su svjedočanstvo osobite zauzetosti i herojske žrtve i brige za naše zdravlje u bolnicama i liječilištima“ poručio je zadarski nadbiskup.

Uz medicinsko osoblje, mons. Puljić rekao je da su tijekom pandemije „brojni zauzeti ljudi iz društvenog i političkog života u tim teškim danima i mjesecima zdravstvene neizvjesnosti, za opće dobro žrtvovali svoje vrijeme i energije te nesebično pružali svoje znanje i sposobnosti, kako bi uz opasnost virusa poticali na preventivno djelovanje. Usprkos brojnih ograničenja, omogućili su nužno funkcioniranje ekonomije te zdravstvenog i odgojno-obrazovnog sustava. A to nije bilo lako. Neka Gospa od zdravlja štiti sve koji su još u opasnosti, koji trpe posljedice pandemije te nam sa svojim Sinom podari vrijeme mira i zdravog okruženja, kao i normalnog života, rada i funkcioniranja. Molimo Gospu neka nam pomogne liječiti rane

stresova koje smo pretrpjeli i problema s kojima se susrećemo i učini nas još više odgovornima i osjetljivima za potrebe bližnjih“ potaknuo je nadbiskup Puljić.

Izražavajući priznanje veličini požrtvornosti i dostojanstvu sebedarja žene, nadbiskup je upozorio da nas stoga tim više „zbunjuju događaji i vijesti koje slušamo ili čitamo o zlostavljanju i ponižavanju žena, kako se zlostavljaju i ponižavaju žene. Kao vjernike, zbunjuje nas i promicanje lažnih obećanja, lažne emancipacije koju šire određena ideološka središta koja ne prihvaćaju Božji plan s obitelji, a odbacuju kršćansku antropologiju o čovjeku. Stoga želimo preporučiti Mariji na nebo uznesenoj neka bdije i pomaže suvremenim djevojkama da budu dobre i plemenite, odgovorne i zauzete žene i majke. Neka Marija štiti sve vrijedne supruge i dobre majke u obiteljima da budu i ostanu na visini majčinskog poziva i zadatka. Molimo da Gospa pomogne našim majkama. Majke će moći ostvariti Božje poslanje i zadatak koji im je Bog povjerio ako budu pobožne, ako budu molile, s vjerom. Ono što je Bog naučio i dao majkama, one će teško ostvariti bez Boga i Marije, bez vjere i pobožnosti, bez molitve i sakramentalnog života“ rekao je nadbiskup Puljić, poručivši: „Mi se sada, nadam se, ne trebamo više boriti protiv neprijatelja koji nas okružuju. Ali imamo obvezu i dužnost boriti se protiv krivih stavova, protiv izopačenih vrijednosti i onoga što doživljavamo i osjećamo, a kao kršćani i kao vjernici ne prihvaćamo. Trebamo biti budni, uspravni ali i odani Mariji. Bez nje ne možemo. S Marijom možemo pobijediti sve“ poručio je mons. Puljić.

Nadbiskup je istaknuo da je Marija „velika žena koja je povjerovala“, a svetkovina Velike Gospe „podsjeća nas na istinu naše vjere da je Marija dušom i tijelom po završetku svoga zemaljskog života uznesena na nebo, kao što je njen Sin uzašao na nebo. To je kruna Bogu predanog života! Zbog toga rado dolazimo Gospi kako bismo preporučili sebe i sve svoje njenoj majčinskoj brizi, a marijanska svetišta postaju izvrsnom školom duhovnosti, prikladnim liječilištem duša i mjestom posebnih vjerničkih nadahnuća. Jer, ona je Majka našeg Spasitelja, majka naša i majka Crkve. A majka nam je uvi-

jek bliska, draga i sveta. Nju se poštuje i voli jer njena je ljubav nesebična i vjerna. Kad nas spopadne osjećaj kako su nas svi zaboravili, sigurni smo da nas naša majka neće ni zaboraviti niti napustiti“ utješio je mons. Puljić.

Tragom navještenog Evandjelja o susretu Marije i njene rođakinje Elizabete koju je išla pohoditi da joj bude pri ruci, jer je saznala od anđela Gabrijela da je Elizabeta u šestom mjesecu trudnoće i da će uskoro roditi, nadbiskup je rekao: „Marija joj ide pomoći. Elizabeta veliča Mariju: ‘Blažena si ti među ženama, blago tebi jer si povjerovala’. A Marija izriče Himan ‘Veliča duša moja Gospodina’. I mi bismo kao hodočasnici trebali to ponoviti i s Elizabetom veličati Gospu od Staroga Grada koja je u Pagu nazočna stoljećima, s kojom je paški puk povezan i reći Gospi: ‘Blažena si među ženama jer si povjerovala. Pomozi i nama da vjeru sačuvamo, da te slijedimo u tvojoj predanosti, služiti Bogu i ljudima’. I s Marijom bismo mogli parafrazirati riječi ‘Veliča duša moja Gospodina’ jer sam danas, ne svojom zaslugom, dijete Božje. Tko od nas može reći, ja imam pravo na to? To je Božji dar. Kao što su nam darovani roditelji i nama su vjeru prenijeli, tako smo mi danas obdareni vjerom i dužnici smo Bogu i onima koji su nam vjeri prenijeli. Pa bismo mogli s Marijom reći ‘Veliča duša moja Gospodina jer smo djeca Božja“ potaknuo je mons. Puljić.

„Povezani u duhu s tisućama vjernika diljem svijeta i Domovine, preporučimo našoj nebeskoj Majci sebe i svoje obitelji, naš narod. Mariji, savršenoj ženi i majci, preporučamo osobito djevojke, žene i majke iz našeg naroda. Neka ih Duh Božji vodi i obdari svojim darovima kako bi uvijek imale strahopoštovanje pred Bogom, pred životom i pred vječnošću“ rekao je zadarski nadbiskup.

Istaknuvši da je s Marijom povezana naša prošlost, sadašnjost, „a vjerujem i naša budućnost“, mons. Puljić je rekao: „Svjesni Marijine uloge u prošlosti i potrebe da nam bude blizu u našoj sadašnjosti, obraćamo joj se i molimo neka dođe u domove naše i posjeti naše obitelji. Marija je bila i ostala nezaboravni stijeg naših pobjeda i stalan poticaj naših obnova, u vjerskom odgoju djece i mladih i u borbi očuva-

nja kršćanskih vrijednota koje su nam namrli naši stari. Koliko je naših povijesnih događaja slobode i obrane vezano upravo uz Mariju, uz molitvu Mariji, počevši od Sinja, Korčule... Zahvalni smo Gospi za te obrane, što je bila s nama“.

Nadbiskup Puljić zamolio je Mariju na nebo uznesenu „neka ustane i pohiti u naša sela i gradove, u naše gore i na naše more, onako kao što je žurno išla pohoditi svoju rođakinju Elizabetu. Zahvalno je molimo da nam dođe, da bude i ostane s nama“.

Na kraju mise, paški župnik don Božo Barišić predmolio je molitvu Gospi od Staroga Grada.

Uoči svetkovine, 14. kolovoza, u svetištu Majke Božje od Staroga Grada u Pagu cjelonoćno bdjenje pred Presvetim oltarskim sakramentom održano je od 21 sat do 6 sati.

Zbog epidemiološke situacije, na svetkovinu Vele Stomorine nije održana velika svečana procesija s Gospinim kipom od Staroga grada do zborne crkve, u kojoj tradicionalno sudjeluje tisuće vjernika. Prije večernje mise koju je predvodio nadbiskup Puljić, Gospin kip prenesen je iz Gospinog svetišta u Starom gradu do zborne crkve u Pagu, u pratnji paškog župnika Barišića i manjeg broja vjernika.

BIBINJE: Blagdan Sv. Roka proslavljen u župi sv. Roka

Blagdan sv. Roka svečano je proslavljen u ponedjeljak 16. kolovoza u župi sv. Roka u Bibinjama. Svečano misno slavlje u crkvi sv. Roka iz 17. st., koja je nekada bila bibinjska župna crkva, predvodio je don Žarko Relota, župnik župe sv. Petra u zadarskim Pločama.

„Od sv. Roka mogli bismo naučiti iščitavati Bibliju i živjeti po načelima koja su nam u njoj zadana. Iščitavati život Isusa Krista, njegove riječi, pokušati provesti u djelo ono što nam je Isus ostavio zapisano i na što nas je pozvao da živimo“ rekao je don Žarko, istaknuvši kako je sv. Roko vidio da je evanđelje jedino što mu treba, da na takav, evanđeoski način, želi biti Božji službenik, Božji sluga. Na taj način želji nasljedovati Isusa Krista.

Ljude se proglašava svetima jer su nasljedovali Isusa Krista, rekao je propovjednik. Sv. Roko ostavio je sve što je posjedovao i odlučio slijediti Krista.

„Na taj način Roko je htio pokazati da ga ništa ne može vezati uz sebe više od njegovog Boga. Niti on želi biti uz nekoga više vezan, nego uz Boga. Uzalud mi sve bogatstvo, ako nisam vezan na Boga. Uzalud mi sve imanje, ako nisam povezan s Bogom. Uzalud mi sva blaga ovoga svijeta, ukoliko nisam prigrljio život Isusa za koji vjerujem da će i meni donijeti život vječni. Takav je bio sv. Roko koji i nas okuplja oko Isusa Krista, zato je velik“ rekao je don Žarko. Bog je učinio da se po cijelom svijetu slavi Rokovo ime i da se vjernici okupljaju oko njegovog lika, „jer će na taj način biti više prigrljeni od Boga i sami će više prigrliti Boga“.

Prema predaji, kada je sv. Roko u jednom periodu života živio sam, pas mu je donosio jesti i lizao mu je rane. „Budući da Roko nikad nije ostavio Gospodina Boga, ni Bog nije ostavio njega kad je bio sam. I tako je Bog pokazao Roku ono što je zapisano u Svetom Pismu: ‘Ako te otac i mati ostave, ja te nikad napustiti neću’. Bog ga je držao uza se i pokazao mu, kao što si ti meni služio, tako ću se ja pobrinuti da

tebi ništa ne nedostaje. Kao što si ti do kraja htio pripadati meni, tako ću ti ja pokazati da u svakom trenutku vodim računa o tebi. To su naš Bog i sv. Roko“ poručio je don Žarko, istaknuvši da sv. Roku nije smetalo što je plemićke krvi, da bude Bogu odan. „Roka nije ta slava odvojila od Boga. Shvatio je: Pusti ti sve to, slavu, čast, bogatstvo i novac. Sve mi to

može biti samo opterećenje u životu i odvojiti me od Boga. A ja Bogu želim pripadati do kraja. Takav je bio sv. Roko, takvi budimo i mi“ potaknuo je don Žarko Relota.

Nakon mise tradicionalno je održana velika svečana procesija u kojoj Bibinjci, među kojima mnogi nose upravo ime Roko po svome župnom naslovniku i zaštitniku, pjevaju Himnu sv. Roku čiji pripjev glasi „Zdravo, Roko, odvjetniče, slavni Božji ugodniče“.

Tijekom procesije don Žarko je nosio relikvijar s moćima sv. Roka. Bibinjski župnik Zdenko Milić zahvalio je svima na sudjelovanju te je poželio da Bibinjci i dalje nasljeđuju kreposti sv. Roka. Prepoznatljiva bibinjska vrednota je otvorenost životu njihovih obitelji, što je bilo vidljivo i u procesiji u kojoj su sudjelovali mnogi roditelji i mlade obitelji s djecom. Naime, Bibinje su među vodećim primjerima pozitivnog prirasta stanovništva u Hrvatskoj, a tome doprinosi i njihovo vjerničko uvjerenje, oslonjenost na Boga i življenje crkvenosti.

ZADAR: Premijer Plenković posjetio predsjednika HBK, mons. Puljića

Predsjednika Hrvatske biskupske konferencije i zadarskoga nadbiskupa Želimira Puljića posjetio je u četvrtak 19. kolovoza u Zadru Predsjednik Vlade Republike Hrvatske Andrej Plenković, objavljeno je na Twitter profilu predsjednik Vlade Plenkovića.

Razgovarali su, kako navodi, o aktualnim društvenim temama, uspješnoj turističkoj sezoni u Hrvatskoj, važnosti cijepljenja protiv covid-19 te suradnji i dijalogu koji vode Vlada Republike Hrvatske i Katolička Crkva.

Posebno smo, istaknuo je, izrazili zahvalnost vatrogascima i svima koji su pokazali veliku požrtvornost u gašenju požara u Hrvatskoj i inozemstvu, kao i liječnicima te medicinskom osoblju koji daju velik doprinos u borbi protiv covid-19.

ZEMUNIK DONJI: Blagdan Kraljice mira u župi Kraljice mira – Kraljice Hrvata

Blagdan Kraljice mira svečano je proslavljen u nedjelju 22. kolovoza u župi Kraljice mira – Kraljice Hrvata u Zemunik Donjem. Svečano misno slavlje u župnoj crkvi Kraljice mira predvodio je zemunički župnik don Gašpar Dodić, a nakon mise i procesiju s Gospinim kipom kroz mjesto.

„Marija je Kraljica jer je na jedinstveni način povezana sa svojim Sinom, kako na zemaljskom putu, tako i u nebeskoj slavi“ istaknuo je don Gašpar, dodavši kako je uobičajeno značenje pojma kraljica osoba s vlašću, moći, bogatstvom.

„Ali, ovo nije takva vrsta Isusovog i Marijinog kraljevanja. Kraljevanje i bit kralja Krista protkano je poniznošću, služenjem, ljubavlju. To, prije svega, znači služiti, pomagati, ljubiti“ poručio je don Gašpar, podsjetivši da je Isus proglašen kraljem na križu s natpisom ‘Kralj židovski’ koji je napisao Pilat. Na križu se pokazuje da je Isus kralj, ali na način da je „patio s nama, za nas, ljubeći do kraja. Tako vlada i stvara istinu, ljubav, pravdu“.

„Na Posljednjoj večeri Isus se sagiba kako bi oprao noge svojim učenicima. Stoga, Isusovo kraljevstvo nema nikakve veze s kraljevima i moćnicima ove zemlje. On je kralj koji služi svojoj braći, tako je pokazao kroz cijeli svoj život. Isto vrijedi i za Mariju. Marija je kraljica u službi Boga i čovječanstva, kraljica ljubavi koja živi dar Boga prema sebi kako bi ušla u plan čovjekovog spasenja. Anđelu odgovara: ‘Evo službenice Gospodnje’ a u himnu Veliča pjeva ‘Bog je pogledao na neznatnost službenice svoje’. Ona je kraljica zato što nas voli, pomaže nam u svim našim potrebama. Marija je naša sestra, skromna sluškinja“ rekao je župnik Do-

dić, istaknuvši da Marija ostvaruje kraljevstvo služenja i ljubavi „bdijući nad nama, svojom djecom koja joj se obraćaju u molitvi, da joj zahvale ili da zatraže majčinsku zaštitu i nebesku pomoć kad smo izgubili put, potlačeni bolom ili tjeskobom zbog tužnih i uznemirenih životnih peripetija. U vedrini ili tami postojanja obraćamo se Mariji, povjeravajući se njenom neprestanom zagovoru, kako bismo od Sina dobili svu milost i milosrđe potrebno za naše putovanje putovima svijeta. Onome koji vlada svijetom i u svojim rukama drži sudbinu svemira pouzdano se obraćamo preko Marije. Stojeci je zazivana kao nebeska Kraljica neba“ rekao je don Gašpar.

U litanijama molitve krunice Marija je zazivana kraljicom osam puta: kao kraljica anđela, patrijarha, proroka, apostola, mučenika, ispovjedalaca, djevica, svih svetaca i obitelji.

„Ritam tih drevnih zaziva i molitvi poput Zdravo Kraljice pomažu nam da shvatimo da je sveta Djevica kao naša Majka pored Sina Isusa u nebeskoj slavi, uvijek s nama, u svakodnevnom odvijanju našeg života. Naslov kraljice je naslov povjerenja, radosti i ljubavi. Znamo da je dobra ona koja dijelom ima sudbinu svijeta u rukama, voli nas i pomaže nam u našim poteškoćama“ poručio je don Gašpar.

Dodić je podsjetio kako je papa Pio XII., na kraju marijanske godine 1954. g., ustanovio blagdan BDM Kraljice, određujući za to datum 31. svibnja. No, kada je objavio novi Opći rimski kalendar, papa Pavao VI. taj je datum 1969. g. prenio na dan 22. kolovoza, kada pada osmina Uznesenja BDM na nebo.

„Kraljevsko dostojanstvo Marije pripada otajstvu njene potpune proslave i savršene sličnosti sa svojim Sinom, Kraljem svih vjekova. Bezgrešna Djevica, uči Drugi vatikanski sabor, ispunivši tijek zemaljskog života, s dušom i tijelom bila je uznesena u nebesku slavu, uzvišena kao kraljica svih stvari, da se potpunije uskladi sa svojim Sinom, Gospodarom gospodara, pobjednikom nad grijehom i smrću. Kao što Kristovo kraljevstvo nije od ovoga svijeta, tako Djevičina kraljevska vlast ne pripada u red naravi, nego milosti“ naglasio je don Gašpar,

istaknuvši da je „odanost Gospi važan element duhovnog života“.

„Ne propuštajmo se obratiti Gospi s pouzdanjem u svojim molitvama. Marija neće propustiti zagovarati i moliti za nas kod svoga Sina. Oponašajmo njenu vjeru, njenu potpunu spremnost Božjem planu ljubavi, prihvaćajući velikodušno i radosno Isusa. Naučimo živjeti od Marije. Marija je Kraljica neba bliska Bogu, ali je i majka bliska svakom od nas, koja nas voli i sluša naš glas“ ohrabrio je don Gašpar.

Propovjednik je potaknuo i na preispitivanje naše vjere pitanjima za ispit savjesti: „Kako svoju vjeru prenosite na sljedeću generaciju? Kako je moguć susret s Bogom u obitelji? Gdje nalazimo izvore vjere? Kako naša kršćanska vjera može pružiti korisne odgovore na velika pitanja ljudi: kako se nosimo s bolešću, patnjom, s nepravdom u svijetu, strahom? Koje su najveće opasnosti za našu vjeru danas? Ravnodušnost, stres, površnost, odbijanje od drugih? Što bi se promijenilo u Zemunik u da više ne postoji naša župa? Zašto je župa potrebna? Zar se ne mogu puno bolje moliti sam na planini? Što nas kao župu razlikuje od dobre udruge? Kako izgleda Crkva budućnosti? Kakav je moj angažman u župi“ potaknuo je don Gašpar župljane na razmatranje.

Kada govori o životu u zajednici, Isus uzima konkretne primjere te je u odgovoru na pitanje učenika ‘Tko je najveći u kraljevstvu nebeskom?’, Isus u središte stavio dijete i naglasio brigu za najmanje i slabe.

„U prisposobi o izgubljenom ovci poanta je da ne budemo zadovoljni samo s onima koji su u zajednici, već da tražimo one koji su zakazali i skrenuli s pravog puta. Isus naglašava odgovornost za druge – ako pogriješi tvoj brat, pokaraj ga nasamo; ako te poslušna, stekao si brata. Nije istina da nas se drugi ne tiču“ upozorio je propovjednik, istaknuvši i Isusov govor o opraštanju i velikodušnosti. „Isus ne želi oprosteno sedam puta, nego sedamdeset puta. Župa nije čista zajednica, sveti ostatak ili elitna vrhunska skupina. Kao zajednica, Crkva se osjeća pozvanom od Isusa – to je ekklesia, što znači zajednica prozvanih. Ta posebna re-

putacija nije usmjerena na osamu, nego naprotiv, to je reputacija 'soli zemlje' poručio je don Gašpar.

Govoreći o važnosti činjenice da smo na putu kao Crkva Krista i da svatko promisli što on tome doprinosi, don Gašpar je rekao da „riječi imaju veliku moć. Riječi mogu daleko doprijeti. Župna zajednica je poput velikog polja. Isus, sijač Božje riječi, i danas hoda ovim poljem. Velikodušno je raspršio sjeme Riječi Božje. Ta Riječ raste i rađa plodove, u nama i kroz nas“ rekao je don Gašpar.

Župnik Dodić rekao je da je župni blagdan dobra prilika da župljanima uputi zahvalu. „Od srca zahvaljujem časnim sestrama koje pastoralno djeluju u župi te svima koji svojim zalaganjem na bilo koji način doprinose boljitku zajednice, kako bi u našoj župnoj zajednici izraslo puno dobrih stvari. Zahvaljujem djeci i mladima, posebno ministrantima, čitačima i pjevačima koji svojim služenjem uveličavaju liturgijska slavlja u našoj crkvi. Zahvaljujem župnim vijećnicima na svesrdnoj pomoći i suradnji i drugim skupinama. Želio bih zahvaliti svima koji su posvećeni društvenim pitanjima, na čelu s načelnikom mjesta, koji su tu zbog svojih ljudi u raznim područjima. Zahvaljujem svima koji molitvom podupiru našu župnu zajednicu, to su naši starci i starice. Bog blagoslovio sve koji na bilo koji način doprinose suživotu i dobrobiti zajednice. Toliko se dobroga događa kroz djecu, mlade i odrasle. Neka sve to raste i urodi plodom“ poručio je don Gašpar Dodić.

Ujedno je zahvalio marljivim župljanima na eko plodovima iz svojih vrtova i polja koje oni daruju župniku Dodiću i časnim sestrama koje djeluju u župi Zemunik.

Zemunička župna crkva Kraljice mira – Kraljice Hrvata posvećena je 13. srpnja 1995. g. na blagdan Majke Božje Bistričke.

Župni blagdan Kraljice mira ujedno je i Dan Općine Zemunik te su predstavnici lokalnih vlasti i branitelja položili vijence i svijeće kod spomen obilježja poginulim hrvatskim braniteljima u Domovinskom ratu rodnom iz Zemunika koje se nalazi u blizini župne crkve te kod središnjeg križa na mjesnom groblju. U župnoj

i općinskoj svečanosti sudjelovao je i zadarski župan Božidar Longin.

NIN: Blagdani ninskih zaštitnika, ranokršćanskih navjestitelja sv. Anselma i sv. Marcele

Župa sv. Anselma u Ninu i Grad Nin 25. i 26. kolovoza proslavili su svoje naslovnike i nebeske zaštitnike. U četvrtak 26. kolovoza proslavljen je blagdan sv. Anselma, naslovnika ninske župe i prvog biskupa drevne Ninske Crkve, a u srijedu 25. kolovoza blagdan sv. Marcele, suzaštitnice ninske župe i zaštitnice Grada Nina.

Svečano misno slavlje 25. kolovoza u župnoj crkvi Sv. Anselma u Ninu predvodio je don Tomislav Dubinko, župnik župe sv. Ante Padvanskog u Zadru.

Prema crkvenoj predaji, Anselmo i Marcela su Isusovi suvremenici, navjestitelji iz Isusova vremena koji su s đakonom Ambrozom donijeli Evanđelje u ninski kraj odakle se ono dalje širilo na počecima kršćanstva. Anselmo je iz kruga 72 Kristovih učenika, broj bližih Isusovih nasljedovatelja koje spominje evanđelje.

Prema predaji, Marcela je žena iz mnoštva koje je bilo okupljeno oko Isusa te je upravo ona Isusu rekla: „Blažena utroba koja te nosila i prsi koje si sisao“, a Isus joj je odgovorio: „A još blaženiji oni koji slušaju Božju riječ i čuvaju je“.

Škrinja s moćima svetih Anselma, Marcele i Ambroza nalazi se na glavnom oltaru u ninskoj župnoj crkvi koja je od 6. do 18. st. bila katedrala i sjedište drevne Ninske biskupije.

Na velikoj oltarskoj slici iznad središnjeg oltara u prezbiteriju ninske župne crkve sv. Anselma je naslikan prizor sv. Anselma kao biskupa s mitrom i pastoralom, a pokraj njega su Marcela i Ambroz koji su bili Anselmovi suradnici u apostolskom navještaju evanđelja.

Susret Isusa i sv. Marcele zapisan je u Lukinom evanđelju koje se i naviješta na svetičin blagdan. „Trebamo slušati Isusovu riječ poput sv. Marcele. To znači isprazniti srce od svega suvišnoga, kako bi nas Bog ispunio, prosvijetlio i ohrabrio svojom riječju. Da bi naša molitva bila odnos s Bogom, razgovor s Bogom, treba i

slušati. Mi smo danas tako bučni i rijetko ostajemo u šutnji. Zablokiramo se da više ne čujemo i ne razumijemo ni sebe, a kamoli Boga koji nam blago, tiho, u lahoru svakodnevno govori“ upozorio je don Tomislav u propovijedi, potaknuvši da „iz mnoštva glasova koje čujemo, čujemo, oslušujemo i poslušamo jedini glas istine, glas Isusa Krista“.

„Kao što su iz srca nebeske zaštitnice Marcele izlazili ljubav, mir, radost, to želimo i mi. Isus kaže u evanđelju: ‘Još blaženiji su oni koji slušaju riječ Božju i čuvaju je’. Iz onih koji primaju Božju riječ u srce, snaga Božje riječi će izlaziti i oni će svojim životom propovijedati“ rekao je don Tomislav, istaknuvši da svatko daje ono što nosi u svome srcu. „Ono što je u srcu, iz srca i izlazi. Važno je što nosimo u svojim srcima. Sve što nosimo u srcima, u susretu sa živim Bogom treba njemu predati. Liječniku duše i tijela koji nije rekao ‘Dođite k meni vi koji ste sabrani, koji ste skoncentrirani’, nego vi umorni, opterećeni, dođite k meni. I ja ću vas odmoriti“ ohrabrio je Dubinko.

Don Tomislav je govorio i o važnosti duhovnog srodstva, jer je u navještenom blagdanskome evanđelju Isus na riječ ljudi da ga čekaju njegova majka, njegova braća i sestre, rekao: „Tko je moja majka, braća ili sestre moje? Tko god vrši volju Oca mojega koji je na nebesima, taj mi je brat i sestra i majka“.

Onaj koji vrši volju nebeskog Oca, taj je Isusu najbliži rod. Isus zna koliko je nama važan zemaljski rod, koliko nam je važno kad smo s nekim povezani krvnim srodstvom. Ali, želi nam reći da postoji još važnije srodstvo. To je duhovno srodstvo u kojem nismo povezani krvlju, nego duhovnim vrijednostima, vjerom, nadom ljubavlju. Povezani smo tako što smo povezani s nebeskim Ocem, što smo djeca nebeskog Oca“ rekao je don Tomislav, istaknuvši da bi se po našim odnosima trebao vidjeti takav obiteljski odnos.

„Mogu li po nama ljudi reći ono što su govorili u prvim stoljećima kršćanstva? Kada su pogani gledali kršćani, govorili su, gledajte kako se ljube. Duhovno srodstvo na koje nas Bog poziva traži čvrstu povezanost, jedinstvo, odgo-

vornost jedne za druge. Treba nam biti stalo do spasenja drugih duša, spasenja naših bližih. Kršćanstvo nije individualna religioznost, nego kršćanstvo je zajedništvo, suosjećanje, žrtva za drugoga. Bez žrtve i spremnosti trpjeti za drugoga, nema ljubavi“ poručio je don Tomislav.

Ako je shvatljivo da možemo biti Isusovi brat ili sestra, netko se pita kako možemo biti Kristova majka. „Majka daje život. Majka rađa novi život. Kako ćemo biti majke Isusu? Ako svojim životom, riječima, djelima, svojom ljubavlju, živimo tako da u srcu nekog čovjeka probudimo ljubav prema Bogu. Da se u srcu nekog čovjeka rodi Isus. Tako postajemo Isusove majke – da u srcu drugih budimo ljubav za Bogom“ rekao je don Tomislav.

Istaknuo je važnost jedinstva, upozorivši kako davao ne miruje, „jer on želi razjediniti svete stanice braka, obitelji, domovine, Crkve. Sve što je sveto danas je najugroženije“.

„Bolest je težina života, ali za čovjeka nije najgore doživjeti bolest, jer i sa bolešću možemo doći u Kraljevstvo Božje. Ali, u njega ne možemo doći ako su u duši bolest i grijeh, ako su nesloga i razjedinjenost u duši, obiteljima, domovini, Crkvi. Moramo se vratiti Bogu koji je izvor jedinstva. Trojstveni Bog u sebi neprestano komunicira na najuzvišeniji način, a to je ljubav. Čovjek je stvoren na sliku trojedinoga Boga – zato je čovjek toliko potreban zajedništva, odnosa. Čovjek je biće zajedništva i odnosa“ poručio je don Tomislav, upozorivši na napast da se čovjek začahuri u sebe. „Čovjek se individualizira i postaje otok u kojem ni on sam ne može ostvariti život, a njegovi međuljudski odnosi pate. Svakodnevno treba računati s Bogom. Cilj nam je vječni život, stoga se zapitajmo koliko svoja svakodnevna djela gledamo mjerom vječnog života, poput svetih Marcele i Anselma“ poručio je don Tomislav Dubinko.

MEDVIĐA: Biskup Ratko Perić na blagdan Glavosjeka sv. Ivana Krstitelja u Medviđi

Blagdan Glavosjeka sv. Ivana Krstitelja svečano je proslavljen u nedjelju 29. kolovoza u župi

Prikazanja BDM u Medvidi gdje puk tradicionalno časti Usik sv. Ivana. Sv. Ivanu posvećena je i nekadašnja medvidarska župna crkva sv. Ivana (13./14. st.) koja je zaštićeni spomenik kulture RH. Koncelebrirano slavlje za vanjskim oltarom pokraj župne crkve predvodio je umirovljeni mostarsko – duvanjski biskup Ratko Perić.

Doživjeti mučeništvo najuzvišenija je stvarnost te se u Crkvi blagdani svetaca slave na dan njihove smrti, rekao je mons. Perić. No, u slučaju sv. Ivana njegovo rođenje za ovaj svijet slavi se više nego njegova zemaljska mučenička smrt, „najvećom slavom, svetkovinom: gloria, credo, pjesme, kađenje, pontifikal“ opisao je mons. Perić, pohvalivši da se u Medvidi Glavosjek sv. Ivana stoljećima svečano slavi kao svetkovina.

„Kod Ivana Krstitelja više, jače i svečanije se slavi rođenje na ovaj svijet, nego rođenje za drugi svijet. Samo kod Ivana Krstitelja. Moram reći da ja to dobro ne razumijem. Ne znam zašto je to tako. Je li to zato što Ivan nije doživio Isusa kao raspetoga, umrloga, uskrsloga, što on nije doživio što je to otkupljenje? Ivan nije doživio otkupljenje koje je Isus izvršio na Kalvariji. Prije toga Ivan je umro, prije Isusove smrti i uskrsnuća mu je odsječena glava“ rekao je mons. Perić, poželjeviši: „Volio bih imati glas Ivana Krstitelja. On nije imao mikrofon, a čulo ga se iz doline Jordana na vrh brda. Još više, volio bih imati Ivanovo čisto srce i čistu pamet“.

Podsjetio je na veličinu činjenice „da je u trenutku kada je Gospa došla Elizabeti, u Elizabeti dijele zaigralo od radosti. Crkva smatra da je u tom trenutku Ivan bio očišćen od Istočnog grijeha i da je rođen bez grijeha. Isus, Gospa, Ivan i nitko više. Zato mu Crkva želi potvrditi i reći, baš ono u čemu je Bog na poseban način intervenirao – da je Ivan došao na ovaj svijet čist od iskonskoga grijeha te je Crkva uzdigla slavu Ivana na najvišu svetkovinu“ poručio je biskup Perić.

Podsjetio je da se i blagdan sv. Leopolda Mandića slavi na njegov rođendan, 12. svibnja, a umro je 31. srpnja 1942. g. „Budući da je taj dan sv. Ignacije Lojolski, veliki svetac Katoličke Crkve, utemeljitelj Družbe Isusove, blagdan Mandićeve smrti prenesen je na njegov rođendan. Tako se dopustilo. Ali inače se slavi prijelaz sveca u nebo“ rekao je predvoditelj slavlja, istaknuvši tri velika materinstva i sinovstva u povijesti kršćanstva.

„Na prijelazu iz Staroga u Novi Zavjet u Palestini su živjele tri rođene, glasovite sestre koje su imale tri još glasovitije kćeri. Od Ane je došla Marija, od Sobe je došla Elizabeta, a od Mare je došla Saloma. Te tri glasovite kćeri imale su najglasovitije sinove. Od Marije je došao Isus, od Elizabete je došao Ivan Krstitelj a od Salome je došao Ivan, evanđelist apostol i njegov brat Jakov“ rekao je mons. Perić.

Biskup je govorio o veličini Ivanove osobnosti. „Ivan je krštenjem opraštao grijeha. Ali Ivan nije mogao dati posvetnu, djelatnu milost“ istaknuo je propovjednik, opisavši to metaforički kao da je Ivan sagradio kuću, očistio je i uredio zidove, ali ta kuća nema vrata, prozora ni namještaja, nego je prazna kuća.

„Ivan je očistio dušu i rekao: ‘Iza mene dolazi jedan koji će ti napuniti dušu svojom milošću’. On je tvorac te milosti. Ja njemu nisam kadar niti odriješiti vezice na sandalama. Ivan! Pa da je Ivan htio, on je sebe mogao proglasiti Mesijom: ‘Ljudi, za mnom, ja sam vaš Mesija!’. Mislite da ljudi ne bi povjerovali? Pa to je bila snaga, to je bio glas, to je bilo uvjerljivo! Ne, ne! Onda ne bi bio Ivan. Onda bi bio jedan od heretika, jedan od krivih proroka. Nije to Ivan. Ivan kaže: ‘Ja nisam dostojan vezati mu vezice’“ istaknuo je mons. Perić.

Ivanova poniznost i prepoznavanje Mesije očituje se i u trenutku kada je Isus stao u red da primi krštenje na rijeci Jordanu, kad je htio doći pred Ivana. Ivan je prepoznao Isusa i začudio se: ‘Odale ti tu? Ja da tebe krstim? Ne, ja ću u vodu, a ti mene polij’. „Pusti neka se dogodi sva pravednost Božja“, kaže na to Isus. Pravednost je da Ivan krsti Isusa. Ivan nema Isusa od čega očistiti. Isus je Bog. Bog od Boga, svjetlo od svjetla. Nema Isus u sebi nikakve ljage. Nego, to se dogodilo da se pokaže Presveto Trojstvo. „Začu se glas Očev: ‘Ovo je Sin moj ljubljani, u njemu mi sva milina’. Sjajan oblak iznad Isusa u Jordanu znak je prisutnosti Duha Svetoga. Onaj isti Duh Sveti koji je bio nad Marijom i Isus koji je druga božanska osoba – potvrđuje ga Otac, potvrđuje ga Duh Sveti. To je Presveto Trojstvo“ istaknuo je biskup Perić, dodavši da i mi primamo posvetnu milost Duha Svetoga kada nas krsti svećenik.

Biskup Perić ohrabrio je puk i tumačenjem Ivanovog pitanja o Isusovom mesijanstvu u jednom

trenutku njegovog života. Ivan je bio utamničen i nije mogao razumjeti Isusovu šutnju na njegovo zatočeništvo.

„Ivan čami u zatvoru, nema svjetla ni hrane, a Isus ništa. A rekao je, zatvorena pohoditi. A mame nam prve rodice! Je li ovo Mesija? Je li ovo pravi? To da Ivan pita? Ivan koji ga je vidio, koji je vidio Presveto Trojstvo, koji je doživio Glas Očev, slavu i sjaj Duha Svetoga, Isusa pred sobom, najedanput počeo ljuljati se. Klima. Kažu neki, ma nije Ivan to sumnjao. Nije Ivan sumnjao, nego on je rekao svojim učenicima radi njih, učenika, da idu pitati Isusa je li to on ili drugog da čekaju“ rekao je biskup Perić, snažno poručivši: „Ma, zašto ne bi rekao da je Ivan imao potres vjere? Svatko od nas to ima. Svatko od nas ima potres vjere! Svatko od nas ima burne dane – vjerujem, ne vjerujem, polu vjerujem, sumnjam. Više ne vjerujem, nego vjerujem. Vjerujem, ali pomoz mi mojoj nevjeri“ ohrabrio je mons. Perić ljude kada dožive stanja malovjernosti u nekoj situaciji života, istaknuvši da je i „vjera Ivana Krstitelja stavljena na kušnju“.

„Izdrži, Ivane! Božja ruka je nad tobom i u zatvoru. Izdrži! Zašto i ja ne bih mogao doživljavati svoju muku s vjerom, s nevjerom, sa sumnjom, sa svime što prolazi kroz čovjekovu glavu, u mraku.

Nikad sunca, mjeseca, nema ništa, samo mrak. Zašto se Isus ne javi, zašto ne pošalje kakvu poruku? Ne razumije Ivan. Pa ne razumijem kako se Bog ovako prema meni ponaša? Ja dobra, ja vjerna, ja idem u crkvu, ja se ispovijedam, ja se pričešćujem, a uzeo mi sina!? Je li tako postavljate pitanja Bogu kad dođe do gusta?“ približio je Ivanovu situaciju biskup Perić pitanjima koja ljudi nekad postavljaju u svom odnosu s Gospodinom.

Na pitanje dvojice učenika Isusu što će reći Ivanu, tko je on, Isus im je rekao: ‘Recite Ivanu ono što ste vidjeli: bolesni se liječe, gladni nahranjuju. Grešnicima se opraštaju grijesi, mrtvi uskrisuju. Javite to Ivanu’. A Ivan je nešto drugo očekivao. Kaže Isus onima što su bili oko njega: „Nema ga većeg rođenog od žene!“ Od Ivana! Tako dobiti pohvalu za živog Ivana!? Nema ga rođenog od žene, većeg od Ivana! A onda Isus dodaje: „A i najmanji u Kraljevstvu Božjem veći je od njega“. Ovdje ga pohvalio do nebesa. A tamo ga spustio ispod najmanjega koji se spasio. Moramo priznati da su to baš teške stvari. Nije ih lako od prve ni protumačiti. Ali oni koji to tumače i koji uvjerljivo djeluju, kažu: Ivan nije doživio Isusovu patnju. Ivan ništa ne zna o Isusovom križu. Ivan ništa ne zna o Isusovih šest sati na križu“ rekao je mons. Perić, podsjetivši da je i Isus u jednom

trenutku na križu rekao: 'Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?'

„Ako to Isus kaže!? Ako Isus u Getsemanskom vrtu kaže: Oče, daj da me mimoide ovaj kalež, ovaj križ, ovaj križni put, ovo raspeće, ova smrt. Ako to Isus moli, što bismo da Ivan bude veći od Isusa!? Ivan doživljava dramu svoje vjere! Ivan doživljava dramu svoga pouzdanja, svoga znanja. Znam li ja toga čovjeka? I zna li on mene? Kakvi su naši uzajamni odnosi? Njegov prema meni i moj prema njemu? Nema ga između nas tko nema kucaja vjere i nevjere, sumnje i svega što prolazi kroz nas u raznim prigodama života. A imamo samo vjeru s pomoću koje se spašavamo. Bez vjere nema spasenja“ poručio je biskup Perić.

U svjetlu vjere biskup Perić pojasnio je i kontekst Ivanovog kasnog začeca od majke Elizabete i oca Zaharije u njihovoj podmakloj dobi te Zaharijinu nevjeru da se to njima može dogoditi.

Kada je vršio obred žrtve u jeruzalemskom hramu, Zaharija je imao približno 80 godina. Bilo je puno svećenika koji su prije Zaharije to vršili te je i Zaharija dobio ždrijebom da može prikazati žrtvu u hramu.

„U tom trenutku, dok je s kađenjem obilazio oko žrtvenika, Zahariji se ukaže anđeo Gabrijel: 'Zaharija! Dogodine u ovo doba zagrlit ćeš sina'. – Ne vjerujem. Daj mi kakav znak. Ja 80-ta godina, Elizabeta preko 70 godina, nikad se nije čulo tako nešto. Daj mi znak. Anđeo mu na to zatvori usta devet mjeseci. Nijedne riječi. Kako ne vjeruješ? Vidiš pred sobom Anđela, iz njegovih usta izlazi riječ koja ti je bila najdraža u životu, u koju si izgubio vjeru i smisao. A ti ne vjeruješ!? Svećenik, pa ne vjeruje! Mogu sve savršeno obavljati na oltaru, a da ne vjerujem. Zašto si svećenik?“ upitao je biskup Perić.

Zaharija je zanijemio te je Elizabeti napisao poruku, nije to mogao izreći. „Elizabeta je u svojoj duši to željela i vjerovala. Za Elizabetu evanđelist Luka kaže da je bila puna Duha Svetoga. Tri mjeseca prije nego će Elizabeta roditi, dolazi joj Gospa s već začetim djetetom Isusom, najvećim čudom i najvećim misterijem u našoj Crkvi i vjeri, uz Presveto Trojstvo kojega je dio Isus, druga božanska osoba. Svećenik ne vjeruje, a Gospa kad joj je taj isti anđeo Gabrijel rekao da će začeti dijete, od prve je povjerovala. Rekla je samo jed-

nu riječ, ali inteligentnu riječ: 'Kako će to biti?'. Ja vjerujem da će to biti, ali kako će to biti“ rekao je propovjednik, istaknuvši da se i u toj situaciji angažiralo Presveto Trojstvo.

„Otac nebeski šalje Duha Svetoga, on će se nadvići i osjeniti Mariju i ona će po Duhu Božjemu primiti drugu božansku osobu, a od sebe će dati svoje tijelo koje žena daje. Marija je puno inteligentnija, puno vjernija, s puno vjere u ono što isti Anđeo govori Zahariji i njoj. Zaharija hoće znak, Marija ne traži znak. Ona samo kaže, 'Ne znam kako će biti'.

„Odakle meni da majka moga Boga dolazi k meni?“ To je prvi put da se čedo u Mariji, Isus Krist, naziva Bogom! Elizabeta ima 80 godina, nema djeteta. Bila je sramota što nema djeteta, a pod starost nitko joj neće vjerovati da je trudna. Mole, poste, žarko se obraćaju Bogu. Besprije-korni, i fizički oboje potječu iz Aronove, svećeničke loze. Čistokrvni Židovi. Čine i imaju sve što se traži po zakonu. Moralno su besprije-korni, pravedni, puni vjere. A nemaju djeteta“ rekao je mons. Perić, istaknuvši da je začeti dijete Božji dar. „Ako Bog da duše, nema te. Ako Bog da duše, ima te“ poručio je propovjednik, upozorivši kako danas mnoga moderna zla i pobačaji „još više proizvode nerodstvo“.

Kad je Zaharija progovorio, rekao je neka sinu ime bude Ivan, što znači – Od Boga ljubljeni. Ivan je i najčešće ime u kršćanskom svijetu. „A ruka Božja bijaše nad njim“, dodaje Božja riječ.

„Ivan je trebao poći u Jeruzalem, u bogosloviju. Tata mu je bio svećenik pa bi i on to trebao biti, prema Starom Zavjetu. No, Božja ruka ne pokazuje prema Jeruzalemu, nego okrenula na drugu stranu. U pustinju. Na Jordan. Ima 30 godina. Kad ga je Duh Božji zahvatio, kad se Duhom Božjim ispunio, kad je počeo pozivati narod na obraćenje, na čišćenje duše i srca od svih zala, od idolo-poklonstva, od psovke, nepoštovanja Božjeg zakona i Božjeg dana, od nepoštovanja roditelja, života, tijela svoga i tuđega, imovine i istine, ne kradi ne laži. Kad je počeo grmjeti, nema ga tko nije bio radoznao da ode i čuje tu Ivanovu propovijed“ rekao je biskup Perić, potaknuvši narod: „Zazovimo sve hrvatske svece i mučenike, sv. Nikolu Tavelića, sv. Marka Križevčanina, sv. Leopolda Mandića, sve hrvatske blaženike i blaženice, pet Drinskih mučenica blaženica, da budemo

vjerni, do kraja. I kad nas nose i muče bure i kad nas sumnje taru, da ostanemo vjerni Bogu i da nad nama neprestano bdije ruka Božja“.

Tragom pitanja koje su ljudi postavljali za sv. Ivana: „Što će biti od ovoga djeteta?“, biskup Perić je upozorio i ohrabrio: „Što će biti od našeg hrvatskog naroda u RH i u BiH? Topimo se. Odlježavamo se. Odlazimo iz središnje Bosne, iz središnje Hercegovine, iz središnje Hrvatske. Kao da je nekima stalo više do toga da se ne rađa, a više da umiru. Tražimo svoje mjesto na ovome svijetu. Ako nam je Bog dao od 7. st. predivno mjesto za život, kopna i mora, mi tražimo po svijetu gdje je naše mjesto. Ali vjerujemo da će Božja ruka biti nad svim hrvatskim narodom gdje god se on našao. Od nas se traži vjernost prema Bogu, a Bog će ostati uvijek vjeran“ poručio je biskup Ratko Perić.

Slavlje je počelo procesijom koncelebranata i puka s kipom sv. Ivana od crkve sv. Ivana koja se nalazi na medviđarskom groblju do župne crkve. Suslavili su medviđarski župnik don Krešo Ćirak, don Anđelko Buljat, dekan Benkovačkog dekanata, don Ivan Perković, župnik Kistanja koji je predvodio janjevačke vjernike koji nastanjaju Kistanje, don Ivan Topalović, vojni kapelan u Zadarskoj nadbiskupiji, don Nikola Tokić i fra Mate Bašić, župni vikar Samostana i Župe Presvetog Trojstva u Karlovcu.

Fra Mate Bašić rodom je iz obližnjeg Kruševa te je nakon mise rekao: „Bilo mi je osobito drago doći u Medviđu, jer uvijek su ljudi iz Kruševa dolazili na hodočašće u Medviđu. Kao što je i narod iz Medviđe uvijek dolazio sv. Josipu u Obrovac, sv. Kuzmi i Damjanu i sv. Juri u Kruševo te Gospi od Anđela u Karin. Taj kraj na taj način je i povezan. Ljudi iz ovoga kraja rado odlaze na hodočašća u susjedna mjesta. Svjedočimo vjeru ovoga naroda, a osobito pravadnu vjeru hrvatskog naroda koji živi na tom području, koji je uvijek bio vjeran Crkvi i papi i pokazivao je ljubav prema svima“ rekao je fra Mate.

Kod sv. Ivana fra Mati je osobito dojmljiva osobina da je on onaj koji se treba umanjivati, da bi Krist rastao. „Od dana svetkovine i rođena Ivana Krstitelja dani postaju sve kraći. Dotada imamo duže dane. Od sv. Ivana dani postaju sve kraći, do Božića kada noć postaje sve kraća, a dani duži. Crkva prati liturgiju, ali prati i kozmos, jer Bog

je stvoritelj čitavog svemira. Na taj način upućuje poruku i nama, kao i sam Ivan – ako želimo živjeti Krista, moramo činiti ono što je Krist činio: da se lišimo sami sebe, jer to je jedini način da Krist raste u nama. Odreći se samog sebe, u tome je doista bio primjer sv. Ivan i to je ono što bismo trebali i mi kao vjernici činiti, osobito u vremenu kada svatko ima pravo na neko svoje ja – odreći se toga ja i pustiti da Božje ja zavlada u nama samima i među ljudima“ potaknuo je fra Mate Bašić.

Na blagdan Usika sv. Ivana u medviđarskom kraju tradicionalno se okupljaju Medviđari raseljeni diljem Hrvatske i svijeta. Taj je kraj doživio brojna neprijateljska osvajanja tijekom povijesti, pa i u Domovinskom ratu. U blizini župne crkve u Medviđi nalazi se spomen obilježje i križ s uklesanim imenima 17 civilnih žrtava iz Medviđe koji su 9. veljače 1993. g. doživjeli pokolj od četnika. Najstarija žrtva imala je 88 godina, a najmlađa žrtva je bila 18-godišnja djevojka Mira Erstić.

Župa Prikazanja BDM u Medviđi pretrpjela je razaranja i 1941. g., kad su četnici zapalili župnu kuću; 1999. g. bila je izgrađena nova župna kuća u čijoj su se dvorani, do obnove župne crkve, održavala misna slavlja. Tek što je medviđarska župna crkva bila obnovljena 1990. g., crkva je doživjela stradanje 1991. g. kada su je srpski pobunjenici minirali i zapalili. U Medviđi je župna crkva obnovljena 2002. g. te se u njoj nalazi kip sv. Ivana Krstitelja na čijem se duhu izdržljivosti i krepostima i u situacijama podnošenja mučeništva marljivi Medviđari oduvijek nadahnjuju te su primjer opstanka hrvatskog naroda u teškim životnim okolnostima.

Pjevanje na misi tradicionalno je predvodio župni zbor sv. Cecilije iz Kistanja pod vodstvom s. Blaženke Delonga. U slavlju su sudjelovali i članovi medviđarskog i obrovačkog KUD-a odjeveni u narodne nošnje svoga kraja.

IZ ŽIVOTA

KLASIČNE GIMNAZIJE IVANA PAVLA II.

Početak, u mnogo čemu neizvjesne školske godine 2020./21., obilježen je početkom rujna na nešto drugačiji način. U izvanrednim okolnostima pandemije umjesto zajedničke sv. Mise, otac nadbiskup mons. Želimir Puljić, zajedno s ravnateljima dviju katoličkih škola don Antom Sorićem i don Rolandom Jelićem predvodio je molitvu u Katedrali. Uz djelatnike Osnovne škole Ivo Mašina, Klasične gimnazije Ivana Pavla II. i Osnovne glazbene škole sv. Bendikta, nazočili su i učenici klasičari trećih razreda. I ovogodišnji Dan škole bio je potpuno drugačiji, bez misnog slavlja, svečanog programa i sportskih natjecanja. Ipak, uz pomoć virtualne platforme Teams svi razredi susreli su se online. Organizirani kulturno povijesni i duhovni program na daljinu započeo je liturgijskim himnom Marka Frisine *Aprite le porte a Cristo*, slijedila je prezentacija o životu i djelovanju Velikog Pape o čemu su nastavili govoriti predstavnici pojedinih razreda te preporučili serijal uz 100. obljetnicu rođenja Karola Wojtyle, prvog pape Slavena – nadbiskupa Želimira Puljića. Na temelju predstavljenog sadržaja prove-

den je zanimljiv kviz znanja.

Ususret svom blagdanu učenike je pohodio sv. Nikola. Umjesto kolača donio je nebrojene kilograme mandarina, ali kao i uvijek u humanitarne svrhe. Prema svojim mogućnostima učenici i djelatnici mogli su donirati novčani prilog i zauzvrat dobiti mandarina koliko žele. Prikupljeni novac uplaćen je u školski humanitarni fond Gorušičino zrno.

U zajedništvu, bratstvu i solidarnosti bila su ispružena srca i ruke nakon razornog potresa na području Petrinje, Siska i okolnih mjesta. Na sv. Misi molili smo za nastradale i prikupljali novčana sredstva te ih usmjerili hrvatskom Caritasu.

Početak korizmenog hoda prema Uskrsu obilježen je na Pepelnicu kad se svima putem školskog razglasa obratio ravnatelj, don Ante Sorić. Poticajnim riječima istaknuo je prigodu ulaska u korizmeni hod koji počinje s našim osobnim stavom, učvršćujući ga predanjem, vjerom i osobnom željom za povratak Bogu te duhovnim rastom. Najavio je nagovor duhovnika don Zvonimira Mikulića koji je ispričao potica-

IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE

jnu istinitu priču o pomirenju s Bogom, uslijedio je ispit savjesti te sakrament ispovijedi po pojedinim razredima.

U mjesecu borbe protiv ovisnosti pod vodstvom prof. Mate Ljubičića sa svojim likovnim radovima među objavljenim i nagrađenim likovnim radovima na županijskom natjecanju Tvoje boje bili su i klasičari: Sara Lovrić iz 1., Karlo Škifić iz 2. r. i Klara Sorić iz 3. r.

Zajedno s prof. Matom, Klara je potvrdila svoj likovni talent i slikom U banani (akvarel i uljane boje) osvojila drugo mjesto na županijskoj smotri Art Dizajn.

Vjeronaučna ekipa u sastavu: Marija Urem, 1. r., Lucija Škara, 1. r., Sara Zdrilić, 3. r., i Lucija-Daniela Birkić, 2.r. osvojila je treće mjesto na županijskoj Vjeronaučnoj olimpijadi pod mentorstvom prof. Ružice Anušić.

Sanja Brkić, Ivana Titulić, Stošija Tomaš i Karmen Pleslić, sve djevojke iz 3. r. plasirale su se na (među)državnu razinu knjižničarskog kviza Mreža čitanja pod mentorstvom knjižničarke Ane Gambiraža.

Viktorija Bačkov, 2. r. postigla je dva uspjeha na županijskom natjecanju: 2. mjesto iz hrvatskoga jezika, mentorica prof. Mirela Zubčić i 3. mjesto iz kemije, mentorica prof. Željka Jadrošić.

Filip Šapina, 2. r. s mentorom prof. Hrvojem

Madžarom osvojio je 1. mjesto na županijskom natjecanju iz geografije i plasirao se na državnu razinu gdje je bio na izvrsnom 6. mjestu.

I na smotri LiDraNo odjeknuli su uspjesi klasičara. Školski časopis Bolji svijet sa županijskog natjecanja upućen je na državno gdje se našao među najboljih 10 školskih listova u Hrvatskoj. Za uspjeh su zaslužni članovi redakcije: Gabriela Barešić, 4. r., Tino Stipanov, 4. r., Natali Pera, 3. r., Jelena Čakarun, 3.r., Dora Knežević, 2.r., Marija Urem, 2. r. i glavni urednici Daniel Rajič, 4. r. i prof. Damir Sikirić.

Također pod mentorstvom prof. Damira Sikirića na državnom LiDraNu zablistao je i Niko Nikić, učenik 3.r. izvodeći monolog triju likova Mara, Tripčeta, i Pometa iz Držičeve komedije Dundo Maroje.

Osim natjecanja i smotri za koje su se učenici sa svojim mentorima vrijedno pripremali i uspješno plasirali bilo je vremena i zanimanja za različite druge aktivnosti: crtali su, slikali, bavili se umjetničkom fotografijom, govorili za televiziju Laudato. Posjetili su Stalnu izložbu crkvene umjetnosti, preko platforme Zoom u sklopu projekta škole za učenje engleskog jezika iz Batha u Velikoj Britaniji, pripremali su tradicionalne britanske kolače scones. U godini čitanja 2021. uključivali se u mrežu čitanja i okušali se u kvizu za poticanje čitanja i kreativnosti za srednje škole.

U borbi protiv koronavirusa na hrvatskom (različitim idiomima), engleskom i talijanskom jeziku stvarali su i u školskim prostorima izlagali raznoboje stripove, u sklopu projekta Have Fun with translation prevodili su s hrvatskog na engleski. Vrijedno su skupljali stari papir, odlagali ga i vagali u podrumu škole, dobili otkupnu cijenu

i prikupljeni iznos uplatili na račun humanitarnog fonda Gorušičino zrno iz kojeg se svake godine kupuju udžbenici za učenike slabijeg imovinskog stanja.

Dok su bili na nastavi u školi, u svojim su razrednim zajednicama obilježavali svoje svece zaštitnike, a najurednijem razredu Škola je osigurala nagradni izlet, ovaj put na kupanje u Murter.

Na samom kraju školske godine za maturante održana je svečana dodjela svjedodžbi i dodjela nagrada učenicima koji su proglašeni najboljima, na sada već tradicionalnom školskom literarnom natječaju U potrazi neviđenog cvijeta povodom obljetnice smrti Antuna Gustava Matoše i Dana hrvatskog jezika.

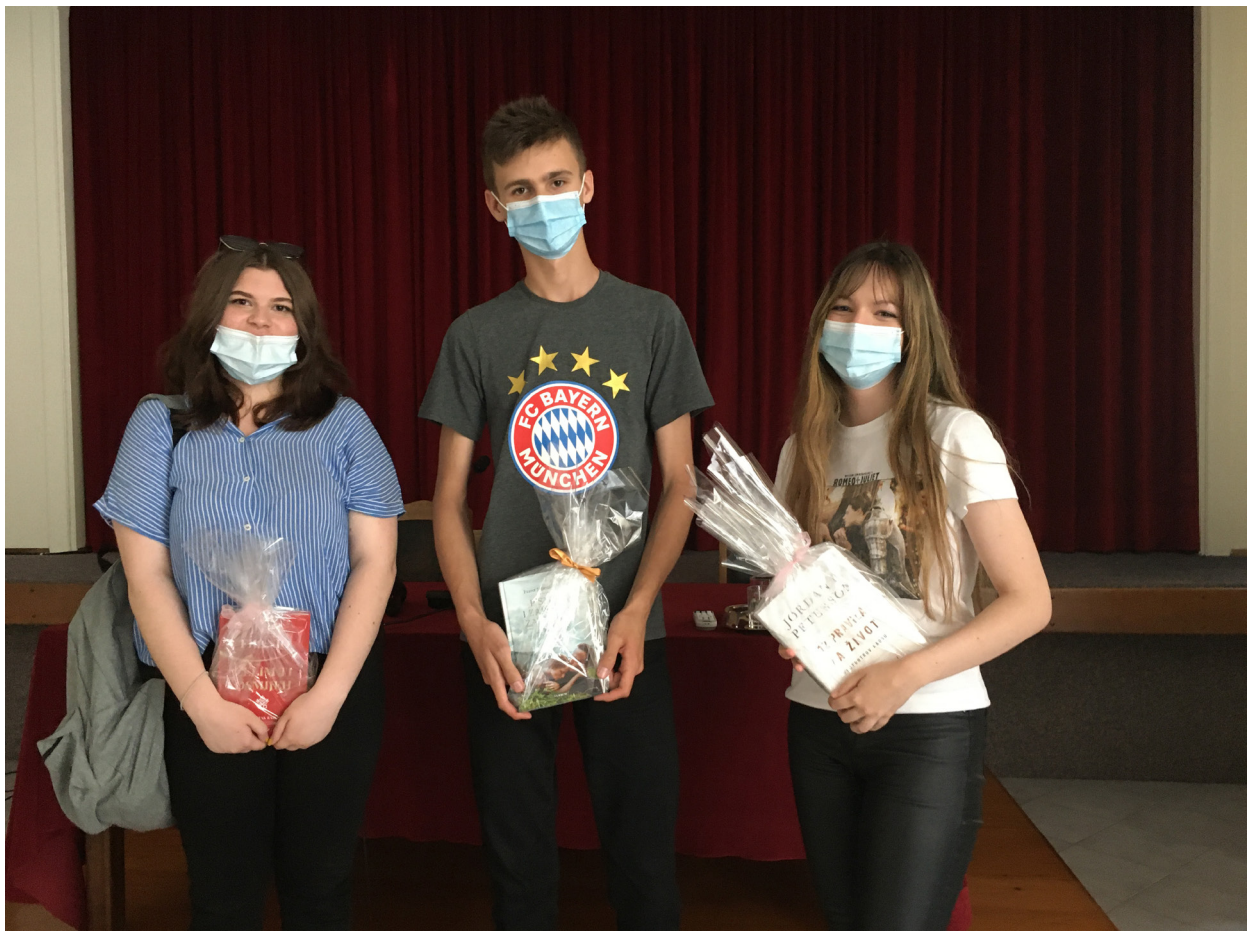
Svečanost je pozdravnim govorom otvorio ravnatelj škole don Ante Sorić, nakon čega je uslijedila glazbena točka učenice Lucije Vidić iz 2.r.

Prvo mjesto na natječaju osvojio je učenik 1.r. Ivan Pedišić s literarnim radom Pogled s vrha, drugo mjesto učenica 2. r. Antea Jakešević s radom U snovima, treće mjesto učenica 3. r.

Karla Župčić s literarnim radom Male stvari i 4. mjesto učenica 3. r. Nina Jurjević s radom Ulomak iz neimenovana romana.

Nakon obraćanja razrednika ovogodišnjih maturanata, prof. Suzane Bosak Peričić i prof. Hrvoja Madžara, svima prisutnima u ime maturanata obratila se učenica Veronika Marketin.

Unatoč različitim tipovima nastave A,B ili C koji su se izmjenjivali, ovisno o epidemiološkoj situaciji, učenici su nastojali biti redoviti u svojim učeničkom zadacima. Bili su aktivni i kreativni na različitim područjima i razinama. Zahvalni Nebeskom Ocu za sretan završetak školske godine, po zagovoru Ivana Pavla II. ostaje nada da će sljedeća u sretnijim okolnostima biti još uspješnija.

SADRŽAJ

SVETA STOLICA	5
HRVATSKA BISKUPSKA KONFERENCIJA	
PRIOPĆENJE S GODIŠNJE SJEDNICE VIJEĆA HBK I BK BIH ZA HRVATSKU INOZEMNU PASTVU	11
PISMO PREDSJEDNIKA HBK I PREDSJEDNIKA HRVATSKOG CARITASA NJEMAČKOJ BISKUPSKOJ KONFERENCIJI I NJEMAČKOM CARITASU	12
ZAHVALA PAPE FRANJE PREDSJEDNIKU HBK ZA BLIZINU I MOLITVE ZA VRIJEME NJEGOVOG BORAVKA U BOLNICI	12
ZADARSKA NADBISKUPIJA	
BLAGDAN GOSPE KARMELSKE	13
PAG, SVETKOVINA VELIKE GOSPE	15
ODREDBE	17
IMENOVANJA I RAZRJEŠENJA	19
NAŠI POKOJNICI	22
IZ ŽIVOTA ZADARSKE CRKVE	23
IZ ŽIVOTA GIMNAZIJE	79